

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA SŁUPSKA 2009 - 2015

stanowiący uaktualnioną wersję

Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska

uchwalonego w dniu 28 kwietnia 2010 roku

Słupsk, styczeń 2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
<i>ROZDZIAŁ 1</i>	12
STRESZCZENIE	
<i>ROZDZIAŁ 2</i>	16
CHARAKTERYSTYKA MIASTA SŁUPSKA	
2.1. Położenie miasta	
2.2. Rys historyczny	
2.3. Rola miasta w regionie	
2.4. Demografia	
2.5. Sfera społeczna	
2.6. Gospodarka i potencjał gospodarczy	
2.7. Komunikacja	
2.8. Infrastruktura techniczna	
2.9. Infrastruktura ochrony środowiska	
2.10. Infrastruktura mieszkaniowa	
2.11. Analiza SWOT	
<i>ROZDZIAŁ 3</i>	
ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI	80
3.1. Delimitacja obszarów w ujęciu przestrzennym i uzasadnienie wyboru	

- 3.1.1. Definicja delimitacji
- 3.1.2. Kryteria wyboru
- 3.1.3. Delimitacja obszarów problemowych
- 3.2. Kryteria charakteryzujące obszar zdegradowany objęty programem rewitalizacji
 - 3.2.1. Obszar I wraz z propozycją rozszerzenia
 - 3.2.2. Obszar II
 - 3.2.3. Obszar III

ROZDZIAŁ 4

CHARAKTERYSTYKA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW

95

- 4.1. Opis obszaru I
 - 4.1.1. Zidentyfikowanie istniejących problemów
- 4.2. Opis obszaru II
 - 4.2.1. Zidentyfikowanie istniejących problemów
- 4.3. Opis Obszaru III
 - 4.3.1. Zidentyfikowanie istniejących problemów

ROZDZIAŁ 5

120

PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2007-2015 NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

- 5.1. Zadania przestrzenne
- 5.2. Zadania społeczne

ROZDZIAŁ 6 184

OCZEKIWANE WSKAŹNIKI PRODUKTU, REZULTATU I ODDZIAŁYWANIA

ROZDZIAŁ 7 185

PLAN FINANSOWY PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2009 – 2015

ROZDZIAŁ 8 192

INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

- 8.1. System wdrażania Programu Rewitalizacji
- 8.2. System monitorowania Programu Rewitalizacji
- 8.3. Ewaluacja Programu Rewitalizacji
- 8.4. Public relations Programu Rewitalizacji
- 8.5. Sposoby inicjowania współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi

ZAŁĄCZNIK NR 1

NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH
ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO MIASTA

ZAŁĄCZNIK NR 2

WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

WSTĘP

Pojęciem rewitalizacji określa się najczęściej grupę działań skupionych na zdegradowanych obszarach zurbanizowanych. Celem tych działań jest znalezienie dla nich nowego zastosowania lub przywrócenie ich pierwotnego stanu i funkcji po to, by obiekty znajdujące się na obszarze rewitalizacji i całe obszary uzyskały nowe wartości funkcjonalne, gospodarcze i społeczne.

Rewitalizacja dotyczyć będzie wyodrębnionych obszarów Miasta Słupska, które w wyniku przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych utraciły częściowo swoje pierwotne funkcje i przeznaczenie. Dlatego Program Rewitalizacji należy traktować jako kompleksowy program działań obejmujących remonty, modernizację zabudowy i przestrzeni publicznych, rewaloryzację zabytków, w powiązaniu z wprowadzeniem zmian gospodarczych i społecznych na danym obszarze.

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” jest aktualizacją dokumentu opracowanego w 2005 r., a ostatni raz aktualizowanego w 2010 roku.

Za ideą aktualizacji przemawiały zgłoszone przez mieszkańców Miasta wnioski dotyczące aktualizacji, nie tylko zadań, ale także wyłonienia nowych obszarów problemowych.

Za koniecznością zmian przemawiał także fakt, iż dotychczasowy dokument dostosowany był do okresu programowania Unii Europejskiej w latach 2004–2006, nie spełniał natomiast wymogów „Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007–2013”. Zmiany wprowadzane w 2013 roku wiążą się zaś z daleko posuniętym procesem realizacji zadań ujętych w pierwotnej wersji dokumentu, zmianą sytuacji społeczno-gospodarczej miasta jaka zaszła od ostatniej aktualizacji a także pojawieniem się nowych instrumentów finansowych m.in. funduszu JESSICA, który przyznanie finansowania projektom uzależnia od umieszczenia ich w ZIPROM (Zintegrowany Plan Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich), którego rolę w przypadku Słupska może pełnić Lokalny Program Rewitalizacji.

Działania podjęte przez władze Miasta spotkały się z zainteresowaniem mieszkańców. Prace nad dokumentem były otwarte i szeroko konsultowane. Najważniejsze założenia programu rewitalizacji, takie jak delimitacja obszarów problemowych, czy określenie celów były opracowywane wspólnie z mieszkańcami, na otwartych spotkaniach konsultacyjnych.

Mieszkańcy Miasta zostali poddani badaniom ankietowym, w których to wyrazili opinie o problemach Miasta, zagrożeniach, głównych obszarach problemowych, na których ich zdaniem należałoby się skupić. Badania ankietowe poprzedzone były prezentacją multimedialną dotyczącą między innymi struktury planowania rozwoju lokalnego, idei rewitalizacji, procedury przygotowania programu rewitalizacji, obszarów problemowych, planu finansowego realizacji rewitalizacji. W czasie konsultacji zostały uruchomione punkty informacyjno – doradcze w celu przeprowadzenia indywidualnych konsultacji beneficjentów końcowych Programu Rewitalizacji. Zostały również przeprowadzone warsztaty metodyczne dla członków Rady Programowej Rewitalizacji, dyrektorów Wydziałów Urzędu Miasta Słupska oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Wskazano trzy obszary problemowe:

- I. Obszar problemowy: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego, w wyniku aktualizacji poszerzony o kwartał ograniczony ulicami: Długą, Ogrodową, Sygietyńskiego.**
- II. Obszar problemowy: Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa.**
- III. Obszar problemowy: Układ urbanistyczny Podgrodzia ograniczony ulicami: Kaszubska, Św. Piotra, Sierpinka, Garncarska, Wyspą Młyńską, Francesco Nullo wraz z kompleksem Miejskiej Biblioteki Publicznej, Kilińskiego, Przechodnią, Kościuszki.**

Wybór tych obszarów doprecyzowano poprzez:

- analizę problemów w sferze materialnej i społecznej występujących na terenie Miasta Słupska dokonaną przez zespół opracowujący program rewitalizacji [przedstawioną w rozdziale 4]. Analizowane kryteria spełniają zapisy ujęte w art. 47. działania w zakresie mieszkalnictwa, rozporządzenie **KOMISJI (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz**

Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

- porównania wskaźników cywilizacyjnych dotyczących obszarów rewitalizowanych Miasta Słupska w odniesieniu do regionu i kraju [przedstawionych w załączniku nr 1],
- wizji lokalnych i oceny stanu technicznego budynków, infrastruktury technicznej i społecznej,
- wyników badań ankietowych [przedstawionych w załączniku nr 2],
- wniosków zgłaszanych przez beneficjentów końcowych programu Miasta Słupska.

U podstaw prac nad dokumentem stała analiza definicji określających termin **rewitalizacja**. Zgodnie z definicją **rewitalizacja** to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru ze **stanu kryzysowego**, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.

Upraszczając tę definicję, rewitalizacja to działania, czy też kompleks działań prowadzonych na zdegradowanych obszarach Miasta. Działania te powinny mieć na celu rozwiązanie wszelkich kryzysów na tych obszarach poprzez znalezienie dla nich nowych funkcji, zastosowania lub przywrócenia ich pierwotnego stanu i funkcji.

CEL REWITALIZACJI

Celem programu rewitalizacji jest: *„Ożywienie społeczne i gospodarcze miast, zwiększanie potencjału turystycznego i kulturalnego terenów zdegradowanych – przemysłowych czy miejskich”* poprzez:

- działania inspirujące rozwój nowych funkcji obszarów rewitalizowanych,
- przywrócenie terenom zdegradowanym utraconych funkcji społeczno – gospodarczych,
- odnowę zdegradowanych obszarów miast i dzielnic mieszkaniowych w miastach (zwłaszcza zabytkowych),

- zagospodarowanie obiektów i terenów przemysłowych, przez zmianę dotychczasowych funkcji na gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne i turystyczne.

Szczególną uwagę należy zwrócić na:

- zachęcanie do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej generujących miejsca pracy poprzez budowę i przebudowę infrastruktury (dróg, budynków, parkingów, rynków), aby dostosować się do działalności i potrzeb nowych przedsiębiorstw, przy równoczesnej trosce o ochronę stanu środowiska naturalnego warunkującego zrównoważony rozwój gospodarczo – społeczny,
- współpracę różnych środowisk i instytucji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych na danym obszarze, poprawy bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości,
- aktywizację organizacji kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych dla rozwoju czy usprawnienia ich działalności poprzez remont lub przebudowę obiektów pełniących funkcje zaplecza turystycznego lub kulturalnego.

ASPEKTY REWITALIZACJI

I. ASPEKT PRZESTRZENNO – URBANISTYCZNY

- działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
- działania dotyczące rozwoju transportu,
- działania dotyczące restrukturyzacji przemysłu,
- działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- działania dotyczące budowy nowych mieszkań,
- działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej,
- zabezpieczenie puli mieszkań rotacyjnych i zamiennych.

II. ASPEKT EKONOMICZNY

- działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,
- działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- działania dotyczące uruchamiania finansowanych mechanizmów wsparcia (np. lokalny fundusz poręczeń),
- inne działania wynikające z programów pomocowych dotyczące rozwoju MSP.

III. ASPEKT SPOŁECZNY

- działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- działania dotyczące przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu,
- działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- działania dotyczące tworzenia równych szans,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezdomności,
- działania na rzecz uatrakcyjnienia ośrodków i centrów kultury dla dzieci i młodzieży,
- działania dotyczące przekwaterowywania mieszkańców rewitalizowanych terenów,
- działania dotyczące uruchamiania systemów grantów dla organizacji pozarządowych.

Biorąc te wszystkie uwarunkowania pod uwagę należy stwierdzić, iż rewitalizacja powinna charakteryzować się:

- kompleksowością, czyli całościowym, kompletnym spojrzeniem na obszar problemowy, na którym podejmowane są zintegrowane działania w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej i środowiskowej,
- koordynacją działań, czyli takim zarządzaniem procesem, jego etapami, aby prowadzony był zgodnie z ustalonym procesem wdrażania i realizacji programu rewitalizacji,

- wieloletnością; stopień skomplikowania procesu rewitalizacji, konieczność podjęcia wielu działań oraz ich kosztochłonność zmusza do rozłożenia wysiłków na wiele lat (w zależności od obszaru rewitalizacji i jego degradacji).

Efektem tych założeń jest opracowany „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015”.

Ideę przewodnią niniejszego dokumentu, zgodnie z istotą rewitalizacji stanowi ożywienie i przywrócenie utraconych wartości architektonicznych i funkcjonalnych obszaru miasta Słupska o XIX i wczesnodwudziestowiecznej genezie, w przeważającej mierze stanowiącej zwartą, mieszkalną strukturę kamienicową.

Wprawdzie koleje losu szczęśliwie obeszły się ze słupskim Śródmieściem i Podgrodzem (praktycznie brak zniszczeń wojennych, z wyjątkiem ulicy Garncarskiej oraz wyburzeń w okresie PRL-u) co pozwoliło zachować niemal w niezmienionym kształcie układ urbanistyczny oraz architektoniczną formę zabudowy, to jednak obszary te wskutek zaniedbań, nieprzemyślanej polityki planistycznej, mieszkaniowej często wynikającej po prostu z braku środków finansowych uległy daleko posuniętej degradacji technicznej. Nałożenie się na ten proces zmian społecznych zapoczątkowanych w okresie transformacji, szczególnie mocno widocznych w ostatniej dekadzie, związanych ze zmianą stylu życia, zmianą oczekiwań wobec przestrzeni publicznej, zwłaszcza ludzi młodych i klasy średniej, znajdujące wyraz chociażby w atomizacji społeczeństwa, w tryumfie idei „domku za miastem”, skokowym wzroście znaczenia transportu samochodowego w procesie przemieszczania tylko pogłębiło niezwykle szkodliwy proces postępującej suburbanizacji (dotyczącej zwłaszcza ludzi lepiej sytuowanych materialnie) powiązany z zajęciem obszarów centralnych miasta przez biedniejsze grupy społeczne.

Niniejszy dokument stanowi próbę przedstawienia diagnozy stanu istniejącego Śródmieścia i Podgrodzia oraz propozycję pakietu działań zarówno ramowych jak i szczegółowych mogących pomóc w przywróceniu należnej rangi tym częściom miasta.

ROZDZIAŁ 1

STRESZCZENIE

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” jest dokumentem łączącym działania o charakterze technicznym z programami ożywienia gospodarczego i przedsięwzięciami na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Podstawą do opracowania Programu Rewitalizacji oraz przeprowadzenia delimitacji były kryteria określone w art. 47 działania w zakresie mieszkalnictwa, rozporządzenie **KOMISJI (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.**

Komisja Europejska w art. 47 ust. 1 Rozporządzenia 1828/2006 określiła kryteria, w oparciu o które będą definiowane obszary objęte interwencją w zakresie mieszkalnictwa.

Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych (wyodrębnionych) obszarach wsparcia spełniających łącznie co najmniej trzy z poniższych kryteriów:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.¹

Wszystkie z wybranych w ramach delimitacji obszarów problemowych rewitalizacji Miasta Słupska spełniają co najmniej trzy z powyższych kryteriów, a co za tym idzie warunki określone w cytowanym artykule.

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” jest jednym ze strategicznych dokumentów rozwojowych Miasta Słupska. Czas jego realizacji został określony na lata 2009-2015.

Szacunkowa wartość zaplanowanych zadań inwestycyjnych i społecznych w latach 2009-2015 wynosi 528 358 525,98 PLN.

¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r.

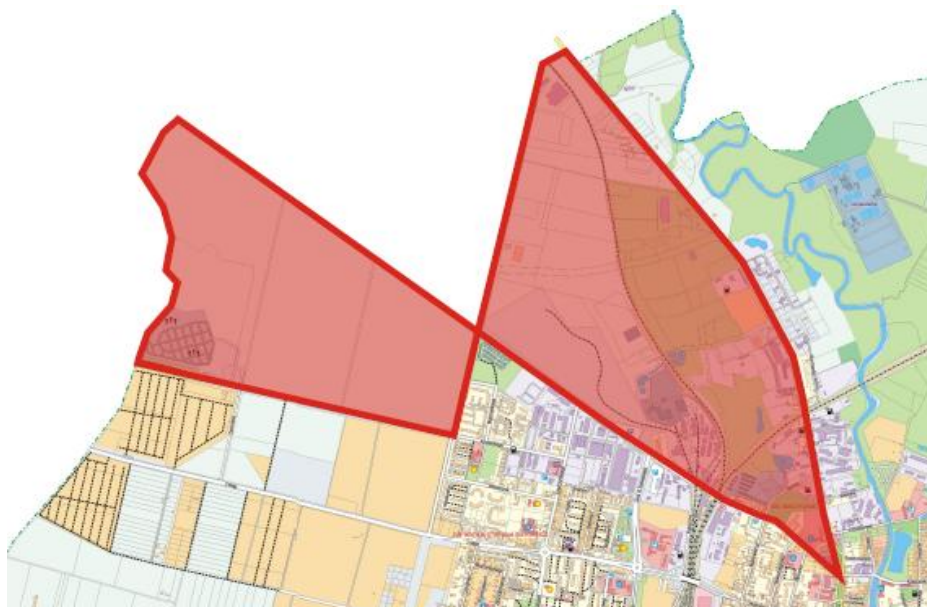
OS. STARE MIASTO

LEGENDA:

- Obszar istniejący
- Obszar uwzględniony w ramach aktualizacji w 2013 r.

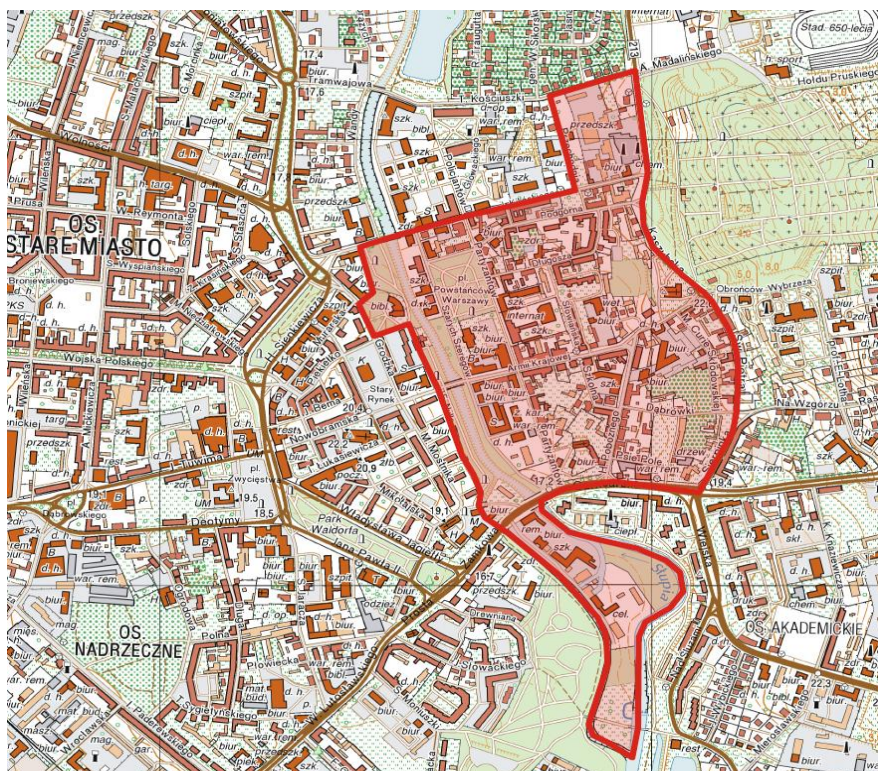
13

Obszar II

Rys. 2 Granica II obszaru problemowego

III Obszar „Podgródzie”

Rys. 3 Granica III obszaru problemowego

Instytucją wdrażającą i nadzorującą program rewitalizacji jest **Urząd Miejski w Słupsku**.

W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015” określone zostały **cele** dotyczące sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej:

- Tworzenie warunków lokalnych i infrastrukturalnych do rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości.
- Rozwój działalności kulturalnej i edukacyjnej, w tym mającej za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz podjęcie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia.
- Poprawa estetyki przestrzeni miejskiej.
- Renowacja budynków, w tym: obiektów infrastruktury społecznej i technicznej oraz budynków o wartości architektonicznej, o znaczeniu historycznym oraz zabudowie pustych przestrzeni miejskich w harmonii z otoczeniem.
- Poprawa funkcjonalności struktury ruchu kołowego, ruchu pieszego i estetyki miejsc publicznych.
- Budowa i remont publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych połączonych z działalnością gospodarczą.

Realizacja osiągnięcia celów rewitalizacji będzie następowała wskutek następujących **działań**:

- sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- poprawę gospodarki mieszkaniowym zasobem komunalnym,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta,
- rozwój infrastruktury rekreacyjno – turystycznej będącej ważnym elementem gospodarki Miasta,
- tworzenie sprawnego i bezpiecznego systemu komunikacji Miasta,
- skuteczna ochrona Miasta przed powodzią,
- poprawa stanu czystości wód powierzchniowych, szczególnie wód rzeki Słupi,
- kompleksowa gospodarka odpadami,
- zwiększenie liczby miejsc pracy,
- optymalna oferty usług świadczonych przez instytucje oświatowe,
- podniesienie świadomości ekologicznej,
- ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i zmniejszenie emisji hałasu,
- poprawa zieleni w mieście,
- dobra jakość wód podziemnych,
- zwiększenie świadomości społecznej w zakresie wartości zdrowia,
- wdrożenie systemu informacyjnego e-Miasto,

- ochronę dziedzictwa kulturowego,
- wdrażanie systemu bezpiecznego Miasta,
- zabezpieczenie godnego życia najuboższym grupom społecznym

Rozdział II

Charakterystyka miasta Słupska

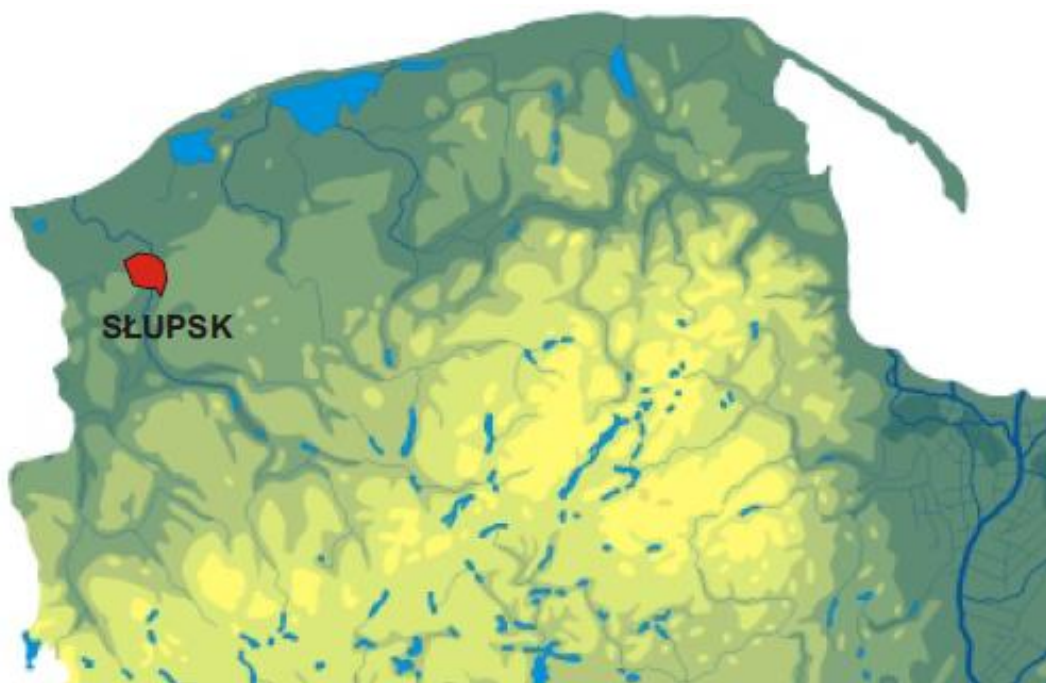
1. Położenie miasta

1.1 Położenie administracyjne

Miasto Słupsk położone jest w zachodniej części województwa pomorskiego. Stanowi jedno z czterech miast na prawach powiatu w województwie (pozostałe to Gdańsk, Gdynia i Sopot). Otoczone jest ziemskim powiatem słupskim, w skład którego wchodzi bezpośrednio graniczące z miastem gminy: wiejska Słupsk od zachodu, północy, wschodu i południowego wschodu oraz gmina wiejska Kobylnica od południa i południowego zachodu.

Rys. 4 Położenie administracyjne miasta Słupska na tle kraju, województwa pomorskiego i powiatu słupskiego

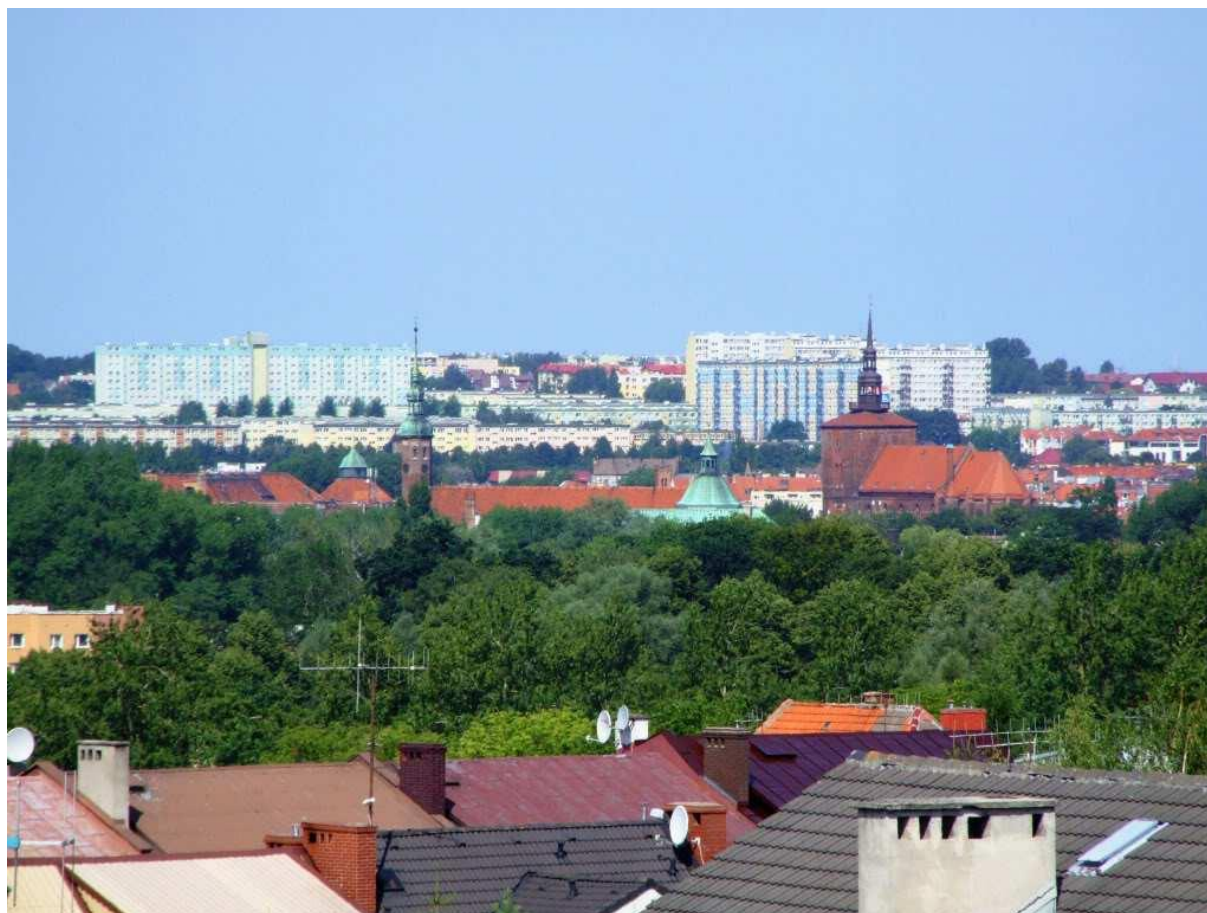

Rys. 6 Lokalizacja Słupska na mapie hipsometrycznej

Dawniej Słupia płynąca przez miasto licznymi meandrami (co znalazło odzwierciedlenie w herbie Słupska- Gryf ponad trzema głównymi nurtami rzeki) od XIX wieku poddawana była licznym zabiegom hydrotechnicznym, skutkującymi wyprostowaniem jej nurtu. Charakterystycznym elementem w krajobrazie miasta jest mocno nachylony skłon moreny po stronie wschodniej (obejmujący częściowo teren Podgrodzia), poprzecinany licznymi dolinkami. W czasach średniowiecznych wykorzystywane były one do poprowadzenia szlaków handlowych, a dziś głównych dróg wylotowych m.in. do Gdańska, Łeby czy na Kaszuby.

Zachodnia krawędź moreny jest mocniej oddalona od koryta rzeki, tym samym i spadki są dużo łagodniejsze. Właśnie te dogodniejsze warunki terenowe zdecydowały o kierunku rozwoju miasta w drugiej połowie XIX kiedy to ówczesny Stolp wszedł w fazę rozkwitu. Bezpośrednim zaś impulsem początku zabudowy terenów, dziś zajętych przez Śródmieście stało

się przeprowadzenie linii kolejowej na zachód od miasta lokacyjnego, co także można powiązać z nieporównanie korzystniejszym ukształtowaniem terenu tej części miasta.

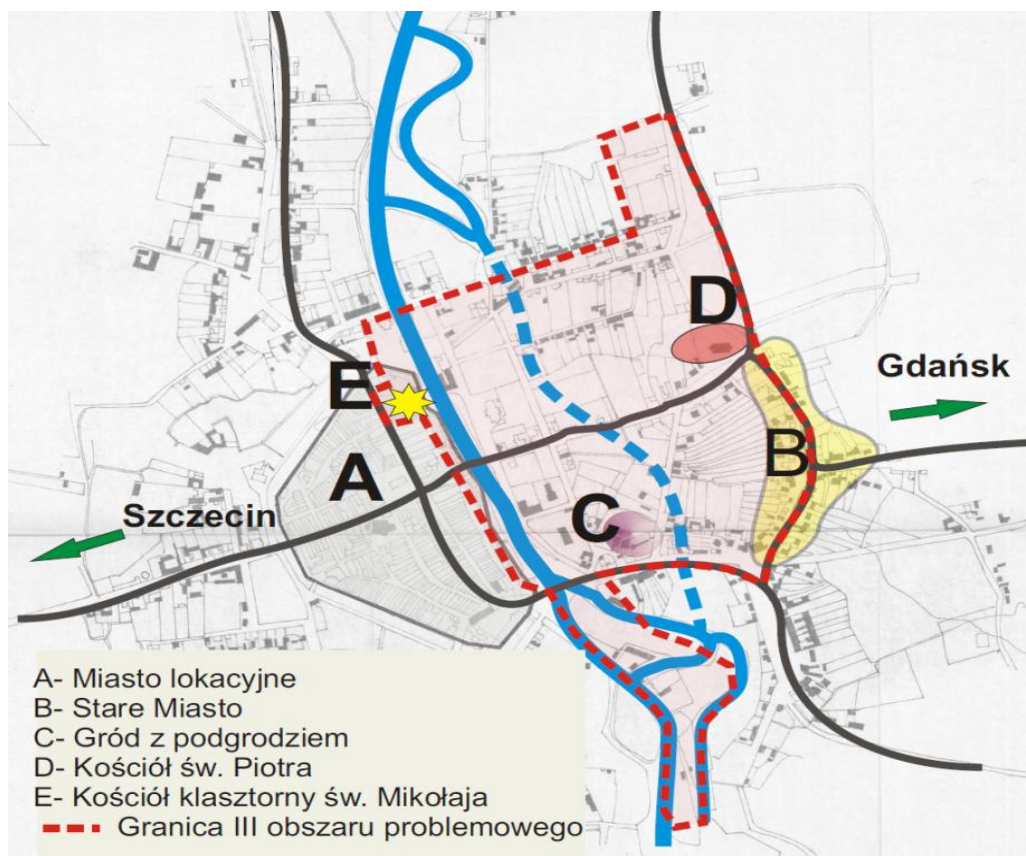
Fot. 1 Panorama miasta ze wschodniej krawędzi morenowej

2. Rys historyczny miasta

Pierwsza historyczna wiadomość o Słupsku pochodzi z 1015 r., kiedy to zdobył go dla Polski Bolesław Chrobry.

Najstarsza osada (VII/VIII w.) ulokowana we współczesnych granicach Słupska zlokalizowana była na wyspie zawartej pomiędzy nieistniejącymi obecnie odnogami rzeki, stanowi ona dzisiejsze wzgórze ze stojącym na nim neogotyckim kościołem św. Ottona (lit.C). Na niej to właśnie założono gród otoczony wałem drewniano-ziemnym oraz fosą. Uwarunkowania fizjograficzne oraz uwarunkowania historyczne i polityczno – gospodarcze w znacznym stopniu zadecydowały o lokalizacji grodu - siedziby władzy wojskowej

i administracyjnej. Taką lokalizację uwarunkowało także istnienie w tym miejscu przeprawy przez Słupię na ważnym szlaku handlowo - komunikacyjnym Szczecin - Gdańsk (obecnie obszar między ulicami Partyzantów, Kościelną, H. Pobożnego, Garncarską, Szkolną, Armii Krajowej). Oprócz grodu i podgrodzia północnego, w obrębie ulic Traugutta, Kościuszki, Kaszubskiej założono osadę otwartą o charakterze rolniczo – hodowlanym i rybackim (historyczna wieś Biatkowo). Wzdłuż drogi prowadzącej do Gdańska, przy rozgałęzieniu do Smołdzina funkcjonowała druga osada przyrodowa – południowa (lit.B). W północno - wschodniej części wczesnośredniowiecznej przestrzeni osadniczej funkcjonowało miejsce kultu prawdopodobnie założone na wcześniejszym grodzie (obecnie wzgórze kościoła p.w. Najświętszego Serca Jezusowego, wcześniej zajęte przez pierwszy kościół na terenie miasta p.w. św. Piotra; lit.D).

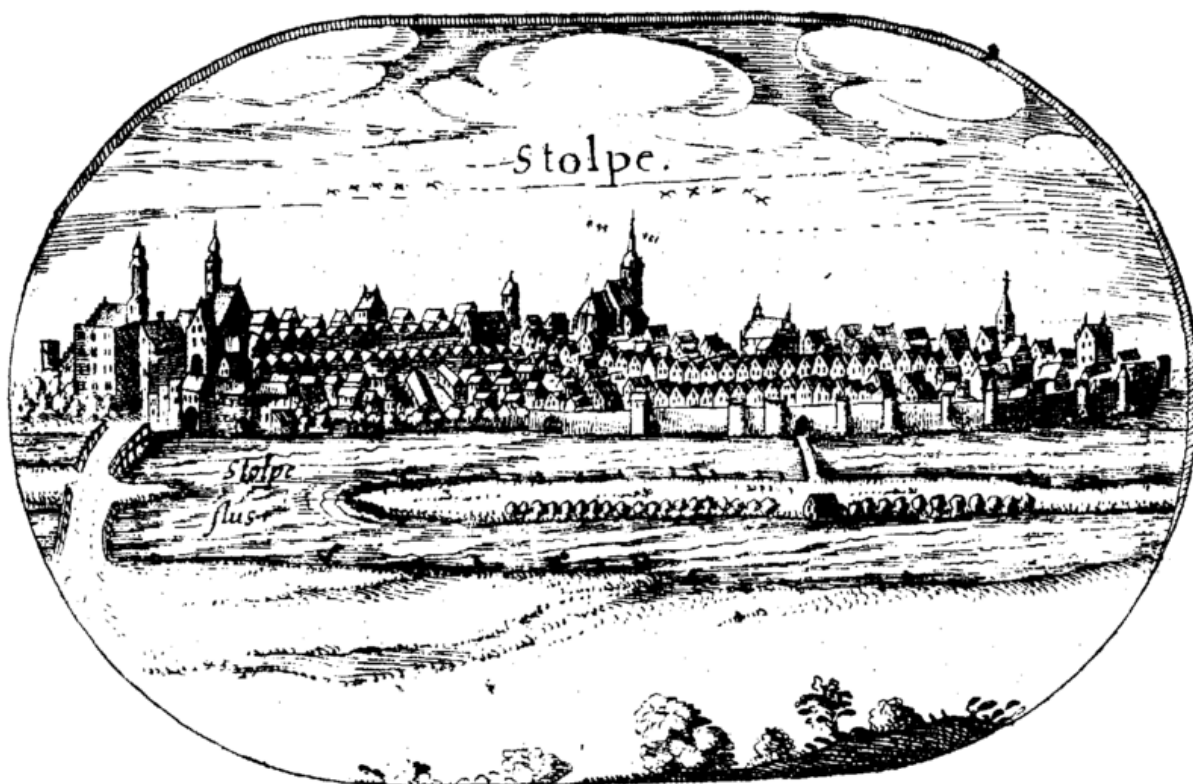

Rys. 7 Geneza Podgrodzia

Od połowy XIII w. tereny lewobrzeżne Słupi były intensywnie zasiedlane (na wcześniejszych pradziejowych strukturach osadniczych). Pierwsze wzmianki o występowaniu w

tym miejscu miasta lokacyjnego pojawiają się w 1276 i 1278 roku. Natomiast w 1310 r. margrabiowie brandenburscy wystawili dla Słupska nowy przywilej lokacyjny na prawie lubeckim - tworzące się miasto otrzymało kwadratowy rynek z ortogonalną siatką ulic, co z kolei wpłynęło bezpośrednio na rozwój miasta pod względem przestrzennym, urbanistycznym i gospodarczo-administracyjnym. Relokowane miasto otrzymało nowy układ przestrzenny – mimo zniszczeń z okresu II Wojny Światowej zachowany z pewnymi zmianami do dziś.

W drugiej połowie XIV w. ukończono budowę murów miejskich miasta, którego głównymi osiami były: trakt wschodnio-zachodni i północno-południowy. Tkanę mieszkalną stanowiła zabudowa drewniana, którą strawiły pożary w roku 1395 i 1477. Odbudowa miasta postępowała stopniowo. Około 1507r. powstał kompleks zabudowań zamku książęcego.

Ryc. 1 Sylweta miasta na mapie Lubinusa, początek XVII wieku

(Źródło: Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku)

Fot. 2 Zamek Książąt Pomorskich w Słupsku, odbudowany według pierwotnych planów

Uzupełnienie brakującej zabudowy w technologii murowanej z zachowaniem własności i układu urbanistycznego w granicach murów miejskich i początek rozwój poza nimi datuje się na drugą połowę XVIIIw. (bodźcem staje się odrębne prawo budowlane ustanowione dla miasta Słupska w 1720r. oraz przyznanie licznych ulg pieniężnych na rozwój miasta).

Jednak do końca XVIII w. prawie całą zabudowę miasta wyznaczają nadal średniowieczne mury obronne, wzbogacone w XVII w. o nowożytny system ziemnych fortyfikacji w postaci wałów i bastionów. Wyjątkiem były zabudowania u wylotu bram miejskich: na zachód (przy obecnej ul. Tuwima) – zespół szpitalny, karczma i zabudowania gospodarcze oraz na północ (przy obecnej ul. Bałtyckiej) – kuźnia, folusz, cegielnia i folwark. Na wschodzie nadal istnieje zabudowa na kanwie podgrodzia grodu słupskiego, tzw. Stare Miasto.

Na planie datowanym na третią ćwierć XVIII w. widoczne jest połączenie zabudowy tzw. Starego Miasta (Alt Stadt) z założeniem średniowiecznym miasta lokacyjnego. Zaznaczone budynki użyteczności publicznej dają świadectwo rozwoju miasta i jego wysokiej rangi pod względem gospodarczym i podkreślają jego znaczenie administracyjne.

Rys. 8 Słupsk w połowie XVII wieku 1-zamek, 2-rynek z ratuszem, 3-kościół NMP, 4- fortyfikacje miejskie, 5-osada z kościołem św. Piotra

Kolejny etap dynamicznego rozwoju miasta Słupska to druga połowa XIX w., rozpoczęto wówczas porządkowanie terenów wzdłuż murów miejskich i powiększanie terenów pod zabudowę. Fortyfikacje ziemne zostały zniwelowane, teren osuszony (zasypany został staw w miejscu dzisiejszego Placu Zwycięstwa), a fragmenty murów wzdłuż obecnej ul. Sienkiewicza wyburzone. Wybudowanie linii kolejowej w roku 1869 w stronę Koszalina i w 1870r. w stronę Gdańska to kolejny bodziec dla rozwoju urbanistycznego i gospodarczego Słupska. Plan miasta z 1875r. wg A. Müllera ukazuje podział terenów miasta na poszczególne kwartały wraz z wyznaczeniem ciągów komunikacyjnych na wschód i zachód od miasta lokacyjnego. Planowany układ bazuje na powiązaniu promienistego układu głównych traktów komunikacyjnych z geometrycznie ułożonymi kwartałami zabudowy.

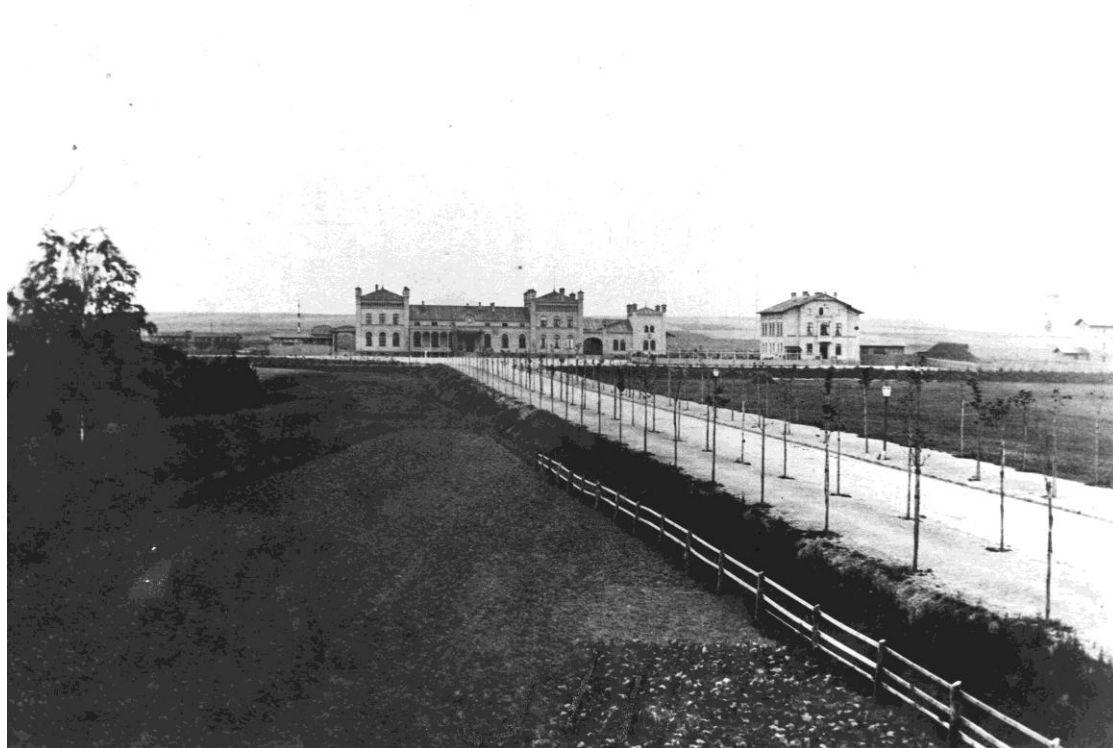

Rys.9 Schemat układu przestrzennego Słupska na początku XX wieku z zaznaczonym Śródmieściem, na podstawie planu A. Müllera

Początek XXw. przyniósł realizację planów końca XIXw., pomiędzy średniowiecznym założeniem miejskim, a linią kolejową powstała zabudowa mieszkaniowa o zwartym charakterze z niewielką ilością kwartałów przeznaczonych na założenia fabryczno-przemysłowe. Koniec lat 20-tych XXw. to decydujące zmiany dla miasta związane z ostatecznym uregulowaniem koryta rzeki Słupi. W wyniku prac w tym okresie powstały zbiorniki wodne usytuowane równolegle do

ul. Arciszewskiego, włączone do założenia leśno-parkowego zwanego Laskiem Południowym. Stworzono również założenie zielone wraz ze zbiornikami wodnymi (między innymi tzw. stawek Łabędzi) pomiędzy ulicami Kościuszki, Traugutta, Kaszubską, Orzeszkowej oraz rzeką Słupią. Dzięki ustabilizowaniu koryta rzeki pozyskano nowe tereny pod zabudowę jedno i wielorodzinną w tych częściach miasta.

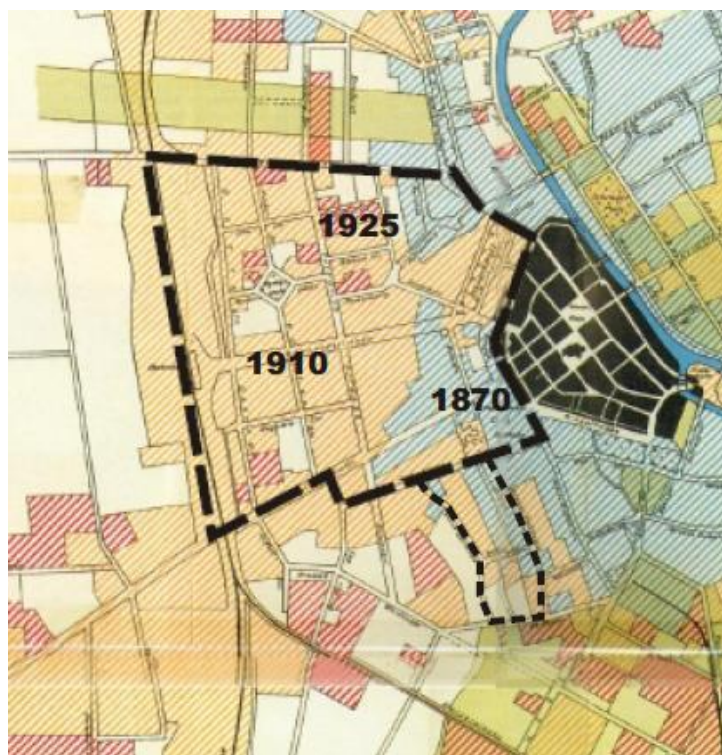
Również tereny traktowane jako rezerwy dla rozwoju miasta (obszar dzisiejszego Zatorza), zostały zurbanizowane już w okresie międzywojennym. Największe skupiska zabudowy znajdowały się pomiędzy ulicami Szczecińską i Piłsudskiego oraz na południe od ul. Szczecińskiej.

Fot. 3 Pocztówka przedstawiająca nowowytoczoną ulicę Dworcową, w kierunku dworca kolejowego, lata 70 XIX w

Fot. 4 Pocztówka przedstawiająca ulicę Dworcową w latach 30 XX wieku

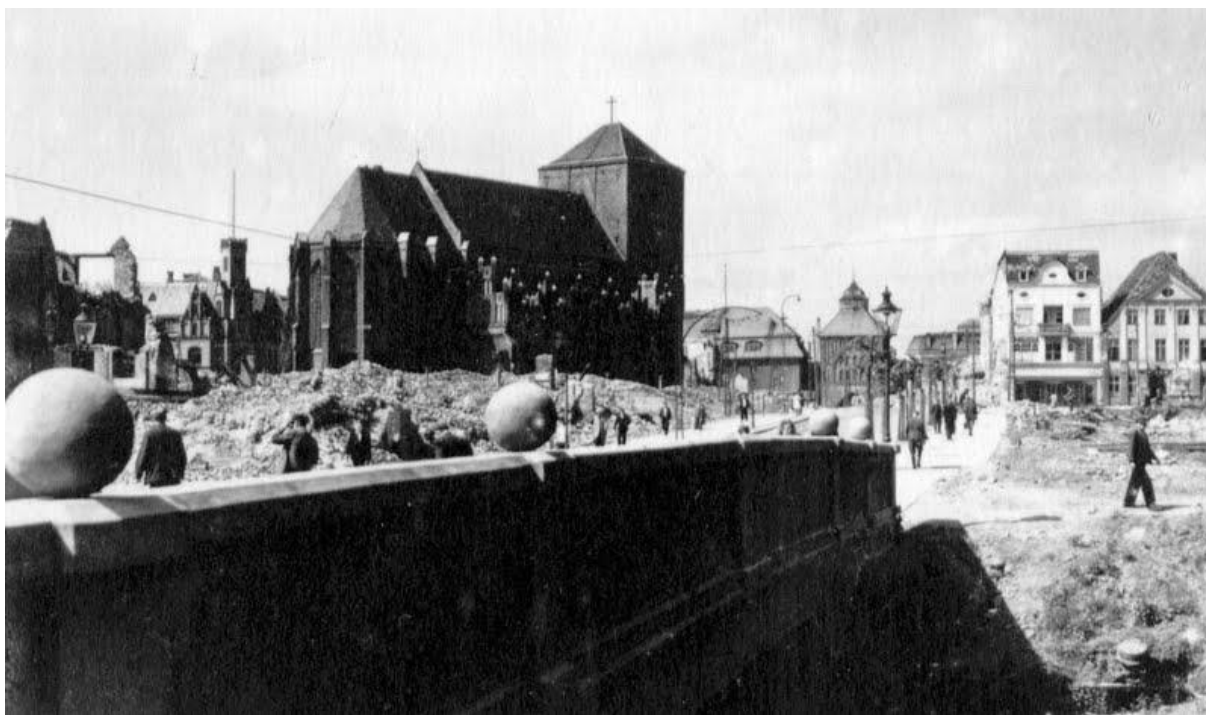
Rys. 10 Okres powstania zabudowy wraz z zaznaczoną granicą Śródmieścia, wg Otto Laudan

Lata przedwojenne nie przyniosły wielu zmian dla regionu w sferze gospodarczej, natomiast u schyłku wojny Słupsk poniósł nieodwracalne szkody urbanistyczne. Podczas działań wojennych została zniszczona w znacznym stopniu substancja historyczna na terenie miasta lokacyjnego.

Zabudowa miasta w latach 50 i 60-tych XXw. skupiła się na terenach, które uległy zniszczeniu podczas II-giej wojny światowej, głównie teren miasta lokacyjnego. Powstały wówczas założenia bez odniesienia do historycznego układu miasta i skali zabudowy, wprowadzono nowe podziały kwartałów i częściowo zmieniono układ komunikacyjny, przez co zniekształcono pierwotny układ przestrzenny średniowiecznego miasta. Również w tym czasie podczas remontów historycznej części miasta uległa zniszczeniu znacząca część wystroju architektonicznego XIX-to wiecznej zabudowy, szczególnie widoczna na obszarze dzisiejszego Śródmieścia.

Fot. 5 Pocztówka przedstawiająca widok na miasto lokacyjne w drugiej połowie XIX

Fot. 6 Zniszczenia wojenne na terenie miasta lokacyjnego, rok 1947

Późniejsze lata XX w. to przede wszystkim rozwój północno- zachodnich terenów miasta zwanych Zatorzem. Powstają tam kompleksy mieszkaniowe wielorodzinne wraz z zabudową o funkcji oświatowej i handlowo usługowej oraz, na peryferiach miasta ośrodki przemysłowo produkcyjne. W latach 90-tych XXw. w północnej części miasta utworzono strefę ekonomiczną obejmującą tereny przeznaczone pod zabudowę przemysłową, natomiast na terenach zachodnich i południowo-zachodnich miasta rozwija się zabudowa mieszkalna jedno- i wielorodzinna.

3. Rola miasta w regionie

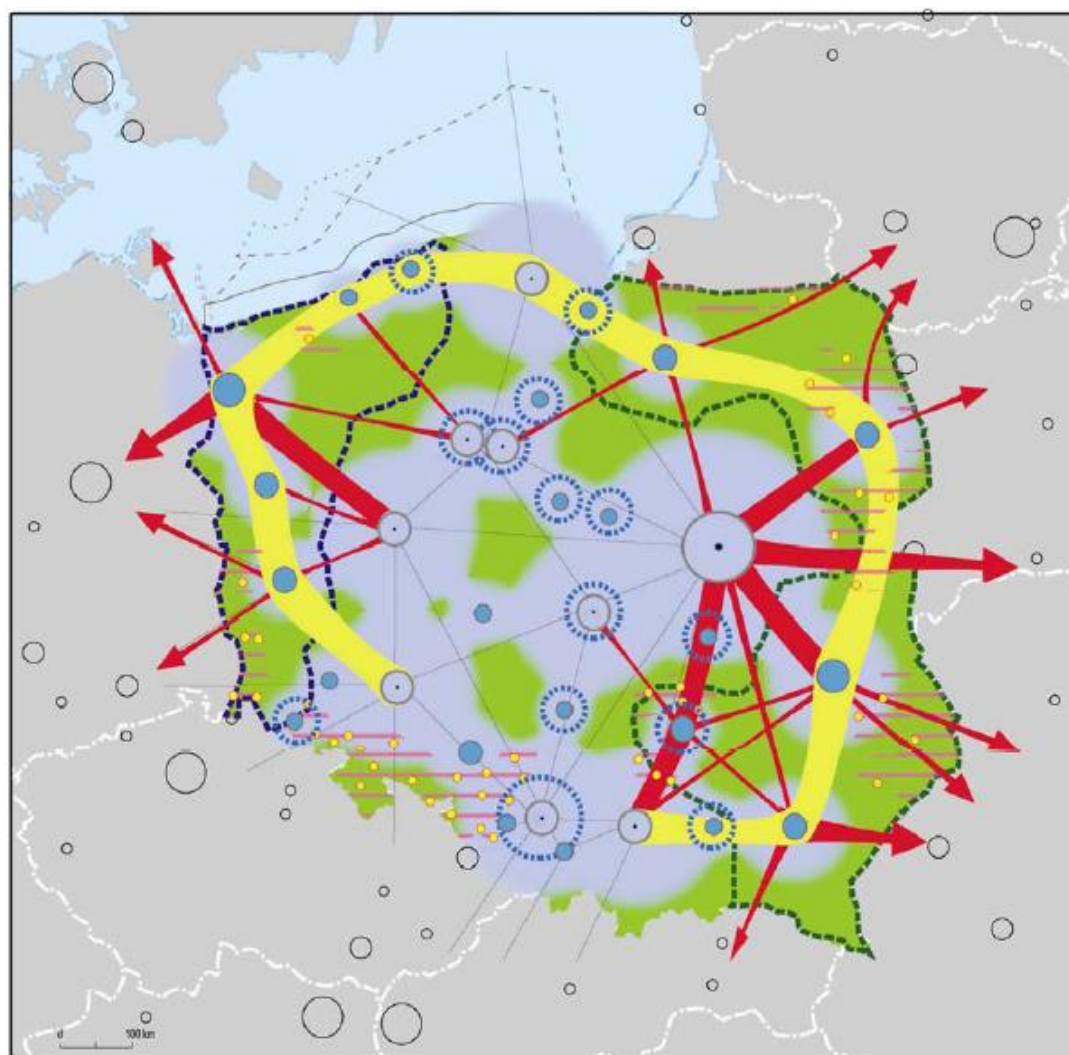

Fot. 7 Południowy fragment miasta, zdjęcie lotnicze

(Autor: Michał Słupczewski)

Słupsk jest ważnym centrum gospodarczym, kulturalnym, naukowym i turystycznym w regionie Pomorza Środkowego. Miasto z ok. 96 tys. mieszkańców (co stanowi blisko 4% liczby ludności województwa) jest siedzibą powiatu grodzkiego Słupsk, jak i powiatu ziemskiego. Na jego terenie mieści się także siedziba gminy wiejskiej Słupsk. Jest drugim po Trójmieście ośrodkiem rozwoju w województwie, i jedynym w jego zachodniej części. Trzeba pamiętać, że obszary dawnego województwa słupskiego (poza samym Słupskiem wraz z ościennymi gminami Słupsk i Kobylnica oraz pasem nadmorskim) wykazują dość duże zapóźnienie gospodarcze. Jego rozwój jest więc szczególnie ważny w kontekście zachowania spójności gospodarczej województwa i kraju, co znalazło odzwierciedlenie w przyjętej przez Radę Ministrów pod koniec 2011 roku Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Jak wykazano w ww dokumencie Słupsk obok m.in. Koszalina, czy Gorzowa Wlkp. ma potencjał kreowania i rozprzestrzeniania procesów rozwojowych w północno-zachodniej części kraju, jednak tę

możliwość zmniejsza niska jakość powiązań transportowych i funkcjonalnych z głównymi, bardziej dynamicznymi węzłami sieci osadniczej kraju, takimi jak Poznań, Trójmiasto, Szczecin.

Rys. 11 Kierunki działań polityki przestrzennej państwa, wg KPZK 2030

(Źródło: KPZK 2030, strona internetowa www.mrr.gov.pl)

Obecnie Słupsk uznawany jest za przemysłowe centrum Pomorza Środkowego, znajduje się tu Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której działa wiele zakładów produkcyjnych, a zatrudnienie znajduje ponad 2500 osób.

Fot. 8 Nowopowstały zakład przemysłowy na terenie SSSE, ulica Braci Staniuków, Słupsk

Słupsk jest również ważnym centrum edukacji i nauki w regionie Pomorza Środkowego. Znajduje się tu Akademia Pomorska, Wyższa Hanzeatycka Szkoła Zarządzania, Wyższa Szkoła Inżynierii Gospodarki a także wiele filii uczelni z innych miast.

Fot. 9 Rektorat Akademii Pomorskiej w Słupsku

Z punktu widzenia rozwojowego brakuje jednak uczelni kształcących na kierunkach technicznych, inżynierskich, co jest szczególnie ważne w kontekście działającej w Słupsku branży motoryzacyjnej (m.in. fabryka Scania), czy wysokospecjalistycznych zakładów z branży metalowej i tworzyw sztucznych.

Słupsk jest także ośrodkiem kulturalnym, znajdują się tu: Muzeum Pomorza Środkowego, Polska Filharmonia "Sinfonia Baltica" oraz Nowy Teatr. Warto wymienić przedsięwzięcia kulturalne o zasięgu krajowym: Festiwal Pianistyki Polskiej, „Konfrontacje Sztuki Kobiecej”, festiwal „Schaefferiada” i Festiwal Kultury Wschodu „Mundus Orientalis”, Festiwal Twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza „Witkacy pod strzechy”.

Fot. 10 Muzeum Pomorza Środkowego

(Autor: Michał Słupczewski)

Ośrodek Teatralny "Rondo" realizuje szerokie spektrum działań teatralnych i okołoteatralnych, w tym wielkie widowiska plenerowe dla kilku tysięcy osób czy „Finał Turnieju Jednego Aktora Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego”, festiwal Niemen Non Stop, a także szereg innych przedsięwzięć z dziedziny sztuki awangardowej. Działający w mieście Teatr Lalki "Tęcza", oprócz swojej standardowej działalności artystycznej i edukacyjnej jest również organizatorem Międzynarodowych Festiwali Teatrów Lalkowych Krajów Unii Europejskiej.

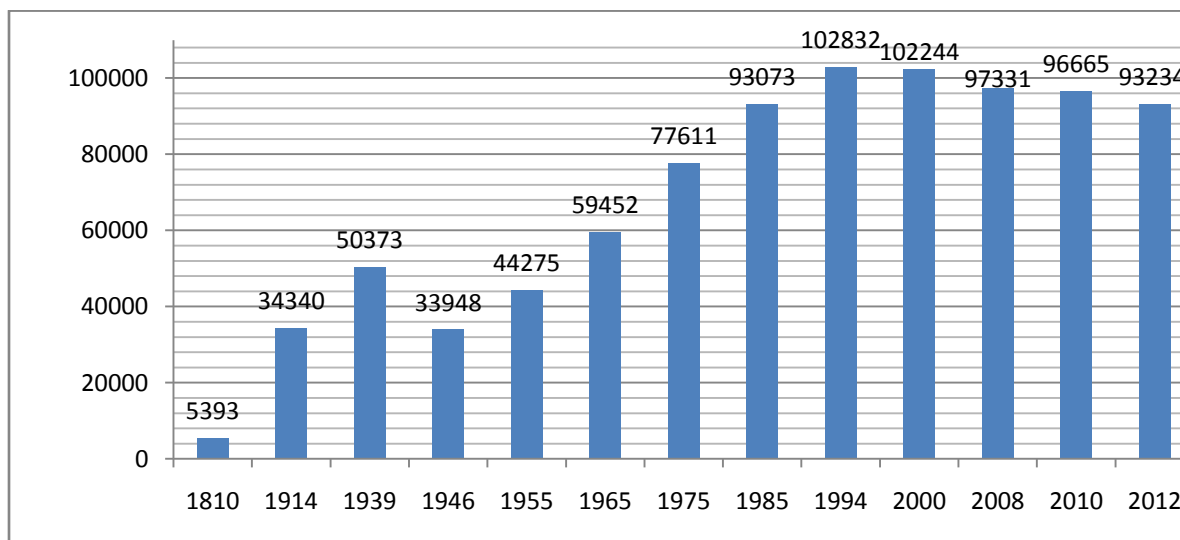
Słupski Ośrodek Kultury to przede wszystkim festiwale i konkursy muzyczne, takie jak m.in. „Jesienny Przeciąg Gitarowy” czy „Słupska Scena HIP HOP”. Prężnie działa Młodzieżowe Centrum Kultury – organizator i producent prestiżowych projektów artystycznych m.in. wraz z RONDEM ogólnopolskiego festiwalu młodych talentów „Niemen Non Stop” i współorganizator międzynarodowego „Komeda Jazz Festival”.

Słupsk położony w pobliżu znanych kurortów Morza Bałtyckiego, jak Ustka, Rowy, Jarosławiec i Łeba, a także mniejszych ośrodków turystycznych położony niedaleko pięknego

Parku Krajobrazowego "Dolina Słupi" oraz Słowińskiego Parku Narodowego – będącego jednocześnie rezerwatem biosfery UNESCO, ma olbrzymi potencjał by stać się kulturalnym i handlowym zapleczem tego swoistego zagłębia turystycznego.

4. Demografia

Liczba ludności

Wykres 1: Ludność Słupska w latach 1810-2012

Słupsk wielokrotnie niszczone pożarami wszedł w wiek XIX w fazie zaawansowanej depopulacji, trend ten odwrócił się w połowie XIX stulecia kiedy to ustabilizowanie sytuacji politycznej, otwarcie rynków zbytu na słupskie produkty przyczyniło się do powolnej poprawy sytuacji gospodarczej, demograficznej i społecznej w mieście. Druga połowa XIX wieku to już początek złotego okresu miasta trwającego z krótkimi przerwami niemal do wybuchu II Wojny Światowej, szybko rozwijający się przemysł przyciągał nowych mieszkańców, wiązało się to z intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego, w trakcie niecałych 40 lat (1900-1939) liczba mieszkańców miasta uległa potrojeniu.

Ostateczny kres temu trendowi położyło zakończenie II Wojny Światowej, kiedy to wskutek przesunięcia granic wymianie uległa niemal cała populacja słupszczan. Miasto jako całość dość dobrze przetrwało wojnę, nie można jednak tego samego powiedzieć o mieście

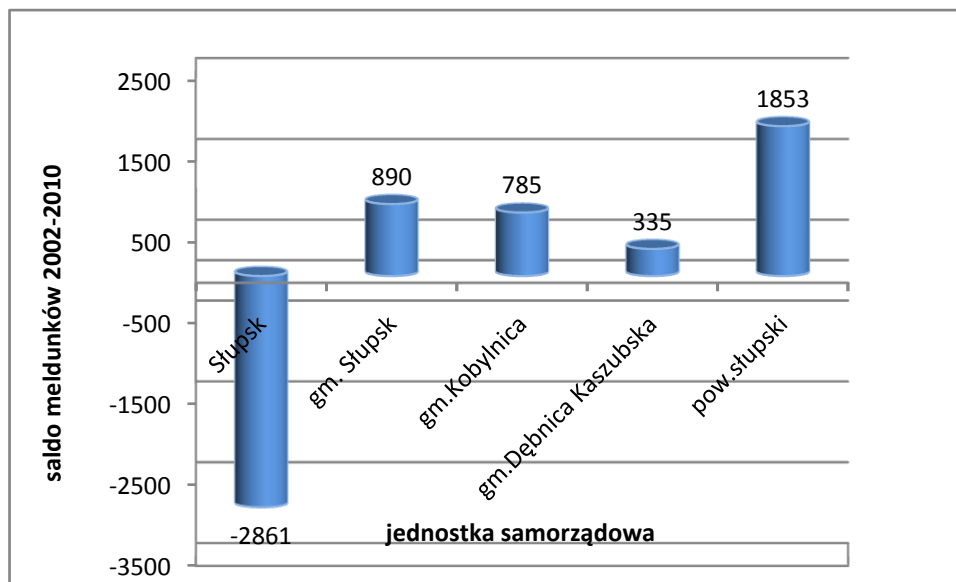
lokacyjnym, które spalone zostało tuż po przejęciu Słupska przez Armię Czerwoną, jak szacowano całkowite unicestwienie Starego Miasta w obrębie murów miejskich pociągnęło ze sobą utratę niemal 25% izb mieszkalnych, co może tłumaczyć dość mozolne odbudowywanie miejskiej populacji w początkowych powojennych latach.

Fot. 11 Repatrianci wkraczają na teren zrujnowanego miasta lokacyjnego

Lata 60, 70 i 80 XX wieku były okresem szybkiego wzrostu liczby mieszkańców, wtedy to wybudowano duże osiedla mieszkaniowe z wielkiej płyty tzw. sypialnie na zachód od linii kolejowej Gdańsk-Szczecin, a licznie powstające duże zakłady przemysłowe jak Pomorzanka, Kapena, Sezamor, Słupskie Fabryki Mebli zapewniały pracę nowym mieszkańcom miasta. W okres transformacji ustrojowej miasto weszło ze 100 000 mieszkańców.

Odwrócenie trendu nastąpiło w połowie ostatniej dekady minionego wieku. Obserwacje pozwalają sądzić, że główną przyczyną tego stanu jest migracja tuż za granice miasta, co może potwierdzać poniższy wykres obrazujący bilans zameldowań-wymeldowań w mieście i gminach ościennych. Ilość meldunków w tych gminach stanowi 2/3 ilości wymeldowań w mieście. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można określić, że w obu przypadkach mamy po prostu do czynienia z przemeldowaniem na linii miasto-podmiejskie gminy.

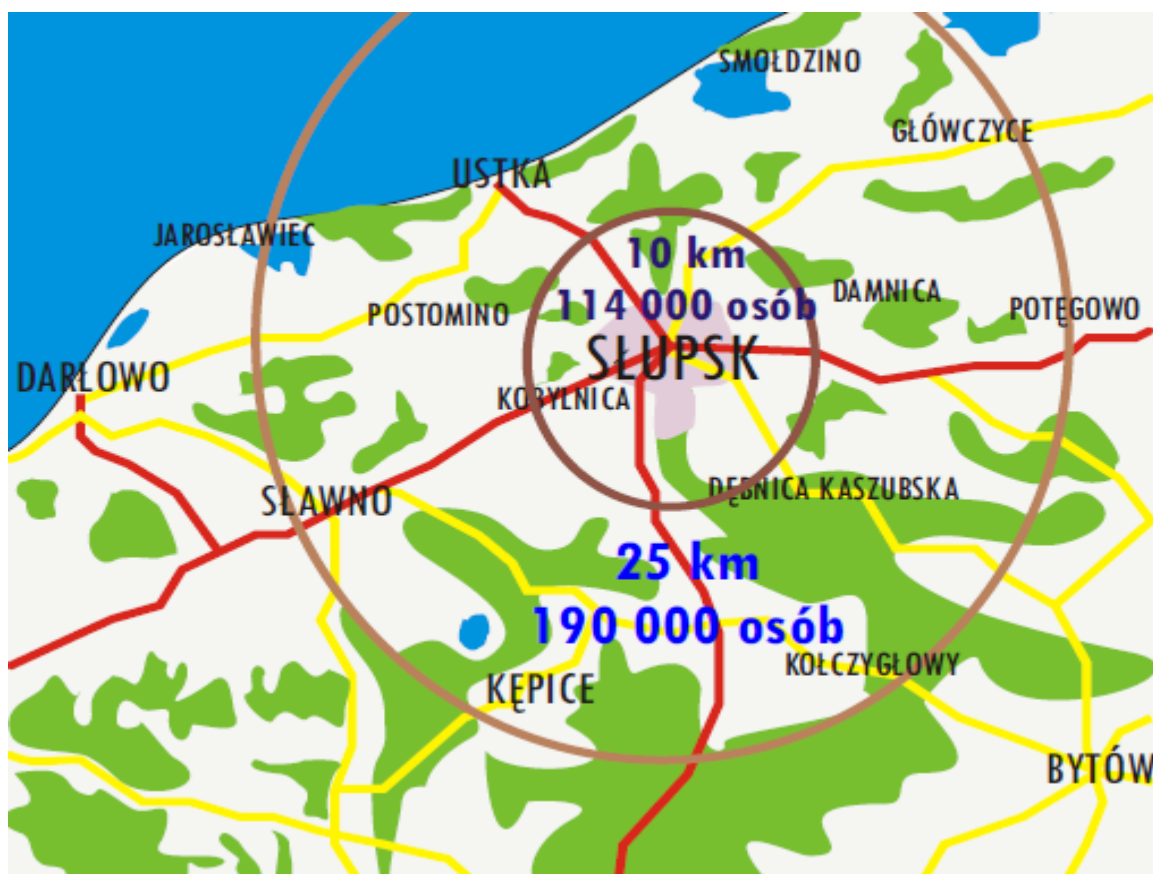

Wykres 2. Bilans meldunków i wymeldowań w Słupsku i gminach ościennych oraz powiecie słupskim

(Źródło: opracowanie własne, dane: Bank Danych Regionalnych)

Niemal normą w ostatnich latach stało się, po osiągnięciu odpowiedniego statusu materialnego wyprowadzanie się do ościennych gmin wiejskich, które w przeciwieństwie do miasta są w stanie zaproponować dużą ilość działek pod zabudowę indywidualną, po niższych niż w mieście cenach. Proces ten jest tym łatwiejszy, że przenosiny „za miasto” nie pociągają za sobą większych utrudnień tradycyjnie przypisywanych syburbanizacji, jak chociażby trudności komunikacyjne. Większość nowych osiedli podmiejskich zlokalizowanych jest zaledwie 4- 6 km od stanowiącego niemal geograficzny środek miasta a także punku ciężenia funkcji miejskich Placu Zwycięstwa, a taka odległość nie stanowi bariery komunikacyjnej. Bardzo pomocne w opisie tego procesu mogłyby być dane szczegółowo przypisujące natężenie tej migracji konkretnym rejonom miasta. Niestety dane takie w przypadku Słupska nie zostały opracowane,

jednak poprzez analogię z miastami gdzie proces ten stał się tematem naukowych opracowań należy przypuszczać, że szczególnie dotkliwie odpływ tzw. klasy średniej dotyka właśnie Śródmieścia i Podgrodzia, czyli największych skupisk kamienicowej zabudowy mieszkaniowej posiadające historyczną metrykę. Wydaje się, że zatrzymanie tego trendu, a w dalszej perspektywie jego odwrócenie warunkować będzie powodzenie całego procesu rewitalizacji. To właśnie obecność klasy średniej, ludzi młodych, decyduje o intensywności rozwoju strefy usług w obszarach centralnych miast, to właśnie z tego środowiska często wychodzą propozycje obywatelskiego zaangażowania, wreszcie tylko ludzie o ustabilizowanej sytuacji materialnej są w stanie udźwignąć wymagający olbrzymich nakładów finansowych proces renowacji zabytkowej substancji mieszkaniowej.

Rys. 12. Liczba ludności mieszkająca na obszarze o średnicy 10 i 25 km.

Społeczne trendy:

- małżeństwa 554 (liczby bezwzględne),
- urodzenia żywe 817 osób (liczby bezwzględne),
- zgony ogółem: 881 osoby, w tym niemowląt 2 (liczby bezwzględne),
-

Tab. 1. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Słupsku

Rok	Kobiety			Mężczyźni		
	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
2005	8 702	33 210	10 121	9 212	32 776	4 674
2007	6 161	32 543	10 941	8 628	32 340	4 806
2011	7501	30274	12705	8024	31809	5229

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Gdańsku

Powyższa tabela ilustruje starzenie się społeczeństwa Słupska, czyli spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Tab. 2. Ruch naturalny w Słupsku

Rok	Urodzenia żywe	Zgony ogółem	Zgony niemowląt	Przyrost naturalny
2005	839	917	8	-78
2007	867	967	6	-100
2011	817	881	2	-64

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Tab.3. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w Słupsku w latach 2005-2011

Rok	Zameldowania		Wymeldowania		Saldo migracji	
	w ruchu wewnętrznym	zagranica	w ruchu wewnętrznym	zagranica	w ruchu wewnętrznym	zagranica
2005	1 066	18	1 173	88	-107	-70
2007	876	-	1 440	99	-630	-66
2011	861	52	1277	67	-416	-15

Źródło: Bank Danych Regionalnych

5 Sfera społeczna

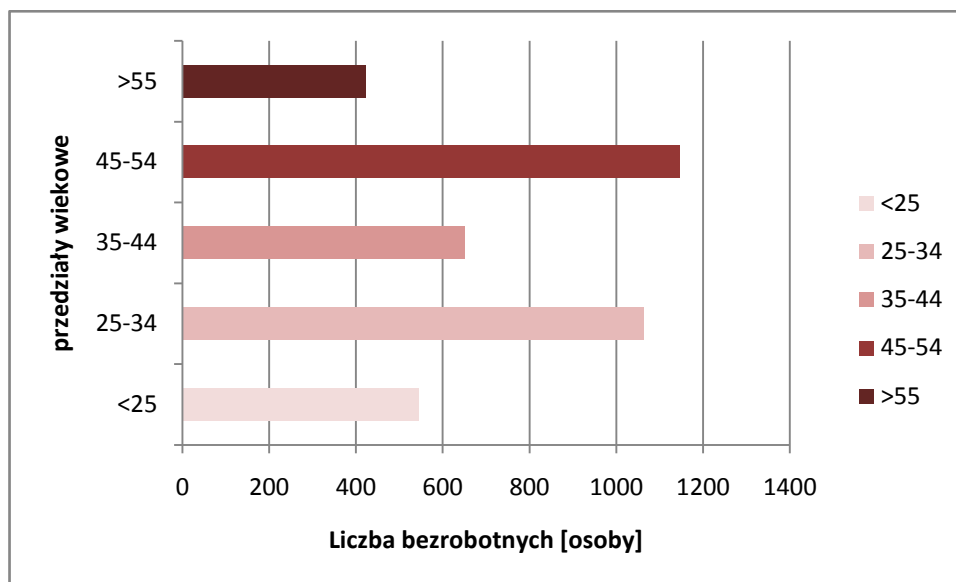
Na czele hierarchii problemów społecznych miasta czy szerzej Ziemi Słupskiej znajduje się bezrobocie. Problem ten w szerszym stopniu dotyka kobiet niż mężczyzn, co związane jest z dominującym na tym terenie profilem gospodarczym (zakłady środków transportu, przemysł metalowy, czy tworzyw sztucznych) preferujący zatrudnianie mężczyzn.

Bezrobotni zarejestrowani i oferty pracy w 2012 r. Stan w dniu 31.XI.2012 r., dane: Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku.

Bezrobotni zarejestrowani ogółem –4754 osób (w liczbach ogółem):

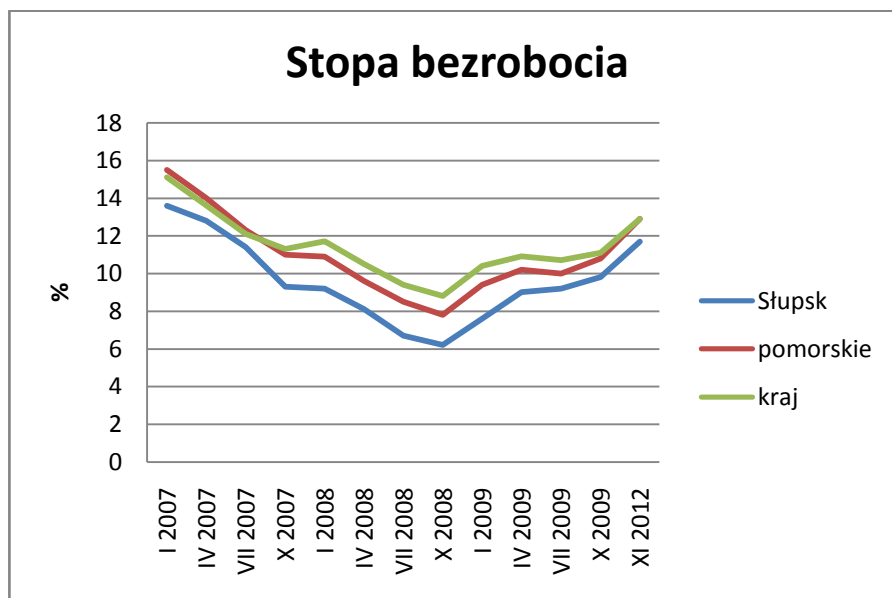
- kobiety – 2 894 osób,
- bez prawa do zasiłku – 3 150 osób,

Stopa bezrobocia rejestrowanego – 11,7%.

Wykres nr 3: Liczba bezrobotnych w Słupsku wg podziału na grupy wiekowe

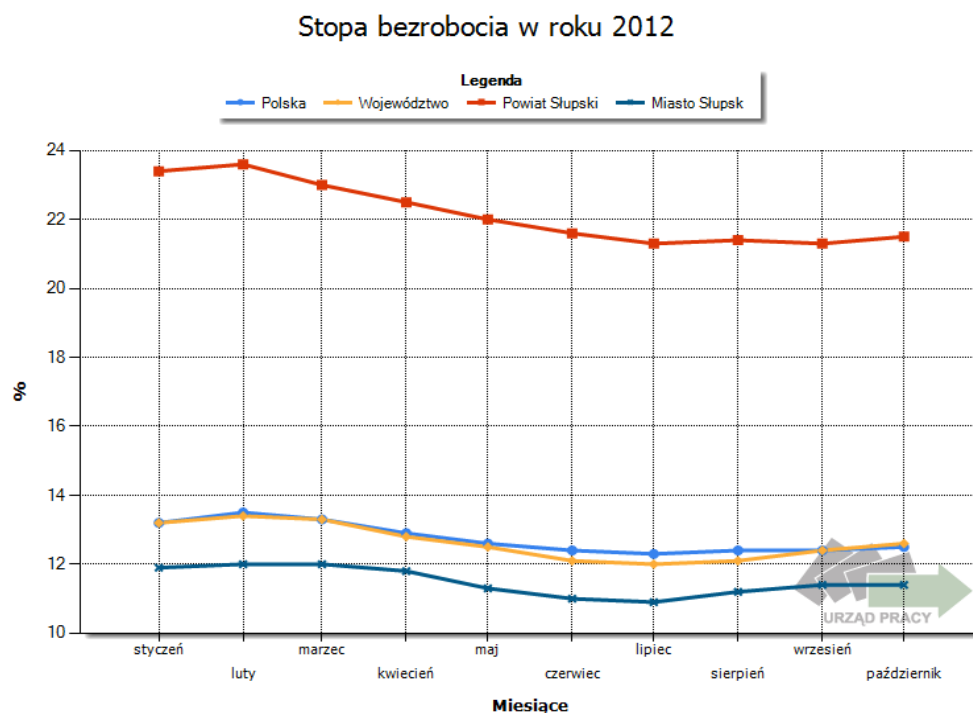
Wprowadzie porównanie danych przedstawiających ilość bezrobotnych w podziale na kategorie wiekowe wskazuje na najwyższe bezrobocie w przedziałach 25-34 i 45-54 lat, jednak paradoksalnie największe trudności w znalezieniu zatrudnienia mają osoby młode wchodzące na rynek pracy oraz te powyżej 55 lat. Szczególnie groźna z punktu widzenia miasta jest sytuacja ludzi młodych, wykazujących największą mobilność, którzy nie mogą znaleźć pracy migrują czy emigrują za granicę, często bezpowrotnie tracąc związek ze Słupskiem.

Wykres nr 4: Stopa bezrobocia w Słupsku, woj. Pomorskim i w kraju na przestrzeni lat 2007-2012

(Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku (Słupsk, województwo), GUS (kraj))

Porównanie stopy bezrobocia dla miasta, województwa i kraju wskazywałoby na nienajgorszą sytuację na lokalnym rynku pracy. Przez cały okres wskaźnik dla Słupska był o 2-3 punkty procentowe niższy od wskaźnika dla województwa i kraju. Podobna sytuacja ma zresztą miejsce po dziś dzień, dane za listopad 2012: Słupsk 11,7%, pomorskie 12,9%. Jednak oprócz ilości miejsc pracy wygenerowanych przez lokalną gospodarkę równie ważna jest ich atrakcyjność, a tu niestety Słupsk przegrywa konkurencję z większymi miastami, oferującymi wyższe zarobki i bardziej satysfakcjonującą pracę. Niestety jest to jedna z głównych przyczyn odpływu z miasta ludzi młodych, prężnych, lepiej wykształconych. Ich zatrzymanie w mieście, także w kontekście rewitalizacji stanowi jedno z podstawowych wyzwań stojących przed Słupskiem. Zwłaszcza to zadanie wydaje się być szczególnie trudne do wykonania. Miejskim władzom nie pozostaje nic innego jak mozolnie starać się o przyciągnięcie do miasta kolejnych inwestorów zewnętrznych, wspieranie innowacyjnych przedsięwzięć czy pomoc w realizacji własnych biznesów dla nowopowstających podmiotów.

Wykres nr 5. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce, woj. pomorskim, Pow. Słupskim, Słupsku

Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

W 2009 r. pomocą społeczną w mieście w formie świadczeń pieniężnych i usług objęto 5442 rodziny, co stanowi 10311 osób, natomiast liczba osób w Powiecie Słuskim objętych świadczeniem wynosiła 10100 osób. Główne powody uzasadniające udzielenie wsparcia to:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i nieletnich,
- bezdomność,
- długotrwała choroba,
- alkoholizm i narkomania,
- trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- klęski żywiołowe lub ekologiczne.

Wzrastające rozmiary patologii społecznej dotyczą zarówno osób dorosłych jak również dzieci oraz młodzieży, mającej dodatkowo trudności w wieku rozwojowym z przyjmowaniem odpowiedzialnych postaw społecznych. Integralna profilaktyka i prewencja zakłada współdziałanie różnych środowisk na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologicznym. Szczególne znaczenie w niedopuszczaniu do marginalizacji grup społecznych mieszkańców ma aktywne współuczestnictwo stowarzyszeń i nieformalnych grup społeczności lokalnych. W związku z czym samorząd winien inicjować powstawanie takich stowarzyszeń oraz wspomagać ich funkcjonowanie. Zubożenie mieszkańców miasta wiąże się ze wzrostem problemów rodzinnych i patologiami społecznymi (uzależnienie od alkoholu, środków psychoaktywnych; przemoc w rodzinie). Wprawdzie mężczyźni stanowią większość uzależnionych od alkoholu, to w ostatnich latach zjawisko alkoholizmu nasiliło się w grupie kobiet. Sytuacja ta może ulec dalszemu pogłębieniu jeśli uwzględni się fakt, że liczba kobiet pracujących w stosunku do kobiet ogółem jest w Słusku niższa niż w miastach porównywalnych. Kobiety są mniej chętnie zatrudniane przez pracodawców z uwagi na panującą opinię, że są mniej dyspozycyjnym pracownikami i mniej niż mężczyźni angażują się w pracę. Szansą na poprawę tej sytuacji jest

szkolenie kobiet celem uzyskania większej niezależności zawodowej (własna działalność gospodarcza).

Aktywizacja zawodowa grup społecznych, którym grozi marginalizacja społeczna i ekonomiczna wiąże się nieodderwanie z działaniami na rzecz ożywienia gospodarczego oraz łączeniem tych działań z zadaniami skierowanymi na ochronę obiektów stanowiących wartość kulturową i historyczną. Dotyczy to zwłaszcza zadań z zakresu rozbudowy reprezentacyjnych terenów śródmieścia stanowiących wizytówkę miasta oraz nadania zdegradowanym obiektom nowych funkcji społeczno – gospodarczych.

W mieście z problemem niepełnosprawności boryka się 13144 osób, zaś w Powiecie Słupskim 11033 osób, z tego 1741 osób, to klienci Ośrodków Pomocy Społecznej. W Słupsku i Powiecie Słupskim obserwuje się znaczący wzrost zainteresowania proponowanymi formami rehabilitacji społecznej.

Struktura organizacji pozarządowych

Podstawą rozwoju otwartego i demokratycznego społeczeństwa jest zaangażowanie obywateli w rozwiązywanie problemów ich lokalnych wspólnot. Obywatele zorganizowani w formie fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych są jednym z podstawowych czynników realizacji zadań publicznych samorządu terytorialnego.

Aktywna działalność organizacji pozarządowych wspiera grupy, które nie radzą sobie w codziennym życiu, otwiera społeczeństwo na tych, którzy z różnych przyczyn mogą czuć się wykluczeni. Obecnie Unia Europejska preferuje projekty, które powstają dla zaspokajania potrzeb wynikających z konieczności rozwiązywania problemów społecznych. Za projekty te odpowiada sektor publiczny często przy aktywnym udziale organizacji pozarządowych, w oparciu o zaangażowanych liderów i działaczy tych organizacji, jak i przy udziale grup wyznaniowych wielokrotnie wyręczających sektor publiczny w opiece społecznej i rozwiązywaniu problemów społecznych.

6. Gospodarka i potencjał gospodarczy**Tabela nr 4** Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Słupska w latach 2005, 2007, 2009

	2005	2007	2009
Sektor publiczny	960	1 029	1 012
Sektor prywatny	12 925	12 701	12 603
Ogółem	13 885	13 778	13 615

(Źródło: Urząd Miejski w Słupsku, Wydział Spraw Obywatelskich i Handlu)

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli można stwierdzić wzrost liczby podmiotów gospodarczych w sektorze publicznym i spadek w sektorze prywatnym.

W 1997 r. na terenach miasta Słupska oraz sąsiadującej gminy Słupsk utworzono Słuską Specjalną Strefę Ekonomiczną. Obecnie SSSE w Słupsku zajmuje ok. 824 ha, z czego około 138 ha w Słupsku. Organem zarządzającym Strefą jest Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Najchętniej w strefie inwestują firmy z branży: metalowej, motoryzacyjnej, budowlanej i tworzyw sztucznych, ale nie brakuje również firm zaliczających się do tradycyjnych branż gospodarczych regionu słupskiego, jak chociażby przetwórstwo rybne.

Fot. 12 Słupski Inkubator Technologiczny

W 2008 roku zainicjowano również działania, które doprowadziły do powstania Słupskiego Inkubatora Technologicznego (SIT). SIT jest inicjatywą, która ma zapewnić początkującym przedsiębiorcom pomoc w uruchomieniu i prowadzeniu firmy oferującej produkt lub usługę powstałą w wyniku wdrożenia nowej technologii.

Słupsk to duże skupisko podmiotów gospodarczych. W Słupsku działa ich ok. 14 tys. wśród których znajdują się firmy o europejskiej renomie:

- BAJCAR - produkcja okien i drzwi,
- Gino Rossi S.A. - produkcja obuwia,
- KAPENA S.A. - produkcja i naprawa autobusów,
- Laminopol Sp. z o.o. - produkcja wyrobów laminatowych,
- Przetwórstwo Rybne „Łosoś” - produkcja konserw rybnych,
- M&S Pomorska Fabryka Okien Sp. z o.o. - produkcja okien i drzwi,

- PLAST-BOX S.A. - przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- Scania Production Słupsk S.A. - produkcja autobusów,
- STAKO S.J. - produkcja zbiorników ciśnieniowych na gaz,

Najważniejsi inwestorzy zagraniczni w Słupsku:

- Faser Plast AG - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał szwajcarski),
- Gino Rossi - produkcja obuwia (kapitał włoski),
- Jardin International Holding B.V. - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał holenderski),
- Newell Rubbermaid - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał amerykański),
- Plast Team - przetwórstwo tworzyw sztucznych (kapitał duński),
- Scania - produkcja autobusów (kapitał szwedzki),
- Sydkraft - wytwarzanie energii cieplnej (kapitał szwedzki).

Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta, trendy

Słupsk ma charakter przemysłowo-turystyczny. O gospodarczym wizerunku miasta decydują w głównej mierze uwarunkowania geograficzno-klimatyczne i tradycja.

W Powiecie Słupskim największe oddziaływanie na rynek posiada handel detaliczny (około 11% zatrudnionych). Kolejne branże o największym zatrudnieniu to produkcja artykułów spożywczych, rolnictwo, a także hotele i restauracje. Łącznie wymienione sektory obejmują 30,5 % pracujących w powiecie.

W Słupsku dominuje zatrudnienie w handlu detalicznym, hurtowym, usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a także w budownictwie. Sektory te łącznie skupiają 33 % lokalnych zasobów pracy.

Do najważniejszych branż gospodarczych w Słupsku zalicza się:

- branża obuwnicza,
- przetwórstwo tworzyw sztucznych,
- przemysł motoryzacyjny,
- stolarka okienna i drzwiowa,
- przemysł maszynowy.

Ilość podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach, trendy

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw dominuje na lokalnym rynku pracy Powiatu Słupskiego i miasta Słupsk, będąc jednocześnie motorem gospodarki lokalnej wpływającym na jej konkurencyjność. Poniższa tabela wskazuje na strukturę przedsiębiorstw pod kątem wielkości zatrudnienia oraz na procentowy udział poszczególnych firm funkcjonujących na terenie miasta i powiatu.

Tab. 5. Podmioty według wielkości (liczba pracujących) w Powiecie Słupskim i Słupsku w 2007 roku

Jednostka administracyjna	Liczba podmiotów				
	ogółem	do 9	10-49	50-249	powyżej 250 osób
Województwo ogółem	23 2806	22 1264	9 515	1770	257
Powiat Słupski	8 130	7 731	219	56	8
Miasto Słupsk	13 730	13 214	388	114	14

Źródło: www.stat.gov.pl

Tab. 6. Podmioty według wielkości oraz sektorów w województwie pomorskim, Powiecie Słupskim i Słupsku w 2007 roku

Wyszczególnienie	Województwo pomorskie	Powiat Słupski	Miasto Słupsk
Sektor publiczny			
ogółem	9 964	326	1 029
do 9	7 144	187	897
10-49	2 080	114	69
50-249	621	23	57
250 i więcej	119	2	6

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

Sektor prywatny			
ogółem	22 2842	7 804	12 701
do 9	21 4120	7 559	12 317
10-49	7 435	201	319
50-249	1 149	39	57
250 i więcej	138	5	8
W tym osoby fizyczne (sektor prywatny)			
ogółem	17 2046	6 188	10 068
do 9	16 9267	6 110	9 944
10-49	2 608	71	111
50-249	165	7	12
250 i więcej	6	-	1

Źródło: www.stat.gov.pl

W Słupsku odnotowuje się wyższy udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek w stosunku do podmiotów gospodarczych ogółem sektora prywatnego. W gospodarce narodowej, także liczebnie, dominują nieduże firmy zatrudniające do 9 osób.

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą kształtuje się na poziomie ok. 11 000:

- budownictwo - 897 osób,
- handel i naprawy - 3292 osób,
- hotele i restauracje - 519 osób,
- transport, gospodarka magazynowa i łączność - 949 osób,
- pośrednictwo finansowe - 617 osób,
- obsługa nieruchomości i firm - 1610 osób,
- działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała - 464 osób.

Identyfikacja problemów na obszarach rewitalizacji

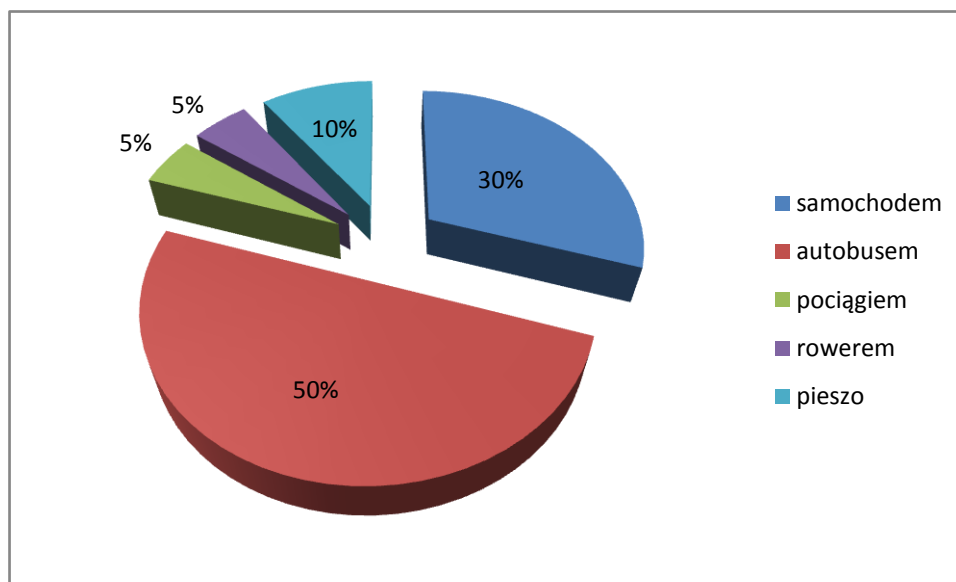
1. Niski udział podmiotów sektora prywatnego w liczbie podmiotów gospodarczych ogółem.
2. Niski udział spółek prawa handlowego oraz spółek z udziałem kapitału obcego w liczbie podmiotów gospodarczych ogółem.
3. Duża liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowana przez osoby fizyczne (prowadzące działalność gospodarczą z reguły w oparciu o stosunkowo niski potencjał rozwojowy; niska stabilizacja funkcjonowania podmiotów).
4. Niski udział pracujących w sektorze przemysłowym oraz prywatnym w stosunku do osób pracujących ogółem.
5. Niski poziom inwestycji.
6. Istotnie obniżona w ostatnich latach kondycja finansowa i potencjał rozwoju znaczących dla Słupska podmiotów gospodarczych (dotychczas tradycyjnych liderów) w sektorze podmiotów przemysłowym.
7. Niewystarczająca oferta usług edukacyjnych dostosowana do rzeczywistych potrzeb rynku pracy.
8. Bariera finansowa (bezrobocie) w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowywaniu się zawodowym mieszkańców do potrzeb rynkowych.
9. Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjnej całorocznej oferty wypoczynkowo- rekreacyjnej.
10. Niedostateczny marketing atutów gospodarczych Słupska.
11. Brak aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta warunkujących stabilne (długookresowe) i optymalne z uwagi na istniejące uwarunkowania oraz pożądane kierunki rozwoju, planowanie dalszego rozwoju miasta (w tym także warunkujących prowadzenie przedsięwzięć inwestycyjnych i skuteczne pozyskiwanie środków pomocowych).
12. Koncentracja ruchu na głównych ulicach, w tym także ruchu tranzytowego, powodującego pogorszenie bezpieczeństwa i degradację środowiska miejskiego (emisja spalin, hałasu, drgań).
13. Jeden obciążony system komunikacji publicznej (linie autobusowe).
14. Niebezpieczeństwo powodziowe dla niżej położonej części miasta.

15. Zły stan techniczny komunalnych zasobów mieszkaniowych.
16. Brak współzależności między wysokością czynszów a niezbędnymi nakładami, jakie winne być poniesione na remonty i modernizację.
17. Zły stan lokalowy służby zdrowia oraz niewystarczające wyposażenie instytucji służby zdrowia w specjalistyczną aparaturę techniczną.
18. Odpływ z miasta ludzi o wysokich kwalifikacjach do dużych aglomeracji.
19. Dalsze spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego.
20. Odpływ za granicę ludzi o najwyższych kwalifikacjach.
21. Postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa.
22. Brak ujęcia Słupska w planach budowy autostrad w Polsce.
23. Dewastacja środowiska naturalnego w przypadku braku środków finansowych na jego ochronę.

7. Komunikacja

Mobilność mieszkańców (w %), odbywane podróże dziennie w 2010 roku:

- samochodem 30%,
- autobusem 50%,
- pociągiem 5%,
- rowerem 5%,
- pieszo 10%.

Wykres nr 6. Mobilność mieszkańców ze względu na środek transportu

(Źródło: Wydział Komunikacji UM w Słupsku)

Jak wskazują dane za 2010 większość mieszkańców miasta wybiera autobus jako podstawowy środek transportu uwzględniając jednak fakt, że wręcz lawinowo przyrasta w Słupsku ilość zarejestrowanych pojazdów można przypuszczać, że odsetek ten z roku na rok maleje.

Pomimo faktu iż sieć komunikacji miejskiej można uznać za optymalną w miastach o zwartej urbanistyce (a takim właśnie miastem jest Słupsk), rola tego ze wszech miar pożądanego środka transportu spada. Brak ułatwień typu bus pasy, integracja różnych środków transportu w jeden system skutkuje zmniejszeniem taktu na niektórych liniach autobusowych,

tym samym walnie przyczyniając się do spadku atrakcyjności tego środka transportu. Jest to tyle groźne, że Słupsk ze swoim bardzo trudnym układem przestrzennym w żaden sposób nie jest w stanie obsłużyć już istniejącego ruchu samochodowego, a brak nadania priorytetu komunikacji zbiorowej tylko ten proces pogłębia.

Fot.13 Prezentacja nowych autobusów komunikacji miejskiej, 2010 rok

(Źródło: Zarząd Infrastruktury Miejskiej w Słupsku)

Usilne próby poprawy przepustowości dróg wiążą się natomiast z coraz większym ograniczeniem dostępnej dla wszystkich i przyjaznej przestrzeni publicznej, a często pierwszą ich ofiarą stają się zieleń przyuliczna i chodniki otrzymujące po przebudowie jedynie minimalną dopuszczalną szerokość. Problem ten szczególnie mocno widoczny jest w Śródmieściu.

Komunikacja samochodowa

Przez Słupsk przebiegają cztery ważne z punktu widzenia układu komunikacji krajowej i wojewódzkiej drogi:

- droga krajowa nr 6 Kołbaskowo – Słupsk – Łęgowo, która stanowi połączenie północno - zachodnich regionów Polski i umożliwia komunikację w kierunku państw nadbałtyckich (część Via Hanseatica), od 2010 roku jej rolę przejęła poprowadzona od południowej strony ekspresowa obwodnica miasta Słupska
- droga krajowa nr 21 Miastko- Słupsk-Ustka,
- droga wojewódzka nr 210 Unichowo-Słupsk
- droga wojewódzka nr 213 relacji Słupsk – Celbowo.

W skład sieci dróg w granicach administracyjnych miasta wchodzi:

- drogi krajowe – 11,9 km,
- drogi wojewódzkie – 11,6 km,
- drogi powiatowe – 13,3km,
- drogi gminne – 106,4 km.

Układ przestrzenny i brak połączeń obwodowych powoduje koncentrację ruchu na głównych ulicach miasta i przyczynia się do systematycznego zwiększania uciążliwości związanych z ruchem pojazdów tj. pogorszenia bezpieczeństwa i degradacji środowiska miejskiego (emisja spalin, hałasu, drgań). Problem ten wymaga wdrożenia rozwiązań, które pozwolą zarówno na optymalne dla miasta ukierunkowanie transportu wewnątrz miejskiego jak i wyłączenie z bezpośredniego centrum powyższego tranzytowego ruchu pojazdów. Jednocześnie niezbędnym elementem pozwalającym na ograniczenie ruchu samochodowego w komunikacji wewnątrz miejskiej jest rozbudowa istniejącego systemu komunikacji publicznej poprzez zwiększenie jej dostępności i poprawę jakości podróżowania. Pożądane jest w związku z tym tworzenie także nowych (nie tylko autobusowych) sieci systemu komunikacji publicznej wraz z niezbędną infrastrukturą służącą obsłudze podróżujących (węzły przesiadkowe, miejsca oczekiwania podróżnych, strefy parkingowe, inne).

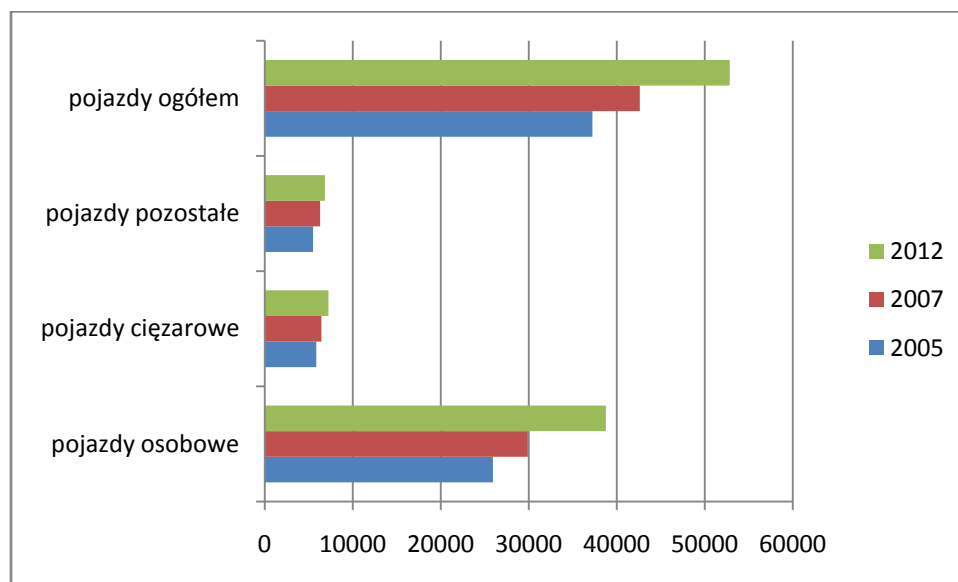
W kontekście zmian w Śródmieściu szczególnie ważna wydaje się konieczność zmiany przebiegu drogi krajowej 21 poprzez wyprowadzenie jej z centrum miasta. Miasto Słupsk

przygotowało już stosowny projekt, obecnie zaś stara się o uzyskanie dofinansowania ze środków Unii Europejskiej, bez tego wsparcia nie będzie w stanie samodzielnie udźwignąć kosztów tego przedsięwzięcia szacowanego wstępnie na blisko 200 mln złotych. Powodzenie tego zadania, stanowiłoby doskonałą okazję do ograniczenia ruchu na ulicach Anny Łajming czy w Alei Sienkiewicza, dawniej stanowiących salon miasta, a dziś z powodu m.in. intensywnego ruchu samochodowego będące przestrzeniami publicznymi o niewykorzystanym potencjale.

Tab. 7. Ilość pojazdów zarejestrowanych w Słupsku w latach 2005-2010

rok	poj. osobowe	poj. ciężarowe	poj. pozostałe	łącznie
2005	25 915	5 863	5 473	37 251
2007	29 886	6 421	6 305	42 612
2012	38773	7 244	6 832	52 849

(Źródło danych: Wydział Komunikacji UM w Słupsku)

Wykres nr 7: liczba pojazdów zarejestrowanych w Słupsku w latach 2005-2012

(Źródło danych: Wydział Komunikacji UM w Słupsku)

Porównanie danych mówiących o liczbie pojazdów zarejestrowanych w mieście w latach 2005-2012 wykazuje bardzo szybką tendencję wzrostową, tylko w okresie tych 5 ostatnich lat liczba pojazdów poruszających się po mieście wzrosła o 24%. Uwzględniając fakt, że w tym samym czasie nie powstała w mieście żadna nowa droga, a oddana dwa lata temu ekspresowa obwodnica dla ruchu lokalnego ma znikome znaczenie można wysnuć przypuszczenie, że bez

radikalnych działań ograniczających m.in. wjazd samochodów do centrum miasta, postawienia na transport zbiorowy, utrudnienia komunikacyjne mogą się pogłębiać. Niżej przedstawiono natężenie ruchu na najbardziej obciążanych miejskich ulicach, żadna z nich nie jest przystosowana do zapewnienia odpowiedniej przepustowości, a z wielu powodów m.in. ochrony konserwatorskiej stojących przy nich obiektów, gęstej zabudowy także w przyszłości nie będzie to możliwe.

Tab. 8. Natężenie ruchu na głównych ulicach prowadzących przez centrum w 2007 r.

Nazwa ulicy	Ilość pojazdów/dobę	Ilość pojazdów/godzinę
Szczecińska	35 000	3 010
Zamkowa	28 720	2 470
Tuwima, Deotymy	29 535	2 540
Tuwima przy wiadukcie kolejowy	28 140	2 420

(Źródło: Zarząd Infrastruktury Miejskiej w Słupsku)

Fot. 14. Korek drogowy na ulicy Tuwima w Słupsku

Istotnym problem funkcjonowania centrum miasta (jak w wielu dużych miastach Polski) jest parkowanie samochodów. W obszarze Śródmieścia i Podgrodzia znajduje się około 2300 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, z tego około 40% wszystkich miejsc parkingowych znajduje się na parkingach wydzielonych, 16% stanowią miejsca postojowe w zatokach postojowych, około 30% to miejsca do parkowania wzdłuż krawężników, około 14% - inne miejsca. Największe parkingi wydzielone, usytuowane są przy centrach handlowych oraz przy dworcu kolejowym. Istniejące parkingi w czasie otwarcia placówek handlowo-usługowych są intensywnie wykorzystywane, przy czym jednocześnie są wykorzystywane przez mieszkańców (około 15 tys. osób w Śródmieściu), dla których ogólnodostępne miejsca postojowe stanowią często podstawowe miejsce parkowania długookresowego. Z tego m.in. powodu deficyt miejsc parkingowych zmniejszono poprzez wprowadzenie strefy płatnego parkowania, co zwiększyło rotację pojazdów. Istotne z tego punktu widzenia wydaje się umożliwienie parkowania dla mieszkańców Śródmieścia wewnątrz kwartałów, po uwzględnieniu także innych oczekiwań wobec przestrzeni zamkniętej pierzejami kamienic. Za wzorcowe rozwiązanie tej kwestii może uchodzić oddane w 2011 roku Podwórko Kulturalne.

Komunikacja rowerowa

Przez miasto przechodzi Regionalna Trasa Rowerowa „Dolina Słupi” o przebiegu Ustka – Słupsk – Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” – Bytów. Łączy się ona z europejskim systemem ścieżek rowerowych przebiegającym wzdłuż wybrzeża Bałtyku. Miejski system ścieżek rowerowych jest stosunkowo słabo rozbudowany – w granicach administracyjnych miasta znajduje się około 21 km ścieżek. Ścieżki są rozproszone, nie tworzą spójnej całości, a ich stan daleko odbiega od przyjętych standardów.

Fakty te decydują o tym, że jazda po mieście rowerem nie jest ani przyjemna ani bezpieczna, a braki także w dodatkowej infrastrukturze rowerowej np. parkingi rowerowe przypieczętowują dość małą atrakcyjność tego środka lokomocji. W mieście bardzo mały powierzchniowo, o zwartej niemal koncentrycznie rozmieszczonej zabudowie gdzie odległości do pokonania maksymalnie wynoszą 5-6 km, a żadne osiedle nie jest położone od centrum dalej niż 2km, udział ruchu rowerowego powinien być nieporównywalnie większy niż 5%. Niestety

szczątkowa infrastruktura rowerowa, brak parkingów rowerowych skutecznie zniechęcają do korzystania z tego środka transportu.

Rys. 13. Ścieżki rowerowe w Słupsku (kolor zielony), i szlaki rowerowe (czerwony).

(Źródło: strona internetowa www.slupsk.pl)

Komunikacja kolejowa

Wprowadzona w XIX w. linia kolejowa o przebiegu północ - południe dzieli miasto na dwie części bez pośredniego połączenia pomiędzy nimi w części śródmiejskiej. Występuje brak połączenia pieszego pomiędzy ulicami Kołłątaja i Sobieskiego. Wybudowanie takiego przejścia, byłoby niezwykle korzystne w procesie ożywiania głównej handlowej śródmiejskiej ulicy: Wojska Polskiego.

Fot. 15. Dworzec kolejowy.

Przez miasto przebiegają następujące linie kolejowe:

- zelektryfikowana, pierwszorzędna Stargard Szczeciński-Gdańsk,
- drugorzędna, jednotorowa Ustka – Piła, zelektryfikowana na odcinku Słupsk- Ustka.

Dla tej linii zakładana jest dalsza elektryfikacja w kierunku Szczecinka.

Trwają starania o wpisanie rewitalizacji tego połączenia kolejowego na listę priorytetowych remontów w latach 2014-2017.

Znaczną część przejazdów na powyższych liniach stanowią pociągi dowożące mieszkańców okolic Słupska do pracy i szkół.

8. Infrastruktura techniczna:

Przestrzeń miejska jest dobrem publicznym, a troska o ład przestrzenny jest obowiązkiem organów samorządu terytorialnego. Przestrzeń miejska to ważny element strategiczny i nie może wymykać się spod kontroli. Tym bardziej, że dość ograniczony obszar miasta wymusza bardzo

przemysłane zagospodarowywanie jego przestrzeni synchronizujące różne funkcje użytkowe, w tym:

- a) przemysłową i rekreacyjno - turystyczną oraz
- b) mieszkalną - przyjazną człowiekowi i uwzględniającą jego potrzeby życiowe.

Planowanie przestrzeni powinno uwzględniać istniejące uwarunkowania, z jednoczesnym przestrzeganiem zasady nie konfliktowania jej użytkowników.

Miasto oferuje dostęp do wszystkich mediów technicznych.

Tab. 9. Liczba użytkowników, długość sieci i dynamika przyłączy w Słupsku

Sieć	1990 r.		2007 r.	
	liczba użytkowników	długość (km)	liczba użytkowników	długość (km)
Wodociągowa	3 389 (połączenia do budynków)	202, 9	97 500	261, 2
Kanalizacja	2 753 (połączenia do budynków)	127, 7	97 500	176, 3
Drogowa	15 682 (dane za 1994 r.)	123 (dane z 1992 r.)	42 612	143, 2
Gazowa	29 398	118, 6	31 357	207, 9
Elektryczna	42 912	767	46 990	494, 1
Telefoniczna	18 050 abonentów	80	27 056 abonentów	360

Źródło: Urząd Miejski Słupsk

Zaopatrzenie w wodę

Źródła zaopatrzenia w wodę w Słupsku:

- ujęcie komunalne - wody powierzchniowe – brak,
- ujęcie komunalne - wody podziemne - 100 %,
- studnie indywidualne – brak,
- ujęcia przemysłowe - wody podziemne - brak danych,
- ujęcia przemysłowe - wody powierzchniowe - brak danych.

Zużycie wody średnio [m³/mieszkańca/rok 2007] – 39,6.

Stopień zwodociągowania w mieście (stan na dzień 31.12.2007 r.) - ilość mieszkańców korzystających z wodociągu do

ilości mieszkańców ogółem - 100 %.

Jakość wody pitnej (% wody spełniającej normy) w zakresie:

- parametrów fizykochemicznych - 100 %,
- parametrów bakteriologicznych - 100 %.

W przypadku wysokiego stanu wód -pochodzenia roztopowego lub opadowego- niesionych przez rzekę Słupię, istnieje zagrożenie zalewania najniżej położonych ulic miasta. Przy podniesionych stanach wód w rzece Słupi, następuje tzw. cofka wód rzeki z wylotów kanalizacji deszczowej do kolektorów kanalizacyjnych, powodując zalewanie nisko położonych ulic i podpiwniczeń istniejącej zabudowy. Zagrożenia powodziowe mogą przysporzyć kolejnych strat materialnych, jakie ostatnio odnotowano w związku z intensywnymi opadami atmosferycznymi w lipcu 2001 r. Stan ten wymusza konieczność podejmowania przez samorząd wszelkich działań zmierzających do utworzenia infrastruktury przyjmującej wysokie stany rzeki (poldery zalewowe, zbiorniki retencyjne, inne).

W mieście występuje system kanalizacji mieszanej: kanały sanitarne, deszczowe i ogólnospławne. Kanalizacja ogólnospławna znajduje się na ok. 1/3 ulic Miasta, zwiększając zrzut ścieków do oczyszczalni i podnosząc koszty funkcjonowania oczyszczalni miejskiej.

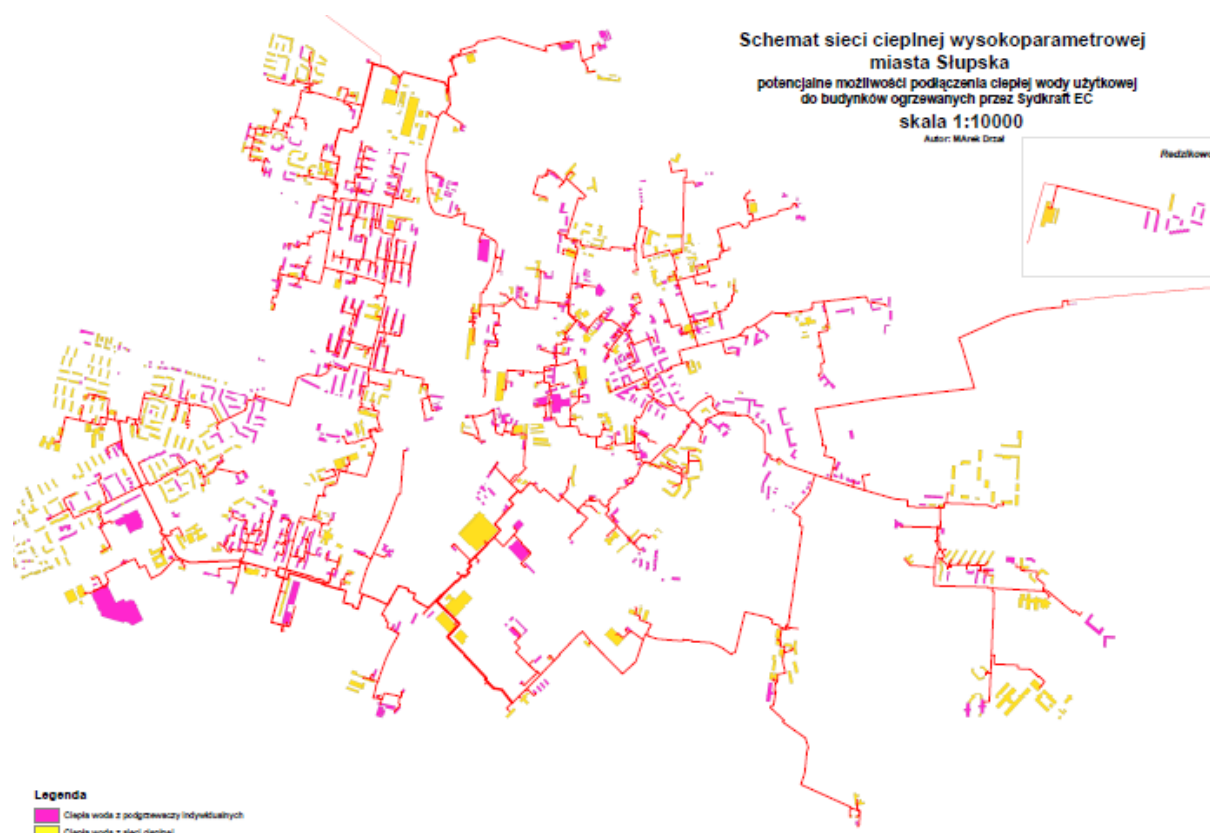
W przypadku wysokiego stanu opadów atmosferycznych kanalizacja ogólnospławna nie jest w stanie przyjąć wszystkich wód opadowych stwarzając zagrożenie powodziowe. W szczególności dotyczy to ulic położonych w śródmieściu. Uzasadnione i niezbędne jest w związku z tym, prowadzenie planowanego i systematycznego rozdzielania istniejącej w mieście kanalizacji ogólnospławnej na kanalizacje deszczową i sanitarną. Rozdział pozwoli na bezpośrednie odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do rzeki Słupi (z jednoczesną budową na wylotach kanalizacji deszczowej, stacji podczyszczania wyposażonych w osadniki i separatory).

Ogrzewanie, zasilanie w energię, stan zanieczyszczenia powietrza (1 - najważniejsze - 6 najmniej znaczące), główne sposoby ogrzewania domów:

- ciepło z miejskiej sieci ok. 66 % zasobów mieszkaniowych (1),
- gaz z sieci 30,7 % korzysta z gazu sieciowego (2),
- indywidualne piece węglowe (3),
- olej opałowy 3 budynki (4),
- gaz z butli - brak danych,
- piece na drewno lub inny rodzaj biomasy – brak,
- inne odnawialne źródła energii: pompy ciepła – brak,
- kolektory słoneczne – brak.

System ciepłowniczy

Oparty jest o dwie kotłownie rejonowe oraz sieć ciepłą dwuprzewodową wysokoparametrową. Kotłownie rejonowe uzupełnione są kotłowniami lokalnymi i osiedłowymi oraz indywidualnymi źródłami ciepła (zwłaszcza w zabudowie jednorodzinnej). Łączna moc kotłowni rejonowych wynosi 231,1 MW. Są to kotłownie węglowe. Łączna moc kotłowni lokalnych wynosi 0,733 MW. W ponad 99% mocy zainstalowanej istnieje możliwość wzajemnej współpracy pomiędzy źródłami.

Rys.14. Schemat sieci ciepłowniczej w Słupsku

Energia elektryczna

Słupsk zasilany jest w energię elektryczną liniami przesyłowymi napowietrznymi 110 kV z sieci PSE S.A., z elektrowni szczytowo-pompowej Żydowo oraz poprzez węzeł systemowy Słupsk 400/110 kV/kV kablem podmorskim ze Skandynawii.

Gaz ziemny zużywany jest na następujące cele: ogrzewanie pomieszczeń, podgrzewanie wody, jako jedno z mediów w procesach technologicznych, przygotowywanie posiłków (usługi, gospodarstwa domowe). W Słupsku stopień gazyfikacji jest stosunkowo wysoki, przy jednoczesnym stosunkowo dobrym stanie technicznym infrastruktury systemu gazowniczego. Mimo to nadal jest zbyt niska podaż gazu w stosunku do potrzeb, co wynika ze zbyt małej wydajności gazu z dotychczasowych źródeł. Planuje się możliwość zwiększenia zasilania miasta

gazem ze źródeł dodatkowych (dane: „Założenia do planu zaopatrzenia miasta Słupsk w ciepło, energię i paliwa gazowe”). Pożądane zwiększenie w mieście podaży gazu, pozwoli m.in. na dalszą modernizację systemów grzewczych (eliminacja niskiej emisji), a w konsekwencji ochronę czystości powietrza. Stwarzanie warunków do rozwoju w mieście infrastruktury systemu gazowniczego to kolejny ważny dla Słupska kierunek działań.

9. Infrastruktura ochrony środowiska

Ekologia to znaczący element w przyjętej zasadzie zrównoważonego rozwoju miasta. Samorząd miasta prowadzi politykę przestrzenną, gwarantującą zachowanie osnowy ekologicznej miasta w powiązaniu z ekosystemami terenów podmiejskich. Celem tego działania jest m.in. utworzenie spójnego kompleksu ekologicznego zapewniającego ciągłość między obszarami chronionymi tj. od Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” poprzez korytarz ekologiczny doliny rzeki Słupi, po ujście do Morza Bałtyckiego, włączając obszary pobraża na wschód i zachód od Ustki, w tym Słowiński Park Narodowy.

Z uwagi na położenie Słupska w regionie turystyczno-uzdrowiskowym, zadania ochrony środowiska mają szczególne znaczenie zarówno z uwagi na ochronę zdrowia mieszkańców jak i funkcjonowanie gospodarki miasta i regionu, w którym turystyka zajmuje znaczące miejsce.

W ostatnich latach stan czystości powietrza ulegał w Słupsku poprawie. Jednak w niektórych rejonach miasta stężenia zanieczyszczeń pozostają na niezmiennym poziomie lub wręcz wzrastają nie przekraczając jednak norm dopuszczalnych. Dotyczy to przede wszystkim rejonów głównych ciągów komunikacyjnych. Komunikacja samochodowa jest również źródłem emisji hałasu, który od lat utrzymuje się na wysokim poziomie przekraczając normy dopuszczalne na niektórych z ulic.

Ocena fizyko-chemiczna wód rzeki Słupi odpowiada II klasie czystości, lecz niezadowalający jest jej stan sanitarny – wartości miana coli typu fekalnego przekraczają normy dopuszczalne dla II klasy czystości wód. Jakość wód pogarsza się z biegiem rzeki przyjmując w jej dolnym odcinku wartości przekraczające normy dopuszczalne. Aktualnie oczyszczalnia w Słupsku przyjmuje część ścieków komunalnych z sieci kanalizacyjnych gmin.

Średnia wartość wskaźnika porównywalnych 45-ciu miast polskich dotyczącego liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię w stosunku do liczby mieszkańców ogółem, jest

znacznie niższa od wartości tego wskaźnika obliczonego dla Słupska. Potwierdza to prowadzoną od wielu lat przez słupski samorząd politykę ochrony zasobów naturalnych, którą władze miasta realizują poprzez zadania inwestycyjne w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (zbudowano nowoczesną oczyszczalnię z kompostownią osadów; obecnie podjęto kroki do dalszej rozbudowy sieci wodnokanalizacyjnej).

Słupsk korzysta z kilku ujęć wody pitnej zlokalizowanych na terenie miasta oraz w Głobinie koło Słupska. Ujęcia wody pitnej na terenie Słupska zlokalizowane są także na terenach stosunkowo silnie zurbanizowanych. W związku z czym oraz z uwagi na rangę, jaką dla miasta ma dobra jakość wody pitnej, strategiczne znacznie dla Słupska ma prowadzenie stałego monitoringu wszystkich ujęć, ze szczególnym uwzględnieniem ujęć zlokalizowanych w mieście.

W związku ze wzrostem ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz odpadów niebezpiecznych w sektorze gospodarczym, a także z uwagi na wymogi prawne z zakresu ochrony środowiska, od lat w Słupsku kontynuowane są i rozszerzane – zarówno przez samorząd lokalny jak i przez przedsiębiorców – działania z zakresu gospodarowania odpadami obejmujące zbieranie i transport oraz ich odzysk i unieszkodliwianie.

Wysypisko w Bierkowie przyjmuje ok. 300 tys. m³ odpadów rocznie z rejonu obecnie dziewięciu gmin liczących łącznie ok. 170 tys. mieszkańców. Wysypisko ma stosunkowo dobre wyposażenie infrastrukturalne pozwalające także na wykorzystywanie energii odzyskanej z biogazu powstającego na składowisku odpadów. Przed słupskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. stoi jednak kolejny etap w zakresie dalszej rozbudowy infrastruktury wysypiska, celem wydłużenia okresu jego funkcjonowania. Jest to możliwe z uwagi na istniejącą nadal rezerwę obszaru przeznaczonego na wysypisko. Prowadzone dotychczas działania mające na celu kompleksowe uregulowanie gospodarki odpadami w regionie, pozwalają systematycznie likwidować dzikie wysypiska, które nadal niestety mają miejsca w przydrożnych rowach lub lasach.

W Słupsku jest znacznie mniej terenów zieleni ogólnodostępnej i lasów w stosunku do terenów zabudowanych. Tym większego znaczenia nabiera odpowiednia gospodarka i wykorzystanie posiadanych terenów zielonych – tj. zielonych płuc miasta.

Jedną z form ochrony przyrody występującą na terenie miasta są pomniki przyrody. Ochroną pomnikową objęto 284 drzewa, w tym 43 uznane przez Wojewodę i 241 uznanych przez Radę Miasta.

10. Infrastruktura mieszkaniowa :

Budownictwo mieszkaniowe jest jednym z zadań własnych Miasta. Sfera ta wielu przypadkach pozostaje kluczem do sukcesu programów rewitalizacji.

Tab.10. Zasoby mieszkaniowe w mieście Słupsk w porównaniu do województwa pomorskiego, 2011 rok.

Wyszczególnienie	Województwo pomorskie	Miasto Słupsk
Mieszkania	782 700	37 400
Izby	2 958 606	126 786
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m2)	53 575 815	2 122 700
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m2)	68,45	58,33
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę (m2)	22,47	21,95

Źródło: Urząd Statystyczny w Gdańsku

Zarówno przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania, jak i przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę w mieście Słupsku jest niższa od wartości liczonych dla województwa, co jest zjawiskiem negatywnym.

Tab.11. Zasoby mieszkaniowe wg form własności w Słupsku, stan na rok 2010

Wyszczególnienie	Miasto Słupsk	Struktura (%)
Mieszkania komunalne	7 675	20,65
Mieszkania spółdzielcze	11 847	31,87
Mieszkania zakładów pracy	702	1, 89
Mieszkania Towarzystwa Budownictwa Społecznego	349	0,93
Mieszkania osób fizycznych	14 910	44,60
Zasoby pozostałych podmiotów	19	0,05
Mieszkania ogółem	36 365	100

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z powyższej tabeli wynika, iż w Słupsku najwięcej jest lokali należących do osób prywatnych, ale spory odsetek zajmują również mieszkania należące do spółdzielni mieszkaniowych oraz mieszkania komunalne.

Tab. 12. Wyposażenie mieszkań w infrastrukturę techniczną 2009 r.

	pomorskie	Słupsk
Wodociągi	99,7	99,9
Łazienka	94,6	94,2
Centralne ogrzewanie	87,0	84,4

(Źródło: Bank Danych Regionalnych)

Z przytoczonych danych wynika, że prawie wszystkie mieszkania w Słupsku wyposażone są w instalację wodociągową i łazienki. 15,6 % mieszkań nie posiada centralnego ogrzewania, szczególnie licznie obiekty takie znajdują się w Śródmieściu i na Podgrodzium, co znajduje odzwierciedlenie w złej jakości powietrza w tej części miasta, zwłaszcza w okresie zimowym. Sytuacji tej na pewno nie poprawia fakt ulokowania tych fragmentów miasta w dolinie rzecznej.

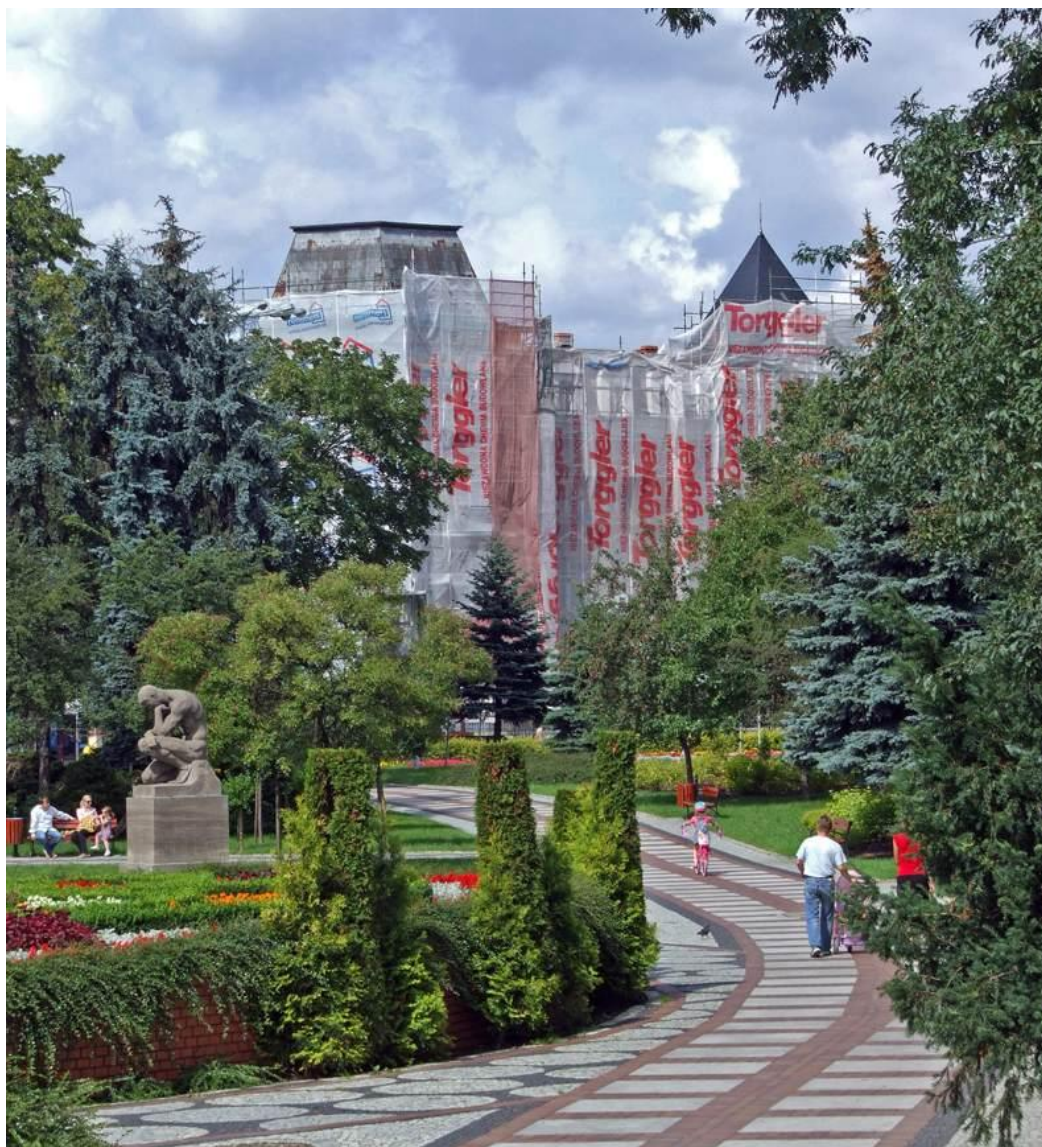
Fot. 16. Typowa zabudowa śródmiejska

Stan techniczny zasobów komunalnych Słupska wraz z ich infrastrukturą jest zły. Około 90 % budynków pochodzi sprzed 1950 r. Dziesięciolecia remontowych zaniedbań doprowadziły do daleko posuniętej degradacji substancji mieszkaniowej, a problem ten szczególnie mocno dotyka kompleksy zabudowy kamienicowej powstałej pod koniec XIX i na początku XX wieku, a więc w głównej mierze Śródmieścia i Podgrodzia. Nakłady finansowe nie zabezpieczają w pełni potrzeb w zakresie przeciwdziałania dalszej dekapitalizacji kamienic.

Problemy te utrzymują się mimo przyjęcia do realizacji przez samorząd w 1999 r. stosunkowo czytelnego modelu gospodarowania zasobami komunalnymi („Strategia mieszkaniowa...”). Próbą dalszego rozwiązywania tego problemu są przyjęte uchwałą Rady Miejskiej zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego miasta. Poprawie gospodarowania zasobami komunalnymi służyć będą stworzone zasady i możliwości zamiany zasobów mieszkaniowych przez mieszkańców w przypadku zmiany ich sytuacji materialnej. Ideę tą może wspomóc jednak tylko budowa tanich mieszkań komunalnych w ilości zbliżonej do popytu, które posiadać będą pełną infrastrukturę socjalną (c.w., c.o., w.c.) i budowane będą z zamysłem jak najniższych bieżących kosztów ich eksploatacji (izolacja ścian, systemy grzewcze, itp.).

Wiele z lokali należących obecnie do zasobów komunalnych znajduje się w budynkach zlokalizowanych w centrum miasta. Większość z nich wykazuje znaczny stopień zaniedbań remontowych, przy czym - część budynków posiada duże walory architektoniczne (w tym budynki wpisane do rejestru i do ewidencji zabytków).

W ramach planowanej poprawy gospodarowania posiadanymi zasobami komunalnymi należy wykorzystać atrakcyjną lokalizację tych zasobów oraz posiadane przez nie walory architektoniczne, celem ożywienia gospodarczego poprzez jak najefektywniejsze ich zagospodarowanie na funkcje mieszkaniowe lub lokale użytkowe. Utrzymanie polityki zdecydowanego podnoszenia standardu zasobów komunalnych położonych w centralnej (reprezentacyjnej) części Miasta, wiązałoby się jednak z koniecznością podniesienia w tym rejonie miasta bazowej stawki czynszu regulowanego.

Fot. 17. Remontowana kamienica u wylotu ul. Wojska Polskiego, sierpień 2011

Przeważająca część lokali należących obecnie do zasobów komunalnych znajduje się w budynkach zlokalizowanych w centrum miasta. Większość z nich wykazuje znaczny stopień zaniedbań remontowych, przy czym duża część budynków posiada jednocześnie ponadprzeciętne walory architektoniczne (w tym budynki wpisane do rejestru i do ewidencji zabytków). W ramach planowanej poprawy gospodarowania posiadanymi zasobami komunalnymi należałoby wykorzystać atrakcyjną lokalizację tych zasobów oraz posiadane przez nie walory architektoniczne, celem ożywienia gospodarczego poprzez jak najefektywniejsze ich zagospodarowanie na funkcje mieszkaniowe lub lokale użytkowe.

Fot.18. Wyremontowana kamienica Wojska Polskiego 1, listopad 2011

11. Analiza SWOT dla Słupska

Tab.13. Analiza SWOT sfery mieszkaniowej

Mocne strony	Szanse
- gospodarka mieszkaniowa wydzielona z innych dziedzin gospodarki komunalnej, układ taki charakteryzuje się wyższą efektywnością działania, - większość zasobów mieszkaniowych w Słupsku są to zasoby wybudowane po 1950 r.	- zwiększenie dostępności terenu pod inwestycje, - relatywnie wysokie wpływy z czynszów za lokale użytkowe, - akceptacja wprowadzonych programów i zmian w systemie zarządzania i administrowania zasobami mieszkaniowymi
Słabe strony	Zagrożenia
- niewystarczająca ilość lokali socjalnych i mieszkalnych, (w tym przystosowanych dla osób niepełnosprawnych), - niewystarczający poziom nakładów remontowych, - postępująca dekapitalizacja komunalnych zasobów mieszkaniowych,	- deficyt mieszkań, - niestabilność prawa państwowego i miejscowego w dziedzinach dotyczących polityki mieszkaniowej państwa i miasta,

Tab.14. Analiza SWOT infrastruktury technicznej

Mocne strony	Szanse
- inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd – modernizacje sieci dróg, - system zaopatrzenia w wodę, gaz i energię ciepłą, - nowoczesna oczyszczalnia ścieków z kompostownią osadów ściekowych, - nowoczesne składowisko odpadów,	- pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - rozwój infrastruktury środowiskowej odpowiadającej potrzebom rodzin, - rozbudowa sieci dróg,
Słabe strony	Zagrożenia
- infrastruktura techniczna i stan dróg w obszarach proinwestycyjnych, - brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjnej całorocznej oferty wypoczynkowo- rekreacyjnej, - słaba komunikacja wewnętrzna pomiędzy osiedlami, - nadmierne obciążenie układu drogowego w śródmieściu, - niewystarczająca liczba ciągów komunikacyjnych przeznaczonych dla ruchu rowerowego, - niewystarczający dostęp do nowoczesnych technologii	- koncentracja ruchu na głównych ulicach, w tym także ruchu tranzytowego, powodującego pogorszenie bezpieczeństwa i degradację środowiska miejskiego (emisja spalin, hałasu, drgań), - niska podaż gazu w stosunku do potrzeb, - brak ujęcia Słupska w planach budowy autostrad,

informatycznych,	
- brak dostatecznego rozdzielenia na kanalizację sanitarną i deszczową,	

Tab.15. Analiza SWOT sfery społecznej

Mocne strony	Szanse
- rozwinięte szkolnictwo, - umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami na przeciwdziałanie bezrobociu, - umiejętne wykorzystanie zewnętrznych środków na walkę przeciw bezrobociu, - przedsiębiorczość mieszkańców w podejmowaniu działalności gospodarczej na własny rachunek, - organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej, - zróżnicowany system instytucji pomocy społecznej oferującej szeroki zakres usług, - publiczne instytucje rynku pracy, - coraz wyższa świadomość społeczna o wadze podnoszenia kwalifikacji zawodowych, - wzrost świadomości społecznej	- szkolnictwo otwarte na nowe kierunki rozwoju, - wzrost aktywności społeczeństwa, - tendencja wzrostowa w liczbie ofert pracy, - rozwój nowych form pomocy osobom wykluczonym społecznie, - inwestowanie w rozwój zasobów ludzkich, - zwiększenie funduszy na rzecz osób niepełnosprawnych, - większa możliwość przemieszczania osób niepełnosprawnych (przystosowane środki transportu), - rozwój infrastruktury środowiskowej odpowiadającej potrzebom rodzin, - powstanie uniwersytetu, - rozwój nowych form aktywności osób w wieku 45+,

związanej z potrzebami osób niepełnosprawnych, - programy na rzecz aktywizacji i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, - istniejący system miejscowych norm prawnych, - świadomość konieczności modernizacji i gotowości do wprowadzenia innowacji w wielu dziedzinach edukacji, - bliskość dużych ośrodków edukacyjnych, w tym ośrodków akademickich w Trójmieście, - bogata oferta edukacyjna, - wysoki wskaźnik ludności z wykształceniem wyższym,	- zwiększenie aktywności osób w wieku podeszłym
Słabe strony	Zagrożenia
- młody wiek osób pozostających bez pracy, - niedoinwestowanie szkół, - duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, - sezonowość rynku pracy, - migracje wykształconych kadr, - brak wystarczającej ilości	- starzenie się społeczeństwa, - niekorzystna struktura bezrobocia, - mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, mała mobilność bezrobotnych na rynku pracy, - ograniczona liczba szkół zawodowych, zwiększona liczba liceów profilowanych,

atrakcyjnych perspektyw dla młodzieży kończącej naukę, - bariera finansowa w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowaniu się zawodowym mieszkańcom do potrzeb rynkowych, - duża liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, - niewystarczająca ilość środków pozyskiwanych przez organizacje pozarządowe działające w obszarze polityki społecznej, - bezdomność, - niskie kwalifikacje zawodowe osób długotrwale bezrobotnych, - brak skutecznej polityki zatrudnienia osób niepełnosprawnych, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - dezintegracja rodziny, - dziedziczenie niskiego statusu społecznego, - zbyt wolne tempo wprowadzania przyszłościowych technologii w obiektach edukacyjnych, - przestarzała baza i niska elastyczność szkolnictwa zawodowego,	- migracja młodych ludzi, - odpływ za granicę ludzi o najwyższych kwalifikacjach, - postępujące rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa, - przestępczość zorganizowana, - marginalizowanie problemów ubóstwa, - narastające zjawisko patologii, - niechęć i opór wobec zmian kwalifikacji, - deficytowa liczba miejsc w zakładach pracy dla realizacji staży i praktyk zawodowych, - jednostronne i uzależnione od koniunktury ukierunkowanie na wybrane kierunki edukacji, - brak udziału sektora prywatnego w działaniach ukierunkowanych na zdobywanie kwalifikacji i wiedzy, - wolne i niewspółmierne tempo wzrostu płac pracowników oświaty, - odpływ na wcześniejsze świadczenia emerytalne osób z dużym doświadczeniem zawodowym
--	---

- niska aktywność społeczno-zawodowa osób w wieku podeszłym	
---	--

Tab.16. Analiza SWOT gospodarki

Mocne strony	Szanse
- korzystne położenie Miasta, - inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd, - rozwinięte szkolnictwo, - otwartość na zmiany, - umiejętne dysponowanie posiadanymi środkami na przeciwdziałanie bezrobociu, - umiejętne wykorzystanie zewnętrznych środków na walkę przeciw bezrobociu, - bliskość portów morskich, - instytucje wspierające MSP, - lokalizacja Słupska na terenie tranzytowej pomiędzy północno-zachodnią a północno-wschodnią Europą, - przedsiębiorczość mieszkańców w podejmowaniu działalności gospodarczej na własny rachunek, - funkcjonowanie Słupskiej Specjalnej Sfery Ekonomicznej, funkcjonowanie	- rozwój turystyki, - realizacja programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, - rozwijający się sektor usługowy, - aktywizacja obszarów aktywnych społecznie –promocja samozatrudnienia, - zwiększenie terenów dla inwestycji, - inwestycje w Słupskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, - stabilne przepisy prawa, - pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - współpraca z organizacjami pozarządowymi, - wzrost aktywności społeczeństwa, tendencja wzrostowa w liczbie ofert pracy, - nowe przepisy ułatwiające rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, - dostęp do szerokiej gamy kredytów

agend okołobiznesowych wspomagających rozwój przedsiębiorczości oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorców, - walory turystyczne,	umożliwiających rozpoczęcie działalności gospodarczej, - kredyty inwestycyjne, - współpraca regionalna w różnych dziedzinach, - skuteczne wykorzystanie UE przewidzianych dla MSP, - otwarcie na rynki wschodnie, - rozwój współpracy zagranicznej, - inwestycje związane z lokalizacją w Redzikowie elementów „tarczy antyrakietowej” USA,
Słabe strony	Zagrożenia
- sezonowość rynku pracy, - spadająca liczba przedsiębiorstw, - słaba oferta pracy dla kobiet, - młody wiek osób pozostających bez pracy, - zjawisko długotrwałego bezrobocia, - słaba informacja gospodarcza w zakresie rynków zbytu, potencjalnych kontrahentów, - niska zdolność do inwestowania, niewystarczające inwestycje w majątek firmy, - niski udział podmiotów sektora prywatnego w liczbie podmiotów	- niekorzystna struktura bezrobocia, - niedostosowanie podaży kapitału ludzkiego do popytu występującego na rynku pracy, - niedostateczna informacja o rynku pracy dla młodzieży uczącej się, - mała aktywność bezrobotnych w poszukiwaniu pracy, mała mobilność bezrobotnych na rynku pracy, - wysokie koszty zatrudnienia, - mała przejrzystość przepisów fiskalnych, - występowanie „szarej strefy”, - brak dostępu do nowoczesnych

gospodarczych ogółem, - bariera finansowa w podnoszeniu kwalifikacji i przekwalifikowaniu się zawodowym mieszkańców do potrzeb rynkowych, - brak terenów na potrzeby inwestycji strategicznych.	technologii, - liczne oferty pracy w krajach członkowskich UE,
---	---

Tab.17. Analiza SWOT zagospodarowania przestrzennego

Mocne strony	Szanse
- inwestycje infrastrukturalne prowadzone przez samorząd – modernizacja sieci dróg, - realizowanie kompleksowej ochrony środowiska (gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona rzeki Słupi), - nowoczesny system zagospodarowania odpadów w Bierkowie, - nowoczesna oczyszczalnia ścieków, z kompostownią osadów ściekowych, - wysoki wskaźnik objęcia terenu Miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, - funkcjonowanie jednostki organizacyjnej Miasta powołanej w	- pozyskiwanie środków finansowych z programów pomocowych, w tym z Unii Europejskiej, - większa możliwość przemieszczania osób niepełnosprawnych (przystosowane środki transportu), - rozwój usług turystyczno-rekreacyjnych, - dostęp do komunikacji morskiej i rozwój ekonomiczny i gospodarczy regionu w ramach „Dwumiasta”, - zmiana funkcji terenów przemysłowych, - wzrost świadomości społeczeństwa o roli ochrony środowiska, - zwiększenie powierzchni Miasta,

celu opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,	
Słabe strony	Zagrożenia
- jeden obciążony system komunikacji publicznej (linie autobusowe), - nadmierne obciążenie układu drogowego w Śródmieściu, - niedobór ciągów komunikacyjnych przeznaczonych dla ruchu pieszego, - brak dostatecznego rozdzielenia na kanalizację sanitarną i deszczową - niewystarczająca infrastruktura turystyczna, - zły stan mieszkaniowych zasobów komunalnych, - zaniedbane obszary Miasta, wymagające rewitalizacji w zakresie modernizacji układu przestrzennego z jednoczesnym zastosowaniem rozwiązań technicznych umożliwiających zmniejszenie strat energii, uatrakcyjnienie transportu publicznego i ograniczenie zanieczyszczenia środowiska.	- trudności komunikacyjne, - bariery architektoniczne i urbanistyczne i nieuwzględnienie potrzeb niepełnosprawnych w nowych projektach, - niebezpieczeństwo powodziowe dla niżej położonej części Miasta, - sytuacja funduszy publicznych (w tym brak stabilizacji i czytelnej polityki gospodarczej państwa w zakresie finansowania infrastruktury technicznej, m. in. przebudowy i modernizacji układu drogowego), - zagrożenie czystości powietrza i hałasem w obszarze intensywnej zabudowy mieszkaniowej i układów komunikacyjnych centrum Miast

ROZDZIAŁ 3

ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

3.1. Delimitacja obszarów w ujęciu przestrzennym i uzasadnienie wyboru

3.1.1. Definicja delimitacji

Delimitacja (delimitation), to metoda podziału obszaru miasta i wyłonienia obszarów problemowych dla realizacji zadań inwestycyjnych i społecznych w latach 2007–2015, przeprowadzona na podstawie analizy dokumentów strategicznych miasta, województwa pomorskiego i kraju, oceny aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej miasta obejmującej sferę mieszkaniową, infrastrukturę techniczną, sferę społeczną, gospodarkę, zagospodarowanie przestrzenne, możliwości finansowych budżetu miasta i dostępnych funduszy zewnętrznych, w tym UE i EOG, a także przeprowadzonych konsultacji społecznych i badań wśród liderów opinii publicznej.

Delimitacja uwzględnia trzy aspekty:

- przestrzenno – urbanistyczny,
- ekonomiczny,
- społeczny.

3.1.2. Kryteria wyboru

I etap delimitacji

Kryteria dotyczące delimitacji zostały określone na podstawie Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz

Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Artykuł 45

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do instrumentów inżynierii finansowej innych niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Instrumenty inżynierii finansowej inne niż fundusze powiernicze i fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują w przedsiębiorstwa, przede wszystkim MŚP. Takie inwestycje mogą być dokonywane tylko na etapie ich powstawania, wczesnej działalności (włącznie z kapitałem na rozruch) lub przy rozszerzaniu działalności tych przedsiębiorstw, i tylko w działania, które osoby zarządzające instrumentami inżynierii finansowej oceniają jako potencjalnie gospodarczo rentowne.

Nie inwestują one w przedsiębiorstwa, które znajdują się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw od dnia 10 października 2004.

Artykuł 46

Przepisy dodatkowe mające zastosowanie do funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

- *W przypadku, gdy fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie inwestują w partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty objęte zintegrowanym planem zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich. Takie partnerstwa publiczno-prywatne lub inne projekty nie obejmują tworzenia i rozwoju instrumentów finansowych, takich jak kapitał podwyższonego ryzyka, fundusze pożyczkowe i gwarancyjne.*
- *Do celów ust. 1 fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich inwestują za pomocą kapitału własnego, pożyczek lub gwarancji.*
- *Projekty miejskie otrzymujące dofinansowanie z programu operacyjnego mogą być wspierane również przez fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.*

- *Jeżeli fundusze strukturalne finansują fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, te drugie nie mogą być wykorzystane do ponownego finansowania wydatków związanych z nabyciem własności lub udziału w już zakończonych projektach.*

Artykuł 47

Działania w zakresie mieszkalnictwa.

1. *Obszary objęte operacjami w zakresie mieszkalnictwa, o których mowa w art. 7 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 spełniają co najmniej trzy z następujących kryteriów, w tym dwa kryteria spośród tych wymienionych w lit. od a) do e):*
 - a. *wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia;*
 - b. *wysoka stopa długotrwałego bezrobocia;*
 - c. *wysoki poziom przestępczości i wykroczeń;;*
 - d. *niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;*
 - e. *porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego..²*

II etap delimitacji

Program rewitalizacji zaktualizowano przyjmując za podstawę wyniki badań ankietowych liderów opinii publicznej i konsultacji społecznych oraz „burzy mózgów” wśród pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku i autorów opracowujących program rewitalizacji.

Konsultacje społeczne

Przeprowadzono trzy serie spotkań konsultacyjnych z udziałem: radnych, reprezentantów organizacji pozarządowych, przedstawicieli jednostek organizacyjnych miasta, pracowników Urzędu Miejskiego w Słupsku oraz mieszkańców Słupska.

Ich celem było zidentyfikowanie celów i kierunków działań w poszczególnych przyjętych wstępnie obszarach problemowych. Podjęto pierwsze próby ustalenia planowanych zadań przestrzennych, gospodarczych i społecznych.

Pierwsze konsultacje społeczne odbyły się w dniach **13 i 14 listopada 2007 r.** Na spotkanie zostali zaproszeni:

² Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dn. 8 grudnia 2006 r.

- mieszkańcy miasta Słupska,
- władze miasta,
- pełnomocnik Prezydenta ds. Strategii
- Rada Programowa Rewitalizacji Miasta Słupska,
- pracownicy UM w Słupsku: przedstawiciele wydziałów zainteresowanych dokumentami,
- Radni Miejscy,
- jednostki organizacyjne miasta w tym, instytucje edukacji, kultury i sportu, spółki, komunalne,
- podmioty wybrane w wyniku postępowania przeprowadzonego na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych, wykonujące usługi użyteczności publicznej na podstawie umowy z jednostką samorządu terytorialnego pod warunkiem przestrzegania zasad pomocy publicznej określonych w odrębnych przepisach,
- instytucje użyteczności publicznej (m.in. straż pożarna, policja, itp.),
- przedstawiciele instytucji non – profit działających na terenie miasta,
- przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych znajdujących się na terenie miasta.

W trakcie konsultacji zostały przeprowadzone badania ankietowe na temat opracowywanego programu rewitalizacji.

Drugie konsultacje społeczne trwały od **10 do 12 grudnia 2007 r.**

10.12.2007 r. odbyły się warsztaty metodyczne dla członków Rady Programowej Rewitalizacji, dyrektorów Wydziałów Urzędu Miasta Słupska oraz przedstawicieli Inicjatyw Obywatelskich. Tematami warsztatów były między innymi:

- Założenia metodologiczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2007-2015.
- Metodyka wyboru kryteriów opisujących obszary kryzysowe w ujęciu problemowym i przestrzennym.
- Zdefiniowanie zadań inwestycyjnych i społecznych do wpisania do Programu Rewitalizacji

- Ostateczne określenie obszarów problemowych w ujęciu przestrzennym objętych Programem Rewitalizacji.

11.12.2007 r. odbyły się spotkania:

- z Radnymi, urzędnikami Urzędu Miejskiego Słupska, kierownikami jednostek organizacyjnych w celu omówienia wyników badań ankietowych i zebranych opinii i wniosków w trakcie I konsultacji społecznych,
- z beneficjentami końcowymi Programu Rewitalizacji w celu konsultacji zebranych zadań inwestycyjnych, społecznych i gospodarczych,
- z mieszkańcami miasta Słupska nt. „Dokumenty strategicznego rozwoju Słupska na lata 2007-2015; założenia, propozycje rozwiązań, oczekiwane opinie i wniosku mieszkańców”.

12.12.2007 r. oraz 20.02.2009 r. spotkanie z Radą Programową Rewitalizacji Miasta Słupska dotyczące planowanych zadań na obszarze rewitalizowanym.

Trzecie spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015 odbyło się w dniu **6 marca 2009 r.** w Urzędzie Miejskim w Słupsku. W spotkaniu uczestniczyli Mieszkańcy Słupska, przedstawiciele organizacji pozarządowych, dyrektorzy wydziałów merytorycznych Urzędu Miejskiego oraz uczniowie i nauczyciele ze szkół znajdujących się na obszarze rewitalizowanym.

Łącznie w konsultacjach społecznych i badaniach ankietowych wzięło udział **317 osób**.

W efekcie przeprowadzonej delimitacji na obszarze objętym Programem Rewitalizacji ustalono 2 obszary problemowe:

- **Obszar problemowy: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego,**
- **Obszar problemowy: Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa.**

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych (283 ankiety)oraz danych z Komendy Miejskiej Policji, Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej ,Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej, Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku – na obszarze objętych rewitalizacją dokonano charakterystyki problemowej:

Przyjęto następującą zasadę, iż za kryterium występujące na danym obszarze uznano to kryterium, które uzyskało co najmniej 50% wskazań.

W związku z pojawieniem się nowych instrumentów finansowych , m.in. inicjatywy JESSICA oznaczającej wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich w 2012 r. podjęto prace nad aktualizacją dokumentu. Licznie zgłaszane uwagi ze strony mieszkańców m.in. ulicy Długiej w okresie obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji, oraz sygnalizowany przez podmioty prywatne oraz instytucje kultury zamiar skorzystania ze środków dostępnych w inicjatywie JESSICA stały się podstawą do określenia terytorialnego zasięgu nowych obszarów problemowych. Kwartał ograniczony ulicami: Długą, Sygietyńskiego, Ogrodową, Deotymy postanowiono dołączyć do I obszaru problemowego. Kompleks historycznej zabudowy na wschodniej terasie Słupi wraz z jej oboma brzegami ujęto jako nowy III obszar problemowy.

Obszar I

**Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową
ul. Wojska Polskiego**

1. Charakterystyka obszaru problemowego

I obszar mieści się w obrębie ulic: Kołłątaja (Dworzec PKP), Wolności, Kopernika, Sienkiewicza, Łajming, Pl. Zwycięstwa, Deotymy. W wyniku aktualizacji przeprowadzonej w 2013 roku poszerzony został o ulice: Ogrodową, Długą, Sygietyńskiego, Polną.

Jest to teren historycznej zabudowy miejskiej w części objętej ochroną konserwatorską.

2. Zidentyfikowane problemy:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia.
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.
- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.
- Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Obszar II

Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa

1. Charakterystyka obszaru problemowego

Zasięg terytorialny w granicach ulic: Bałtyckiej, Morskiej, Grunwaldzkiej w kierunku Bierkowa.

Jest to teren zabudowy miejskiej, infrastruktury budownictwa mieszkaniowego i przemysłowego (Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna).

2. Zidentyfikowane problemy:

- Niekorzystne trendy demograficzne.
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.
- Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Obszar III

1. Charakterystyka obszaru problemowego

Zasięg terytorialny w granicach ulic: Kilińskiego, Przechodniej, Kościuszki, Kaszubskiej, św. Piotra, Sierpinka, Garncarska, Młyńska, rzeka Słupia. Teren ten niemal w całości zajęty jest

przez obiekty mieszkaniowe. Wyróżnia się także dwa zespoły zabudowy przemysłowej: kompleks Starego Browaru, oraz młyny i spichlerze Wyspy Młyńskiej.

2. Zidentyfikowane problemy:

- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia.
- Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.
- Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń.
- Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

3.2 Kryteria charakteryzujące obszar zdegradowany objęty programem rewitalizacji

3.2.1 Obszar I przeznaczony do rewitalizacji

Kryterium: Wysoki poziom ubóstwa

- Wskaźnik: Ilość osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności
Łącznie ze świadczeń w 2011 r. skorzystało 2254 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym. Przy łącznej liczbie mieszkańców obszaru zdegradowanego wynoszącej 11530 wartość wskaźnika wynosi: **195,5 os/1 tys. mieszkańców** (miasto Słupsk 47)

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku

Kryterium: Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia

- Wskaźnik: Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób długotrwale bezrobotnych zameldowanych na obszarze rewitalizowanym w 2011 r. wyniosła 523 osoby.

Wobec powyższych danych stopa bezrobocia długotrwałego jest równa **8,2** (miasto Słupsk 4,6)

Kryterium: Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

- Wskaźnik: Liczba zdarzeń przestępczych na 1 tys. ludności
Według informacji przekazanych przez Komendę Miejską Policji w Słupsku wynika, że w 2011 r. na zdegradowanym obszarze popełniono: 1573 przestępstw. Wartość omawianego wskaźnika wynosi: **136,4** (miasto Słupsk 62,7)

Kryterium: Niski wskaźnik prowadzonej działalności gospodarczej

- Wskaźnik: Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów w ewidencji działalności gospodarczej na 1000 mieszkańców.
Na Podstawie danych z 2009 Wydziału Spraw Obywatelskich i Handlu wskaźnik wynosi: **165,5** (miasto Słupsk :111)

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

- Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków (w %)
Na rewitalizowanym obszarze zlokalizowanych jest 292 budynków mieszkalnych. Wartość omawianego wskaźnika wynosi **98,0**.

3.2.2 Obszar II przeznaczony do rewitalizacji

Kryterium: wysoki poziom ubóstwa

- Wskaźnik: Ilość osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Łącznie ze świadczeń w 2008 r. skorzystało 88 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym.

Przy łącznej liczbie mieszkańców obszaru zdegradowanego wynoszącej 414 wartość wskaźnika wynosi **213os/1 tys. mieszkańców** (miasto Słupsk: 47).

Kryterium: wysoki poziom długotrwałego bezrobocia

- Wskaźnik: udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Osoby w wieku produkcyjnym wg Wydziału Spraw Obywatelskich i Handlu

- mężczyźni: 143
- kobiety: 118
- łącznie: 261

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób długotrwale bezrobotnych zameldowanych na obszarze rewitalizowanym na koniec stycznia 2009r. wynosiła 18.

Wobec powyższych danych stopa bezrobocia długotrwałego jest równa **6,9** (miasto Słupsk 2,3).

Kryterium: wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

- Wskaźnik: Liczba zdarzeń przestępczych na 1 tys. ludności

Według informacji przekazanych przez Komendę Miejską policji w Słupsku wynika, że w 2008r. na zdegradowanym obszarze popełniono 52 zdarzeń; Wartość omawianego wskaźnika wynosi: **125,6** (miasto Słupsk 62,7).

Kryterium: Niski wskaźnik prowadzonej działalności gospodarczej

- Wskaźnik: Liczba zarejestrowanych podmiotów w ewidencji działalności gospodarczej na 1000 mieszkańców

Na podstawie danych z dnia 2009 Wydziału Spraw Obywatelskich i Handlu wskaźnik wynosi: **132** (miasto Słupsk: 111).

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

- Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków (w %)

Na rewitalizowanym obszarze zlokalizowanych jest 43 budynków mieszkalnych, z których wszystkie zostały wybudowane przed 1989 r. Wartość omawianego wskaźnika wynosi 100,0.

3.2.3 Obszar III przeznaczony do rewitalizacji

Kryterium: wysoki poziom ubóstwa

- Wskaźnik: Ilość osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności

Łącznie ze świadczeń w 2011 r. skorzystało 1248 osób zamieszkujących na obszarze rewitalizowanym. Przy łącznej liczbie mieszkańców obszaru zdegradowanego wynoszącej 4399 – wartość wskaźnika wynosi **284 os/1 tys. mieszkańców** (miasto Słupsk 47).

Kryterium: wysoki poziom długotrwałego bezrobocia

- Wskaźnik: udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób długotrwale bezrobotnych zameldowanych na obszarze rewitalizowanym na koniec stycznia 2011r. wynosiła 204. Wobec powyższych danych stopa bezrobocia długotrwałego jest równa **7,31%** (miasto Słupsk 4,6%).

Kryterium: wysoki poziom przestępczości i wykroczeń

- Wskaźnik: Liczba zdarzeń przestępczych na 1 tys. ludności

Według informacji przekazanych przez Komendę Miejską policji w Słupsku wynika, że w 2011r. Na zdegradowanym obszarze popełniono 1144 zdarzeń;
Wartość omawianego wskaźnika wynosi: **260,1** (miasto Słupsk 62,7).

Kryterium: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

- Wskaźnik: Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 / do ogólnej liczby budynków (w %)

Na rewitalizowanym obszarze zlokalizowanych jest 287 budynków mieszkalnych.
Wartość omawianego wskaźnika wynosi 98% .

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015

KRYTERIA						
OBSZARY	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	SUMA
Obszar I: Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego	+	+	+		+	4
Obszar II: Obszar Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa	+	+	+		+	4
Obszar III: Układ urbanistyczny Podgrodzia wraz z Wyspą Młyńską	+	+	+		+	4

ROZDZIAŁ 4

CHARAKTERYSTYKA ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW

1. Pojęcie rewitalizacji

Rewitalizacja to dosłownie przywrócenie do życia. Pojecie to odnosi się do kompleksowych akcji odnowy nie tylko tkanki technicznej obszarów, które uległy strukturalnej degradacji, ale także odnowy i aktywizacji tkanki społecznej, bez której osiągnięcie trwałych efektów rewitalizacji nie jest możliwe.

Zwłaszcza ta druga sfera decyduje o fakcie, iż proces udanej rewitalizacji jest złożony, długofalowy, a działania podejmowane w jego ramach obejmują przedsięwzięcia z zakresu budownictwa, planowania przestrzennego, ekonomii i polityki społecznej.

1.1 Cechy rewitalizacji:

- rewitalizacja to reakcja na kryzys obejmujący obszar zurbanizowany
- rewitalizacja to proces wymagający współudziału społeczności lokalnej
- rewitalizacja jest działaniem wielowątkowym, kompleksowym, długofalowym
- rewitalizacja dotyczy sfery społeczno-gospodarczej, ekologiczno-przestrzennej, a wszystkie procesy są im podporządkowane.

1.2 Cele rewitalizacji:

Można wyróżnić (za Loreensem) następujące grupy celów rewitalizacji:

- urbanistyczno–architektoniczne: związane z remontem i modernizacją, lub czasem rewaloryzacją zespołów architektonicznych, w tym mieszkaniowych i przemysłowych, a także świadomym kształtowaniem krajobrazu kulturowego danego obszaru
- techniczne: związane z poprawą jakości struktur miejskich- w tym infrastruktury technicznej i drogowej

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

-społeczne: związane z zatrzymaniem rozwoju negatywnych tendencji społecznych, przeciwdziałaniem patologiom i wykluczeniu społecznemu, a także z poprawą stanu bezpieczeństwa

-ekonomiczne: związane z ożywieniem gospodarczym, w tym z promocją przedsiębiorczości, rozwojem turystyki i realizacją nowych przedsięwzięć o charakterze komercyjnym

-środowiskowe: związane z polepszeniem stanu środowiska naturalnego.

2. Rewitalizacja w kontekście Słupskiego Śródmieścia i Podgrodzia

Paradoksalnie, losy miasta od wybuchu II Wojny Światowej, przyczyniły się do swoistej nobilitacji i wzrostu znaczenia Śródmieścia w nieco mniejszym stopniu Podgrodzia w strukturze miejskiej, kosztem historycznego centrum miasta. Związane jest to z faktem niemal całkowitego unicestwienia miasta lokacyjnego, z jego Starym Rynkiem przez wkraczające do Słupska oddziały Armii Czerwonej, i późniejszą, pod każdym względem chybioną jego odbudową. Rynek pozostał Starym, praktycznie tylko nazwy, znacznie zredukowana została funkcja handlowa tego obszaru. W ten sposób punkt ciężkości centrum Słupska przesunął się wyraźnie na zachód właśnie na teren Śródmieścia. Chociaż o ile cały układ ulic, placów strefy zewnętrznej oparł się niekorzystnym zmianom przestrzennym, o tyle substancja zabytkowa ucierpiała w sposób bardzo znaczący w okresie PRL. Nie chodzi tu bynajmniej o unicestwienie kamienic w procesie wyburzeń, co Słupsk szczęśliwie ominęło a co było praktyką w tamtych czasach dość częstą i miało miejsce w wielu miastach podobnej wielkości ulokowanych na tzw. ziemiach odzyskanych, jak np. w Koszalinie, Legnicy, Jeleniej Górze, lecz o degradację zespołów kamienic poprzez skuwanie całego wystroju elewacji, w czasie przeprowadzanych remontów. Nie jest istotne czy stały za tym procederem jedynie braki finansowe i materiałowe, czy także ideologia, jednak w jego efekcie Słupsk w sposób bezpowrotny stracił często prawdziwe perełki architektoniczne o niepowtarzalnej architekturze. Proceder ten dotknął zarówno ulice mniej znaczące jak np. Wyspiańskiego, jak i główne z ulicą Wojska Polskiego, Armii Krajowej, Aleją Sienkiewicza na czele. Do dziś zresztą większość kamienic, która szczęśliwie uniknęła tego zubożenia nie została objęta najwyższą formą ochrony, czyli wpisem do rejestru zabytków. Jedynym wyjątkiem są kamienice przy Sienkiewicza oraz Armii Krajowej, które taki status otrzymały, natomiast np. przy Wojska Polskiego, podobnie zresztą jak i na całym pozostałym obszarze niewiele obiektów uzyskało taką formę prawnej ochrony. Podobne zespoły zabudowy, analogiczne pod

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

względem okresu powstania, pod względem stylu, jakości i gabarytów zabudowy, w innych miastach stosowny status uzyskały. Brak tej formy ochrony nie tylko utrudnia ochronę wartościowych elementów, ale w kontekście remontowych zaniedbań, przede wszystkim uniemożliwia zarządzającym kamienicami wspólnotom uzyskania dofinansowania do renowacji zabytkowych obiektów.

Fot. 19 Kamienice przy Al.Sienkiewicza. lata 60 XX wieku, jeszcze z detalem

Fot. 20 Kamienice przy Al. Sienkiewicza pozbawione detalu

Fot. 21 Remont części ulicy Wojska Polskiego wraz remontem kilku kamienic, XI 2011

OBSZAR I

Fot. 22 Plac Zwycięstwa z lotu ptaka

(autor: Michał Słupczewski)

1. Sytuacja społeczna obszaru

Łącznie ilość osób zameldowanych na koniec 2011 r. na terenie opisywanego obszaru wynosiła 11530, co stanowiło 12,1% ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Ponad 64% mieszkańców obszaru zdegradowanego znajdowało się w omawianym okresie w wieku produkcyjnym, 21% w wieku przedprodukcyjnym, a 15% w wieku poprodukcyjnym.

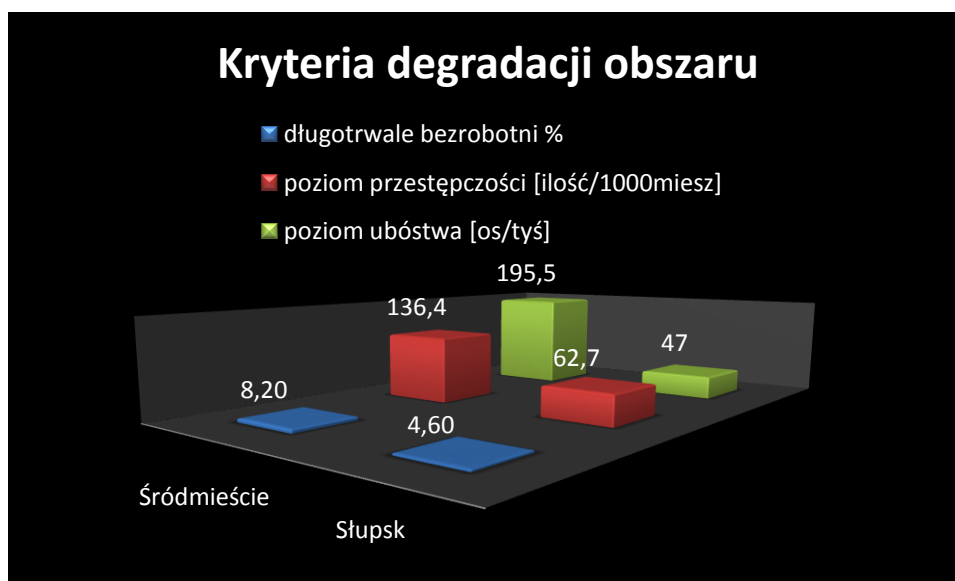

Wykres 8 Aktywność zawodowa mieszkańców 2007 rok

(Źródło: opracowanie własne, dane Urząd Miejski w Słupsku)

Obszar zdegradowany, cechują przede wszystkim (zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku, Komendy Miejskiej Policji w Słupsku oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku):

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – w 2011 r. ze świadczeń pomocy socjalnej skorzystało 2254 osób,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – 523 osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - na zdegradowanym obszarze w 2011 r. odnotowano 297 przestępstw i 1276 wykroczeń. Ilość czynów karalnych popełnionych przez nieletnich wyniosła 186. Wśród zgłoszonych Policji czynów karalnych znalazły się m. in.:
 - pobicia z okaleczeniem – 28 przypadków,
 - rozboje – 134 przypadków,
 - gwałty – 1 przypadek,
 - przestępstwa związane z posiadaniem lub zażywaniem narkotyków – 54 przypadków, w tym 5 wśród nieletnich,
 - kradzieże 294 przypadków, w tym 194 kradzieży z włamaniem,
 - kradzież pojazdów – 9 przypadków,
 - prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu – 208 przypadków.

Wykres 9 Porównanie cech społecznych Słupska i jego Śródmieścia

(Dane KMP w Słupsku, MOPR w Słupsku, UM w Słupsku)

2. Infrastruktura techniczna

Konsekwentna realizacja planów z końca XIX wieku doprowadziła do powstania zwartej struktury urbanistycznej, opartej na zachodzie o linię kolejową, powiązanej funkcjonalnie i kompozycyjnie z miastem lokacyjnym. Dwa elementy składające się na ową strukturę: zabudowa i plan, zostały na tyle wcielone w życie, że można stwierdzić iż projekt ten stał się niemal dziełem skończonym. Dominacja mieszkaniowej funkcji i niewielka odległość od centrum miasta, zdecydowały o kształcie intensywnej zabudowy ulic. Regułą było wznoszenie dużych czynszowych kamienic o bogatym wystroju. Skupienie handlu i usług na nielicznych ulicach (głównie na ulicy Wojska Polskiego) doprowadziło się do ukształtowania tętniącej życiem ulicy handlowej. Przemysł skupiony w rejonie samego torowiska, a w ramach wyjątku, w formie enklawy przy Placu Broniewskiego (Henkelplatz), nie odgrywał większego znaczenia przestrzennego. Tereny zielone ograniczały się do niewielkich parków i alei wewnątrz reprezentacyjnych ciągów ulicznych, dzisiejszego Placu Broniewskiego, i terenów przykolejowych (zachodnia strona ulicy Kołłątaja).

Jak na ówczesne czasy, logiczny i spełniający swą rolę w sposób znakomity wydawał się układ drogowy obsługujący ten rejon, nie wytrzymał on jednak konfrontacji z eksplozją motoryzacji, mającą swe apogeum w ostatnich latach.

Wobec niemal braku zniszczeń wojennych, praktycznie całkowitego zagospodarowania działek budowlanych, obszar ten praktycznie nie dawał możliwości wznoszenia nowych obiektów.

Zmiany jakie zaszły w układzie komunikacyjnym na przestrzeni lat 50-80 XX wieku w (przebudowa skrzyżowań na wylotach Alei Sienkiewicza na ronda, wyłączenie pn. jezdni WP z ruchu) nie naruszyły historycznego układu urbanistycznego.

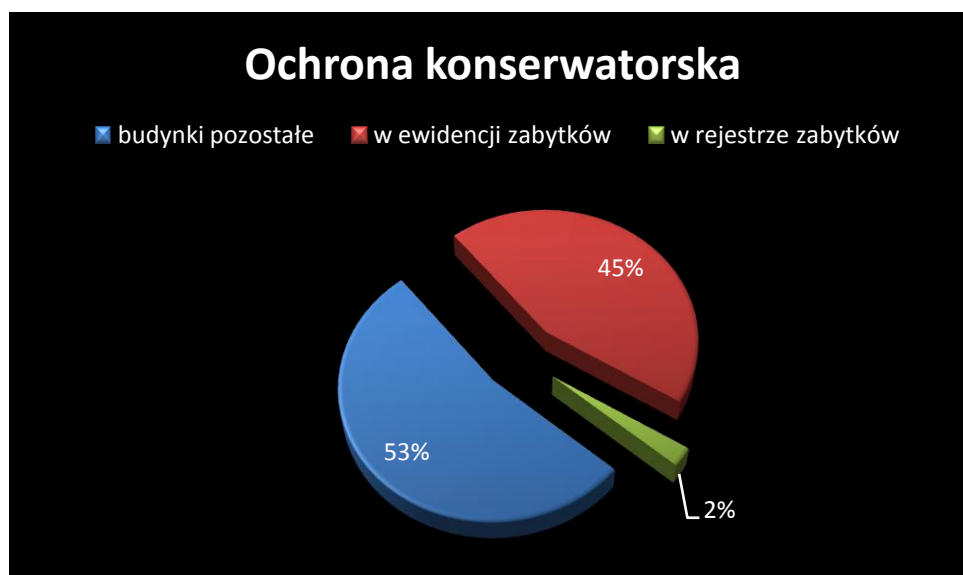
Fot. 23 Wyburzanie Domu Kolejarza pod nowe rondo, Aleja Sienkiewicza, ulica Wojska Polskiego

3. Zabudowa

Kamienice, w których zamieszkują mieszkańcy obszaru rewitalizowanego są w głównej mierze budynkami poniemieckimi wybudowanymi w latach 1900-1920. Do wszystkich kamienic doprowadzone zostały przyłącza gazowe. Budynki ogrzewane są energią ciepłą pochodzącą z kilku źródeł (m.in. C.O., piece kaflowe). W chwili obecnej w kamienicach nie występują już toalety zlokalizowane na piętrach (korytarzach) budynków – wybrane pomieszczenia w mieszkaniach zostały przebudowane na sanitariaty. Kamienice objęte obszarem rewitalizacji zlokalizowane przy ul. Wojska Polskiego są w pełni podpiwniczone. Z kolei budynki z pozostałych ulic (ul. Niedziałkowskiego i ul. Krasińskiego) posiadają jedynie częściowe podpiwniczenie, a istniejące piwnice nie spełniają norm odnoszących się do tego typu obiektów. Piwnice te są bardzo niskie i z tego względu korzystanie z nich przysparza mieszkańcom wiele trudności.

W opisywanej strefie zlokalizowanych jest 287 budynków mieszkalnych w tym:

- w ewidencji konserwatorskiej 129
- w rejestrze zabytków 6 budynków,
- wspólnoty mieszkaniowe stanowią 239 budynki,
- budynki posiadane przez Miasto Słupsk (100% udziału w strukturze własności) – 48szt.

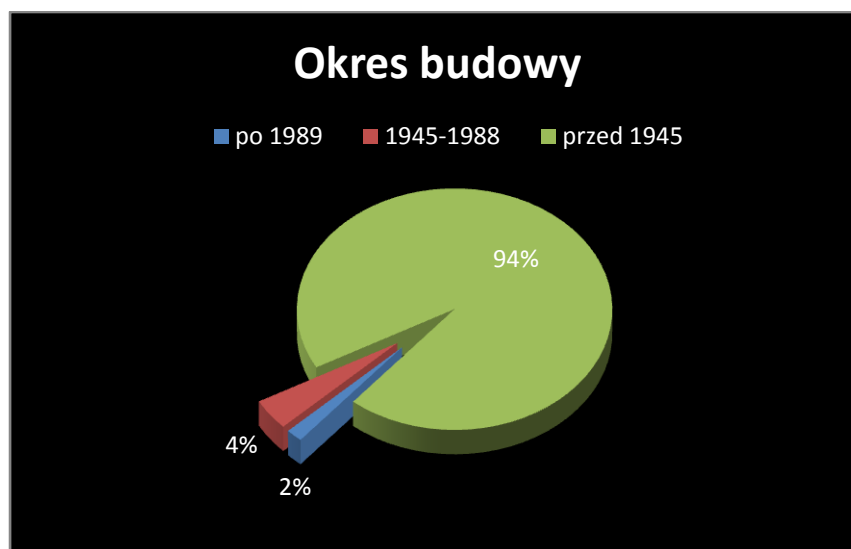

Wykres 10 Ochrona konserwatorska budynków

Wykres nr 11 Struktura własności budynków

W budynkach jest 2706 lokali mieszkalnych, w tym 76 lokali socjalnych, lokali niesamodzielnych (współużytkowanie). W latach 1889 – 1945 wzniesiono 270 budynków. W okresie 1945-1988 11 budynków. Po roku 1989 r. wybudowano 6 budynków.

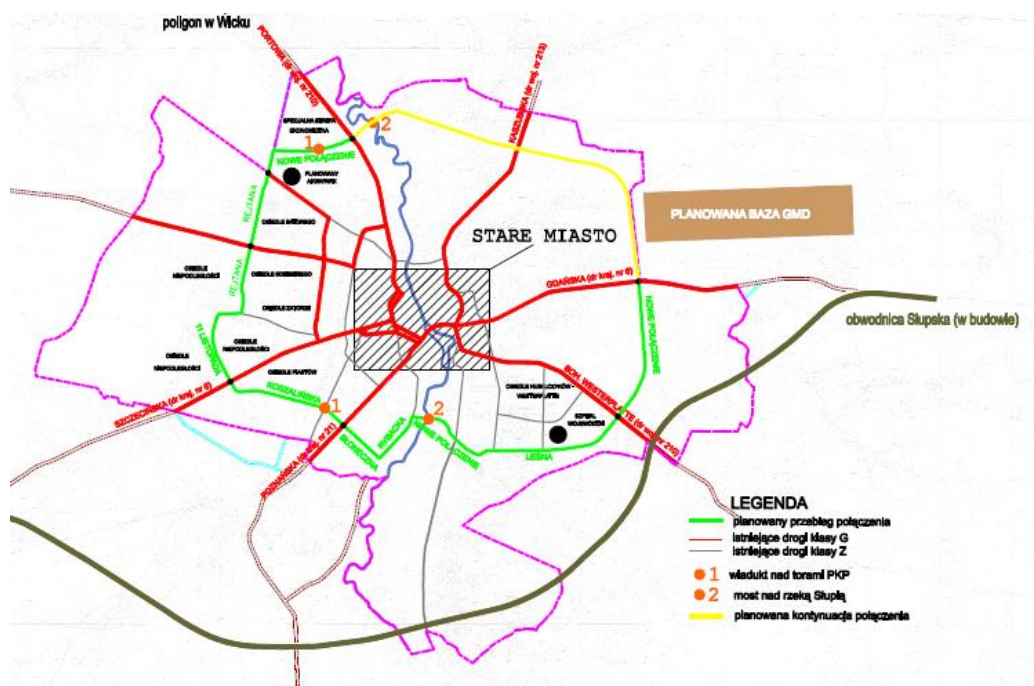

Wykres nr 12. Okres budowy budynków

4.2 Układ komunikacyjny

Układ komunikacyjny bez większych zmian przetrwał od czasów powstania, jedynymi z istotnych zmian było przebudowanie skrzyżowań alei Sienkiewicza z ulicami Kopernika, Kilińskiego na wschodnim jej krańcu, oraz z ulicami Wojska Polskiego, Anny Łajming i Jedności Narodowej na zachodnim krańcu na ronda oraz zamknięcie północnej jezdni Wojska Polskiego dla ruchu i przekształcenie jej w deptak.

Układ drogowy jest czytelny, jednak przepustowość głównych ulic przelotowych w żaden sposób nie jest w stanie sprostać natężeniu ruchu samochodowego, co zwłaszcza w godzinach porannego i popołudniowego szczytu skutkuje ich permanentnym zakorkowaniem, dotyczy to zwłaszcza ulic Wojska Polskiego, Kołłątaja oraz Tuwima i Deotymy. Bardzo istotne z punktu widzenia poprawy sytuacji byłoby wyprowadzenie przebiegu DK 21 z centrum na obrzeża miasta.

Rys.15. Planowany nowy przebieg DK21(kolor zielony)

O ile czas przejazdu poszczególnymi odcinkami dróg z roku na rok ulega wydłużeniu, o tyle komfort jazdy związany ze stanem infrastruktury trzeba uznać co najmniej za zadowalający. Wynika to z faktu dobrego stanu technicznego większości głównych ulic, które w zdecydowanej mierze, w ostatnich kilkunastu latach przeszły gruntowną przebudowę, zyskując m.in. wzmocnioną nawierzchnię bitumiczną (dotyczy to m.in. jezdni w Alejach Sienkiewicza, ulicy Wojska Polskiego, Deotymy, Tuwima, Anny Łajming, Mickiewicza). W przeciwieństwie do ww ulic głównych, na ulicach bocznych wciąż zachowała się historyczna kostka granitowa. Z racji bardzo małego ruchu na tych ulicach, i trwałości użytego materiału, rozsądnym wydaje się postulat zachowanie brukowanej nawierzchni na rozpatrywanych odcinkach.

4.3 Zieleń

Zieleń należy podzielić na dwa typy: przestrzenne założenia zieleni wysokiej oraz drugi typ: zieleń przyuliczną.

Fot. 24. Szpalery drzew na Wojska Polskiego, stan sprzed przebudowy

W przypadku tej pierwszej (park wewnątrz Alei Sienkiewicza, mały skwer na Placu Broniewskiego, park wzdłuż ulicy Kołłątaja i Skwer Pierwszych Słupszczyń, szpalery drzew na deptaku Wojska Polskiego) mamy do czynienia z zachowaniem w niemal niezmienionej formie kompozycji powstałych jeszcze czasach przedwojennych. Posadzone wówczas drzewa szlachetnych gatunków, często dość egzotycznych, stanowią dziś piękny starodrzew, nierzadko uznany już za pomnikowy, w olbrzymim stopniu wzbogacający centrum miasta. Zieleń ta wymaga dziś głównie zabiegów pielęgnacyjnych, i ewentualnych uzupełnień po drzewach obumarłych. Nieco gorzej prezentują się szpalery lip holenderskich na Wojska Polskiego. Obudowanie pni gazonami kamiennymi w latach 70-tych XX wieku i wyasfaltowanie przestrzeni bezpośrednio nad bryłami korzeniowymi, a także postępujące zasolenie gleby doprowadziło do wystąpienia suszy fizjologicznej, która w sposób zdecydowany odbiła się na kondycji zdrowotnej drzew. W trakcie ostatniego remontu uzupełniono szpalery lip kilkunastoma nowymi nasadzeniami.

Fot. 25. Zielen w Alei Sienkiewicza

Zdecydowanie gorzej wygląda kwestia drzew przyulicznych, które często z racji wieku i bardzo trudnych warunków wzrostu dożywają właśnie swoich dni. Boczne ulice dawniej obsadzone, najczęściej obustronnie głogami, dziś zachowały ten element w stopniu szczątkowym. Przyjmowane w kilku ostatnich latach plany miejscowe zakładają jednak częściowe odtworzenie szpalerów drzew.

W rozpatrywaniu stanu zieleni należy także uwzględnić dotychczas niezagospodarowane zielenią podwórka. Przykłady wielu miast pokazują iż stworzenie właśnie na podwórkach swoistych enklaw zieleni, poprawia zarówno komfort bytowy mieszkańców jak i sprzyja poprawie relacji międzyludzkich wśród sąsiadów. Postuluje się wprowadzenie jako komplementarny z projektem rewitalizacji program zagospodarowania zielenią takich właśnie miejsc.

Fot. 26. Przykład zielonego podwórka w Krakowie

Zidentyfikowanie istniejących problemów

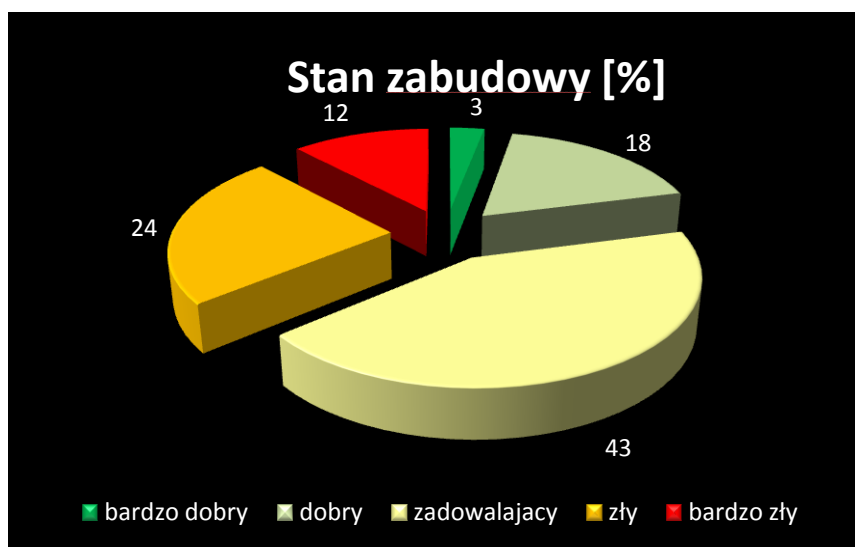
Problemy dotyczące sfery przestrzennej zdegradowanego obszaru

Rewitalizowany obszar cechuje się bardzo niskim zainwestowaniem w infrastrukturę. Na całym obszarze występuje brak infrastruktury służącej do odprowadzania wód deszczowych. W okresach nasilonych opadów atmosferycznych miejscami tworzą się zastoiny wody na gruntowej nawierzchni terenu. Bardzo uciążliwym następstwem nieuregulowanej gospodarki wodnej na omawianym obszarze jest postępujące zawilgocenie ścian piwnic budynków, a nawet pojawieniem się wody w piwnicach, co z kolei znacznie utrudnia ich użytkowanie.

Brakuje elementów zieleni, jak: trawniki, krzewy drzewa (istnieją jedynie pojedyncze, przypadkowe egzemplarze drzew). Cały obszar jest nieuporządkowany architektonicznie. Znajduje się na nim wiele bezładnie rozrzuconych komórek lokatorskich i garaży. Są to obiekty stare i zaniedbane, o bardzo niskich walorach architektonicznych. W powszechnej opinii obiekty te i ich najbliższe otoczenie uchodzą za swoistą „wizytówkę” omawianego obszaru świadczącą o złym klimacie tego miejsca. Ponadto teren podwórek jest

nieoświetlony, co jest dodatkowym elementem stwarzającym niebezpieczeństwo i sprzyjającym zjawiskom patologicznym i o charakterze przestępczym.

Kamienice zlokalizowane na rewitalizowanym obszarze, których część posiada secesyjny i eklektyczny charakter wymagają gruntownych remontów elewacji wraz z izolacją ścian piwnic, remontów dachów i klatek schodowych. Istniejące elewacje są uszkodzone, a na wielu ścianach odpada tynk i łuszczy się farba.

Wykres nr 13. Ocena stanu technicznego zabudowy

Ulice w zdegradowanym obszarze wymagają remontów, które pozwolą przywrócić im utracone walory estetyczne i użytkowe. Pierwsze tego typu prace wykonano w ramach Traktu Książęcego przywracając na deptaku przy Wojska Polskiego oraz na ulicy Starzyńskiego granitowe nawierzchnie oraz wyposażając je w stylowe elementy małej architektury.

W trakcie spotkań z mieszkańcami (będącymi częścią konsultacji społecznych), na których omawiano m.in. kwestie występujących na zdegradowanym obszarze problemów najczęściej pojawiały się następujące opinie:

- przestrzeń „podwórkowa” jest uważana za niebezpieczną z powodu dużej ilości bram, zaułków, w których spotyka się osoby pijące alkohol, potencjalnie niebezpieczne z innych powodów,
- w obszarze rewitalizowanym powinny znaleźć się miejsca rekreacji dla dzieci i osób starszych,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

- brak przestrzeni do spędzania czasu poza domem po godzinie 18-tej (zarówno dla mieszkańców Traktu, jak i osób spoza centrum),
- mieszkańcy uważają, że wydzielenie podwórek jest receptą na wandalizm (własnościowe enklawy funkcjonują bowiem bardzo dobrze, przestrzenie miejskie są zaniedbywane od lat),
- zgłoszono pogląd, iż „przestrzeń powinna oddziaływać na ludzi i ich uspołeczniać”, to znaczy oddziaływać na mieszkańców w sposób pozytywny, zachęcający, angażujący, itp.
- kwestia własności gruntu przynależącego do budynków jest nadal zarzewiem konfliktów (jedna z interpretacji prawnych mówi, że każdy budynek powinien posiadać zasób umożliwiający pełnienie funkcji, do jakiej został przeznaczony – tu rozumiany jako teren przy budynku mieszkalnym),
- powinna zafunkcjonować „sala społeczna”, z dostępem „z ulicy” (np. dla osób niepełnosprawnych, starszych), w której można organizować spotkania, debaty, dyskusje – wykorzystywać ją do spotkań mieszkańców oraz z mieszkańcami,

Na rewitalizowanym obszarze istnieje silna potrzeba opracowania oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród propozycji mieszkańcy obszaru wymieniali m. in. potrzebę budowy placów zabaw dla dzieci. Mieszkańcy obszaru narzekają także na stan kanalizacji deszczowej przy kamienicach. Brak odpowiedniego zaplecza sportowego dla dzieci i młodzieży również postrzegany jest jako sytuacja generująca niepożądane zachowania młodzieży. Brak miejsc w okolicy centrum pozwalających na uprawianie sportu jest czynnikiem nie pozwalającym na kreowanie pożądanych postaw u najmłodszych mieszkańców rewitalizowanego obszaru. W ramach realizacji Traktu Książęcego zrealizowano przytoczone wyżej postulaty poprzez budowę tzw. Podwórka Kulturalnego wyposażonego w plac zabaw i siłownię „pod chmurką”.

Na zdegradowanym obszarze funkcjonują m.in. Teatr Rondo oraz pracownia ceramiczna. Budynki, w których zlokalizowane są wymienione placówki wymagają przeprowadzenia prac remontowych, które umożliwią ich dalszy rozwój.

Brak obiektów (przestrzeni) do uprawiania sportu przez dzieci i młodzież oraz organizacji i imprez rekreacyjno-kulturalnych jest kolejnym problemem zidentyfikowanym na zdegradowanym obszarze. Pomysłem na zaradzenie omawianemu problemowi jest

realizacja ośrodka sportowo – rekreacyjnego przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr4. Zakłada się udostępnianie Ośrodka wszystkim mieszkańcom.

Fot.27 Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny przy ulicy Niedziałkowskiego

Problemy dotyczące sfery społecznej zdegradowanego obszaru

W „Raporcie z badań socjologicznych prowadzonych w formie zogniskowanego wywiadu grupowego” opracowanego na potrzeby przedsięwzięcia znalazły się następujące zapisy odnoszące się do kwestii negatywnych zachowań społecznych mających miejsce na zdegradowanym obszarze:

- na obszarze rewitalizowanym mieszka duża ilość osób zagrożonych marginalizacją lub wykluczonych społecznie; sposobem poprawy takiej sytuacji w opinii mieszkańców może być stosowanie mieszkalnictwa zastępczego (przesiedlanie „trudnych” mieszkańców oraz prowadzenie działań, programów przeciwdziałających wykluczeniu,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

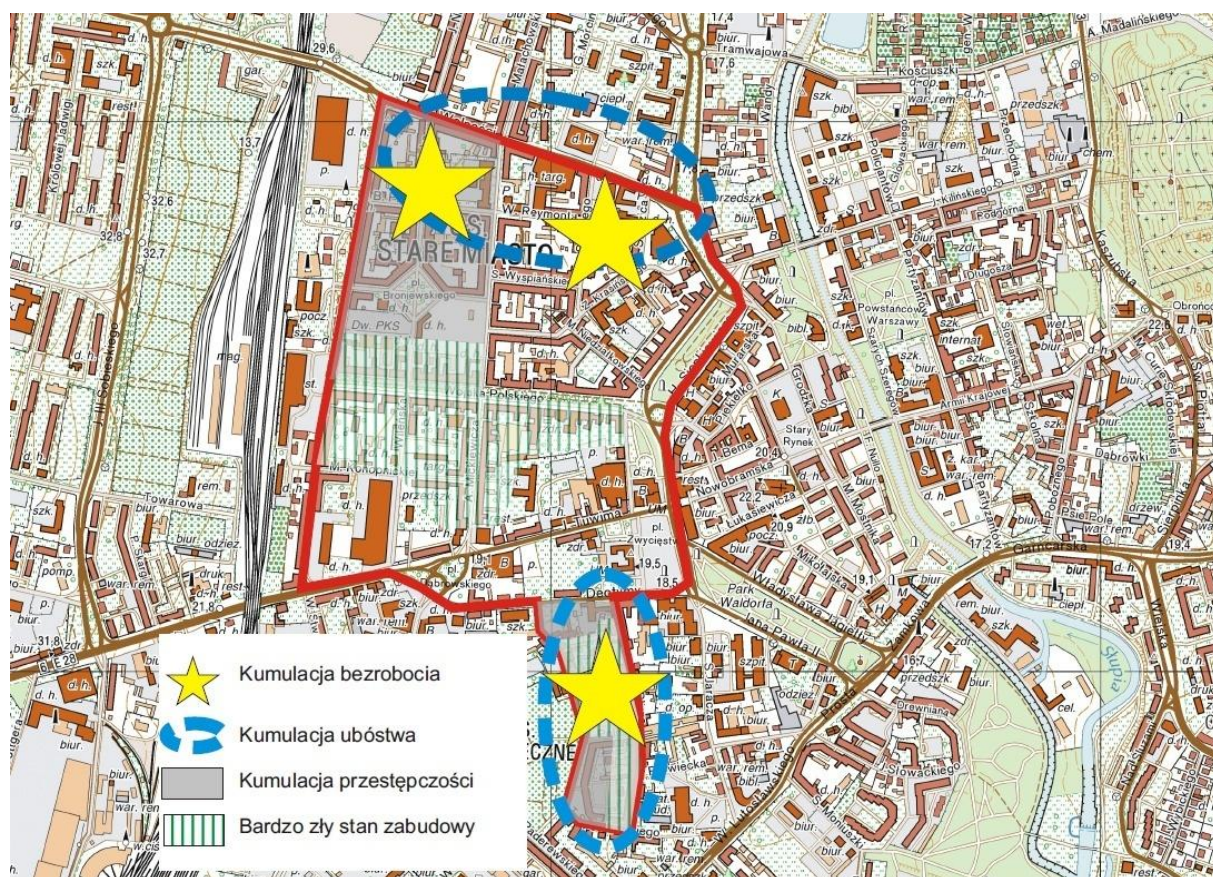
- osoby zmarginalizowane, „z problemami” mogą swobodnie funkcjonować w okolicach W. Polskiego, ponieważ pozostali mieszkańcy raczej nie pojawiają się w tym obszarze (szczególnie wieczorami).
- brak całościowego systemu wspierania działań społecznych obejmującego swoim zasięgiem obszar całego miasta – rewitalizacja może być postrzegana przez to jako sprawa niepoważna lub zbyt duży krok do przodu, zakładający wielkie zmiany w nieprzygotowanym do tego środowisku społecznym i obowiązującym porządku prawnym,
- monitoring obszarów newralgicznych połączony z szybką reakcją odpowiednich służb był wg. zebranych dobrym pomysłem na zabezpieczenie przestrzeni użyteczności publicznej, zauważono, że oznakowane/widoczne kamery mogą oddziaływać prewencyjnie,
- zauważono małą aktywność członków wspólnot w pracy na rzecz ich „własności” (kamienic, podwórek),
- w integracji mieszkańców mogłyby pomóc festyny, organizowane specjalnie dla nich konkursy (na najlepiej utrzymaną klatkę schodową, balkon, część podwórka, itp.),
- zebrani zgłosili, iż warto się zastanowić nad powoływaniem „rad środowiskowych” (grup społecznych zrzeszonych w różnych formach), które działałyby na rzecz mieszkańców; powinny być one wspierane przez UM, organizacje pozarządowe i inne instytucje,
- dyrektorzy okolicznych szkół (i nie tylko) są obciążeni odpowiedzialnością za wydarzenia na terenach szkolnych po zakończeniu lekcji; jest to dla nich problem, który utrudnia/uniemożliwia współpracę w zakresie organizowania wolnego czasu dla mieszkańców, którzy chcieliby skorzystać ze szkolnej infrastruktury,
- planowanie, tworzenie projektów infrastrukturalnych i społecznych powinno odbywać się „z ludźmi”, a nie „dla ludzi” – wtedy bardziej się angażują i mają większe poczucie sukcesu, własności, wpływu itp.,
- konflikty rodzące się pomiędzy uczestnikami relacji (mieszkańcy, instytucje) powinny być odkrywane (nie wywoływane) i omawiane w gronie osób zaangażowanych (z udziałem mediatora),

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

- należy zwrócić uwagę na to, aby zakładane funkcje „centrowe” rozplanować w taki sposób, aby funkcje społeczne rewitalizowanego obszaru mogły być spełniane w sposób odpowiedni w ciągu całej doby,
- na deptak powinni wrócić lokalni artyści – potrzebna jest regulacja Zarządu Infrastruktury Miejskiej, która pozwoli na zajmowanie takim osobom pasa drogowego bez zezwolenia,
- badania nad problemami i rozwiązaniami powinny być prowadzone w sposób ciągły; obecne badania są prowadzone w ramach projektu zewnętrznego względem UM, w przyszłości UM powinien zabezpieczyć prowadzenie takiego procesu.

Problemy dotyczące sfery gospodarczej zdegradowanego obszaru

Na zdegradowanym obszarze głównym problemem wydaje się być fakt, że branże dominujące w pobliżu W. Polskiego (banki, salony sieci komórkowych, second-hand’y itp.) to nieodpowiedni dla tego obszaru biznes, z uwagi na mało „staromiejski” charakter. Prace rewitalizacyjne powinny zatem zakładać stworzenie warunków do rozwoju pożądanego sektora handlu/usług/produkcji; w miarę możliwości utworzenie dodatkowych miejsc pracy.

Rys.16. Obszary kumulacji negatywnych zjawisk

OBSZAR II

4.2 Opis obszaru

Obejmuje obszar w obrębie ulic: Bałtyckiej, Morskiej, Grunwaldzkiej w kierunku Bierkowa. Poniżej zamieszczono ogólny opis rewitalizowanego obszaru, którego celem jest zaprezentowanie charakterystyki i sytuacji w nim panującej.

1. Sytuacja społeczna obszaru

Łączna ilość osób zameldowanych na dzień 10 lutego 2009 r. na terenie obszaru przewidzianego do rewitalizacji wynosiła 414, co stanowiło 0,43 % ogólnej liczby mieszkańców Miasta. Ponad 63% mieszkańców obszaru zdegradowanego znajdowało się w omawianym okresie w wieku produkcyjnym, 22% w wieku przedprodukcyjnym, a 15% w wieku poprodukcyjnym.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Obszar zdegradowany, którego rewitalizacja jest celem przedsięwzięcia cechują przede wszystkim:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – w 2008 r. ze świadczeń pomocy socjalnej skorzystało 88 osób,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – 18 osób pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - na zdegradowanym obszarze w 2008 r. odnotowano 52 zdarzeń.
- niski poziom wydajności energetycznej budynków – z 43 budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanym obszarze żaden nie został wybudowany po 1989 r.

2. Zabudowa

Zabudowa w obrębie obszaru przewidzianego do rewitalizacji jest w większości w bardzo złym stanie technicznym, bez centralnego ogrzewania, instalacji gazowych i izolacji. Wszystkie istniejące na tym obszarze budynki zostały wybudowane przed rokiem 1989 a prawie połowa z nich znajduje się w ewidencji Konserwatora Zabytków. Spora część mieszkań to lokale socjalne o bardzo niskim standardzie, wiele też lokali nie posiada toalet, a kanalizacja w obrębie budynków wymaga wymiany. W obrębie budynków znajdują się stare pomieszczenia gospodarcze w większości nadające się do wyburzenia. Brak jest również utwardzonych wjazdów do posesji, parkingów oraz terenów rekreacyjnych. Prawie we wszystkich budynkach wymagana jest wymiana stolarki okiennej i drzwi wejściowych, potrzebne są też remonty dachów i klatek schodowych. Na całym obszarze powinno się uregulować gospodarkę wodno-ściekową i doprowadzić do budynków instalacje gazową.

3. Zieleń

Na obszarze rewitalizowanym znajduje się jeden obszar cennej zieleni urządzonej, jest nim od niedawna objęty ochroną prawną park kulturowy „Klasztorne Stawy”.

Fot. 28. Park Kulturowy „Klasztorne Stawy”, X 2012r.

4. Funkcje obszaru

Funkcje pełnione przez dane miasto, czy jak w omawianym przypadku obszar miasta dzielą się na funkcje endogeniczne oraz egzogeniczne.

Funkcje endogeniczne to funkcje miasta skierowane do wewnątrz (administracja miejska, część handlu). Funkcje egzogeniczne to z kolei funkcje skierowane na zewnątrz miasta (przemysł, turystyka, handel morski itp.).

Definiując strukturę funkcji obszaru jako zależną od przeważającego przemysłu obszar należy określić jako pełniący funkcje przemysłowe.

5 . Instytucje publiczne (infrastruktura społeczna)

Wśród instytucji publicznych znajdujących się na rewitalizowanym obszarze wymienić można Wojewódzka Szkołę Policealną dla Dorosłych, Wojewódzka Szkołę Policealną dla

Młodzieży, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Wojewódzki Zespół Szkół Policealnych w Słupsku, Narodowy Fundusz Zdrowia i Naczelną Izbę Pielęgniarską.

6. Gospodarka

Na obszarze rewitalizowanym działalność gospodarczą prowadzi ponad 50 podmiotów.

Położenie obszaru na obrzeżu miasta sprzyja rozwojowi usług i hurtowni. Przykładem większych działających firm jest np. hurtownia artykułów nasiennych „Agroma” Sp. z o.o., hurtownia artykułów budowlanych „BAT” Sp. z o.o. czy też hurtownia artykułów elektrotechnicznych Enmat” Sp. z o.o.

Największą firmą działającą na tym terenie jest „Scania Production Słupsk” S.A

W obszarze ulicy Grunwaldzkiej znajduje się wiele niewykorzystanych terenów, które mogą być przeznaczone pod dalsze inwestycje zarówno przemysłowe jak i usługowe.

7. Zidentyfikowanie istniejących problemów

Problemy dotyczące sfery przestrzennej zdegradowanego obszaru

Obszar cechuje się bardzo niskim zainwestowaniem w infrastrukturę. Na całym obszarze występuje brak infrastruktury służącej do odprowadzania wód deszczowych. W okresach nasilonych opadów atmosferycznych miejscami tworzą się zastoiny wody na gruntowej nawierzchni terenu. Bardzo uciążliwym następstwem nieuregulowanej gospodarki wodnej na omawianym obszarze jest postępujące zawilgocenie ścian piwnic budynków, a nawet pojawieniem się wody w piwnicach, co z kolei znacznie utrudnia ich użytkowanie.

Kamienice zlokalizowane na przewidzianym do rewitalizacji obszarze, których część posiada secesyjny charakter wymagają gruntownych remontów elewacji wraz z izolacją ścian piwnic, remontów dachów i klatek schodowych. Istniejące elewacje są uszkodzone, a na wielu ścianach odpada tynk i łuszczy się farba.

Ulice w zdegradowanym obszarze wymagają remontów, które pozwolą przywrócić im utracone walory estetyczne i użytkowe.

Na tym terenie istnieje silna potrzeba opracowania oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród propozycji mieszkańcy obszaru wymieniali m. in.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

potrzebę budowy placów zabaw dla dzieci. Mieszkańcy obszaru narzekają także na stan kanalizacji deszczowej przy kamienicach. Brak odpowiedniego zaplecza sportowego dla dzieci i młodzieży również postrzegany jest jako sytuacja generująca niepożądane zachowania młodzieży.

Problemy dotyczące sfery społecznej zdegradowanego obszaru

Jedną z przyczyn występowania negatywnych zachowań społecznych na zdegradowanym obszarze jest brak podstawowej infrastruktury (małej architektury) umożliwiającej mieszkańcom chociażby nawiązywanie dobrosąsiedzkich stosunków. Mieszkańcy kamieniec otaczających teren przyszłego „podwórka kulturalnego” spotykają się sporadycznie lub nie spotykają się w ogóle, a ich dzieci spędzają wolny czas na zabłoconym i brudnym podwórku.

Problemy dotyczące sfery gospodarczej zdegradowanego obszaru

Na zdegradowanym obszarze głównym problemem jest niewielkie wykorzystanie obszarów, które mogą być przeznaczone zarówno pod duże inwestycje jak i dalszy rozwój usług i hurtowni, zwłaszcza że rozwojowi obszaru powinna sprzyjać wysoka koncentracja działalności gospodarczej w przylegającej bezpośrednio do zdegradowanego obszaru podstrefy „Słupsk-Włynkówko” Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, gdzie wielkość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych wynosi ponad 119 mln zł a zatrudnienie przeszło 2 900 osób. Biorąc pod uwagę fakt, iż obszar inwestycyjny w podstrefie został niemal całkowicie wykorzystany, daje to pewien potencjał do dalszego rozwoju niewykorzystanych terenów w sąsiedztwie ulicy Grunwaldzkiej.

Prace rewitalizacyjne powinny zatem zakładać stworzenie warunków do zagospodarowania tych terenów z myślą o dalszym rozwoju działalności gospodarczej, a co za tym idzie utworzeniu jak największej ilości dodatkowych miejsc pracy.

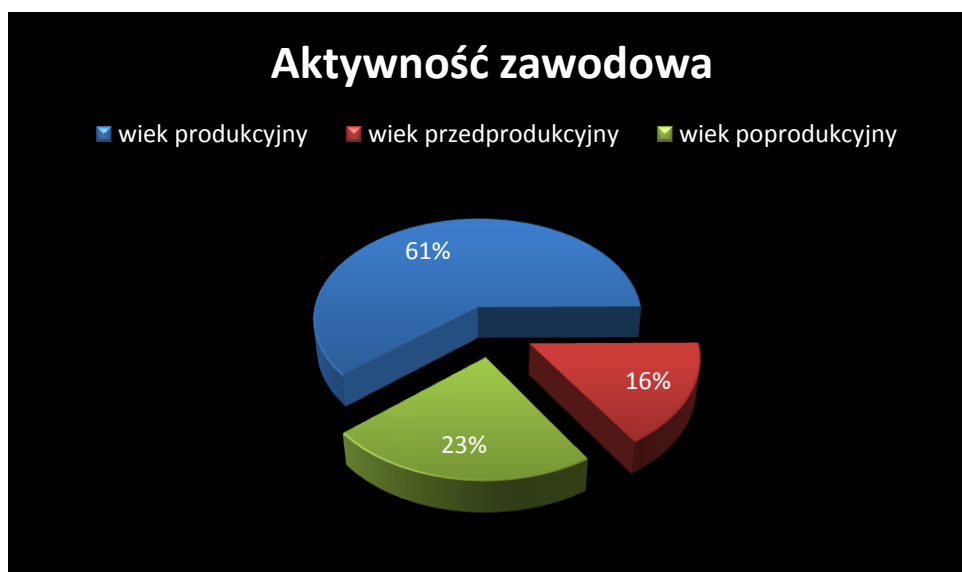
Fot. 29. Park Wodny „3 Fale” (w budowie), zmodernizowana w 2012 r. ulica Grunwaldzka

OBSZAR III

1. Sytuacja społeczna obszaru

Łącznie ilość osób zameldowanych na koniec 2011 r. na terenie opisywanego obszaru wynosiła 4399, co stanowiło 4,7% ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Ponad 60% mieszkańców obszaru zdegradowanego znajdowało się w omawianym okresie w wieku produkcyjnym, 16% w wieku przedprodukcyjnym, a 23% w wieku poprodukcyjnym.

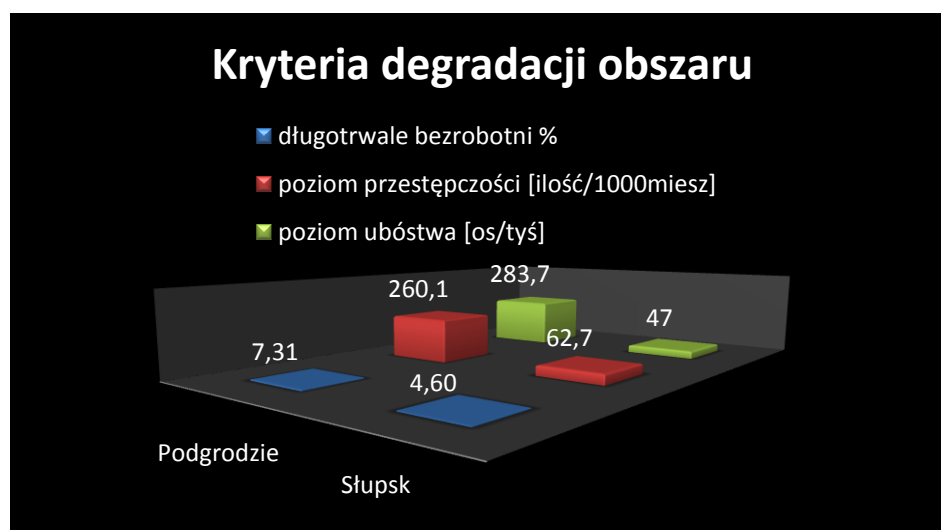

Wykres nr 14 Aktywność zawodowa mieszkańców 2011 rok

(Źródło: opracowanie własne, dane Urząd Miejski w Słupsku)

Obszar zdegradowany cechują przede wszystkim (zgodnie z danymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Słupsku, Komendy Miejskiej Policji w Słupsku oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Słupsku):

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – w 2011 r. ze świadczeń pomocy socjalnej skorzystało 1248 osób,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – 204 osoby pozostawały bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - na zdegradowanym obszarze w 2011r. odnotowano 1144 przestępstw i wykroczeń.

Wykres nr 15 Porównanie cech społecznych Słupska i Podgorzcia

(Dane KMP w Słupsku, MOPR w Słupsku, UM w Słupsku)

2. Układ przestrzenny

Podgrodzie w przeciwieństwie do Śródmieścia posiada dużo bardziej złożoną genezę powstania, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w rodzaju i metryce zabudowy, w sposobie rozmieszczenia stref funkcjonalnych jak również w układzie przestrzennym omawianego obszaru. Struktura urbanistyczna kształtowana przez wieki nie uległa większym zmianom po dziś dzień. Wyjątek stanowi jedynie będąca zachodnią granicą obszaru problemowego ulica Garncarska, która m.in. wyniku działań wojennych: (wysadzenie Mostu Zamkowego przez Niemców w 1945, wypalenie zabudowy przez wkraczającą do miasta Armię Czerwoną), a także w skutek późniejszych decyzji lokalnych władz o poszerzeniu drogi wylotowej w kierunku Gdańska utraciła obustronne pierzeje zabudowy.

Całość obszaru pełni dziś głównie funkcje mieszkaniowe z funkcją usługową na najniższych kondygnacjach budynków. Funkcje przemysłowe, dziś właściwie poprzemysłowe skupione są w północnej i południowej części obszaru problemowego. Pierwszy stanowi zespół zabudowy Starego Browaru, drugi kompleks młynów na Wyspie Młyńskiej. Oba stanowią przykład historycznego budownictwa użytkowego o bardzo wysokich walorach przestrzennych, architektonicznych i edukacyjnych i jako cenna spuścizna wieków minionych podlegają ochronie konserwatorskiej. W przypadku poddania ich procesowi rewitalizacji połączonej z nadaniem nowych funkcji oba powinny stać się katalizatorem zmian na terenach przyległych.

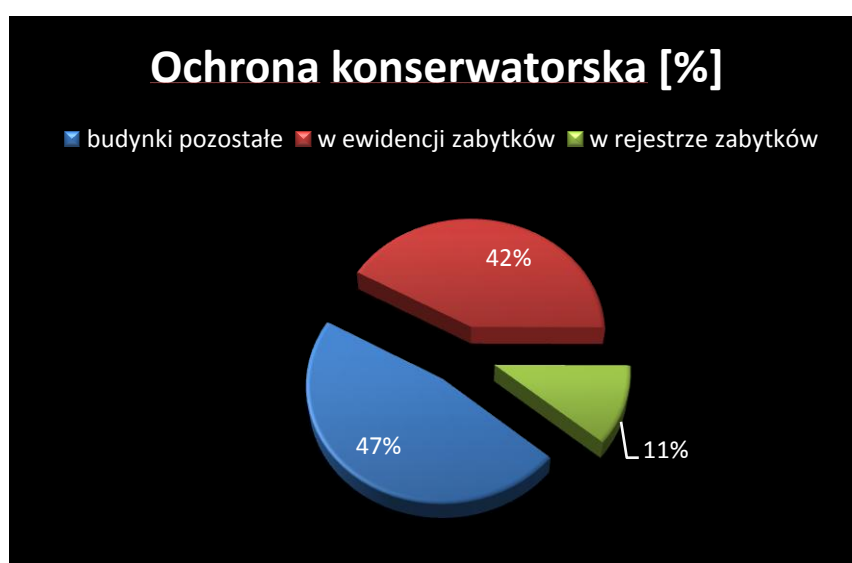
3. Zabudowa

Kamienice, w których zamieszkują mieszkańcy obszaru rewitalizowanego są w głównej mierze budynkami poniemieckimi wybudowanymi w latach 1900-1920. Do większości kamienic doprowadzone zostały przyłącza gazowe. Budynki ogrzewane są energią ciepłą pochodzącą z kilku źródeł (m.in. C.O., piece kaflowe). Niestety zła jakość spalanych paliw, słaba wymiana powietrza wynikająca z niekorzystnej orografii znajduje odzwierciedlenie w niskiej jakości powietrza w sezonie zimowym. W chwili obecnej w kamienicach praktycznie nie występują już toalety zlokalizowane na piętrach (korytarzach) budynków. Niezbędne modernizacje poczynione zostały w większości z inicjatywy samych mieszkańców. Kamienice objęte obszarem rewitalizacji zlokalizowane przy ul. Armii Krajowej są w pełni podpiwniczone. Z kolei budynki przy pozostałych ulicach posiadają jedynie częściowe podpiwniczenie

lub nie posiadają podpiwniczeń wcale. Role pomieszczeń gospodarczych, składów opału pełnią wówczas zewnętrzne komórki lokatorskie.

W opisywanej strefie zlokalizowane są 172 budynki w tym:

- w ewidencji konserwatorskiej ujęte są 72 obiekty
- w rejestrze zabytków ujętych jest 19 budynków,
- wspólnoty mieszkaniowe utworzone są w zdecydowanej większości budynków mieszkalnych (wskaźnik 87%).
- budynki posiadane przez Miasto Słupsk (100% udziału w strukturze własności) – 23 szt.

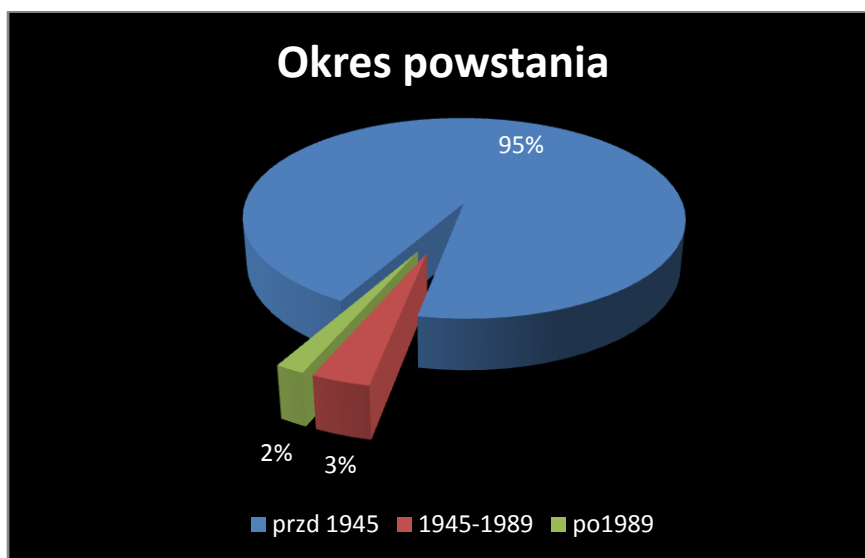

Wykres nr 16 Ochrona konserwatorska budynków

Wykres nr 17 Struktura własności budynków

Przytłaczająca większość budynków wzniesiona została w okresie przedwojennym, do roku 1945 powstały 163 obiekty, w okresie 1945-1989: 6 budynków, a w okresie wolnej Polski zaledwie 3.

Wykres nr 18 Okres budowy budynków

4. Układ komunikacyjny

Przedwojenny układ komunikacyjny bez większych zmian przetrwał po dziś dzień. Jedyną istotną zmianę w sieci drogowej było poszerzenie ulicy Garncarskiej do układu czteropasmowego, dwujezdniowego, oraz zaślepienie ulic Słowiańskiej i Szkolnej u wylotów w ulicę Armii Krajowej. Stan nawierzchni jezdni na opisywanym obszarze jest bardzo zróżnicowany. Ulice pełniące rolę dróg głównych w większości posiadają nowe nawierzchnie bitumiczne, są to m.in. ulice Garncarska, Zamkowa z Mostem Zamkowym, Sierpinka, św. Piotra, ul. Kaszubska, ul. Kilińskiego. Na tle ww. ulic niekorzystnie przedstawia się stan techniczny ulicy Armii Krajowej, której nawierzchnia uległa daleko idącej destrukcji. Pozostałe ulice pełniące rolę wyłącznie lokalną w dużej mierze wciąż posiadają nawierzchnię brukowaną, (wyjątek stanowią ulice, które w wyniku prac kanalizacyjnych pokryte zostały dywanikiem asfaltowym: Długosza, Podgórna).

Stan chodników na opisywanym obszarze jest zadowalający, ponad połowa przyulicznych ciągów pieszych zyskała w minionych kilkunastu latach nowe nawierzchnie przy okazji prowadzonych prac drogowych. Niestety wciąż w bardzo złym stanie znajdują się chodniki na ulicach okalających Plac Powstańców Warszawskich, jak i na samym placu.

5. Zieleń

Zieleń należy podzielić na dwa typy: przestrzenne założenia zieleni wysokiej oraz drugi typ: zieleń przyuliczną.

Pierwszy typ reprezentowany jest przez założenie parkowe na Placu Powstańców Warszawskich oraz bulwar nadrzeczny po zachodniej stronie Słupi. Oba przedstawiają bardzo wysoką wartość przyrodniczą i przestrzenną, niestety oba wymagają pilnych prac pielęgnacyjnych, odtworzeniowych i remontowych. Szczególnie niepokojąco prezentuje się kondycja zdrowotna cennego drzewostanu na Placu Powstańców Warszawskich gdzie m.in. z powodu bardzo wysokiego poziomu wód gruntowych i tworzenia się zastoisk wiele pomnikowych okazów (m.in. buk purpurowy, dąb czerwony) zaatakowały liczne patogeny wirusowe i grzybowe oraz szkodniki. Również okalające plac szpalery pomnikowych platanów klonolistnych wymagają prac pielęgnacyjnych i zwiększenia wolnej przestrzeni przy pniach, które nie mieszczą się już w utworzonych gazonach. Zarówno w przypadku Placu jak i nadrzecznego bulwaru konieczna jest nowa aranżacja przestrzeni publicznej i zieleni w celu podkreślenia ich walorów przyrodniczych i rekreacyjnych. W przypadku zieleni ulicznej nie zachował się żaden kompletny szpaler drzew.

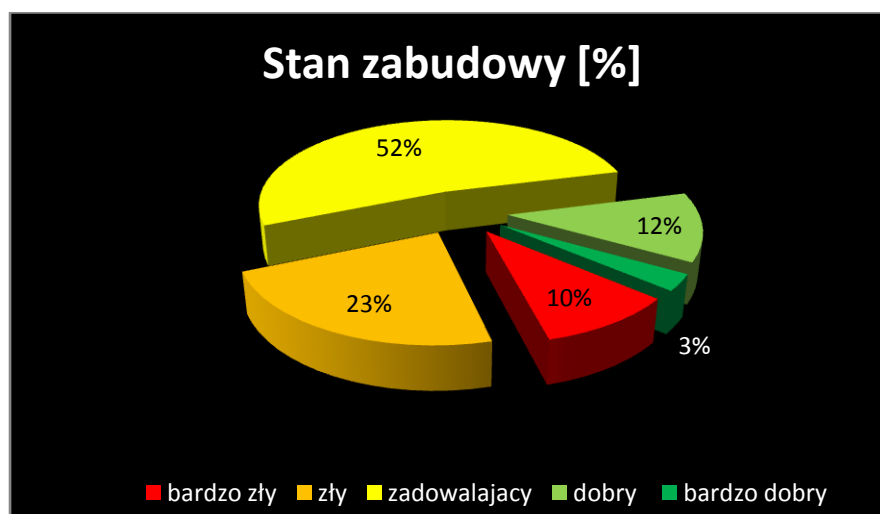

Fot. 30 Głogi dwuszyjkowe przy ul. Armii Krajowej, stan 1979 r., wycięte w latach 90-tych XX w.

Zidentyfikowanie istniejących problemów

Problemy dotyczące sfery przestrzennej zdegradowanego obszaru

Rewitalizowany obszar cechuje się bardzo niskim zainwestowaniem w infrastrukturę. Stosunkowo najkorzystniej przedstawia się stan infrastruktury drogowej. Większość ulic w ostatnich kilkunastu latach zyskała nowe nawierzchnie. Dużo gorzej przedstawia się stan zabudowy, która w większości nie była kompleksowo modernizowana od momentu budowy. Kamienice, których trwałość w momencie wznoszenia obliczona była na 100 lat właśnie tą granicę przekraczają. Brak wystarczających nakładów finansowych niezbędnych do powstrzymania procesu dekapitalizacji substancji mieszkaniowej skutkuje pogarszającym się stanem technicznym.

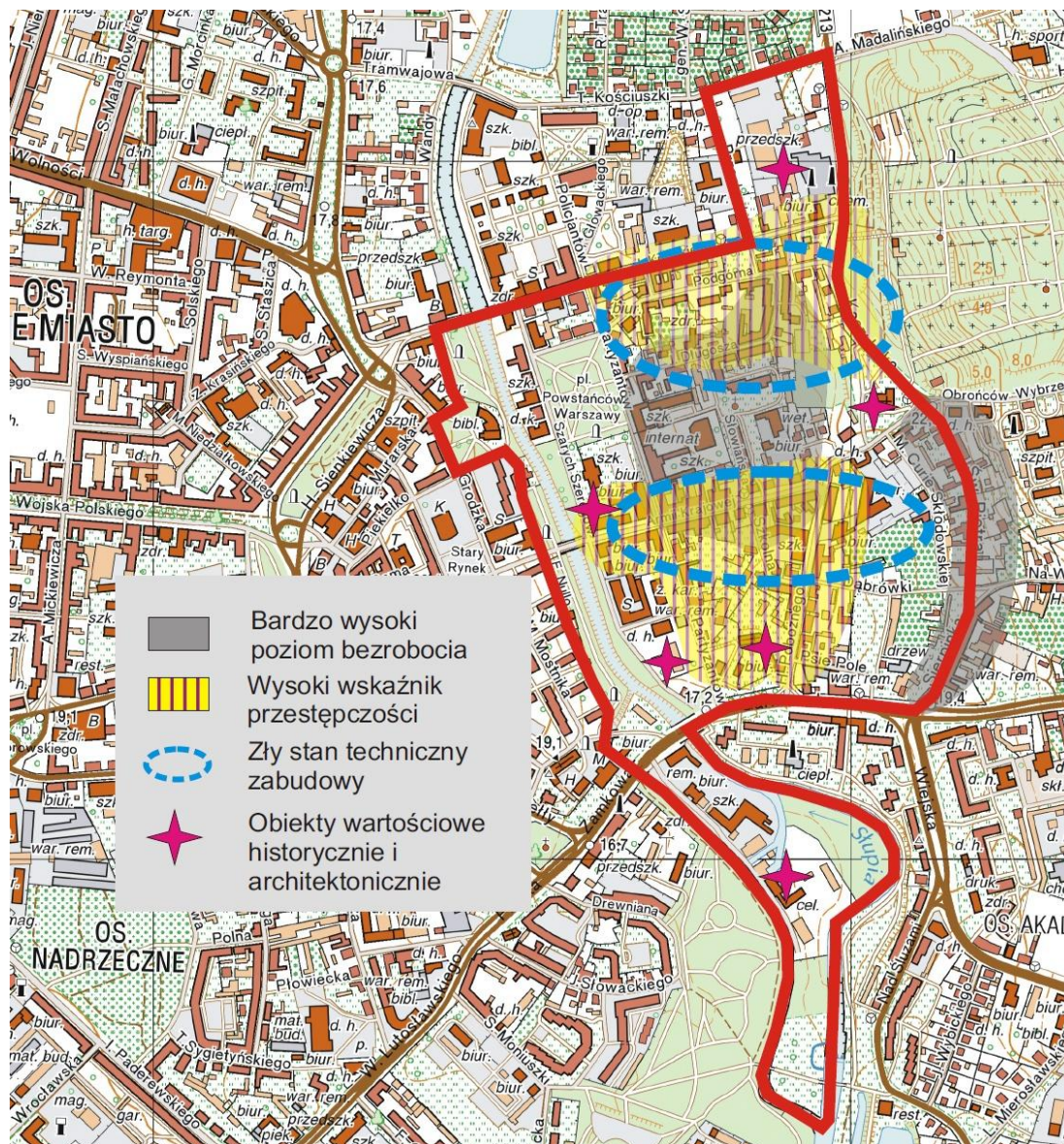
Wykres nr 19 Ocena stanu technicznego zabudowy

Problemy dotyczące sfery społecznej zdegradowanego obszaru

Na zdegradowanym obszarze:

- Występuje bardzo wysoki poziom przestępczości, szczególnie narażone są rejony ulic Armii Krajowej i Podgórnej. Wśród zdarzeń kryminalnych przytłaczają większość stanowią przestępstwa drobne, jednocześnie bardzo uciążliwe dla mieszkańców, a mianowicie kradzieże i dewastacje mienia.

- Opisany obszar charakteryzuje bardzo wysoki odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, ponad 1/4 mieszkańców pobierała w 2011 roku różnego rodzaju świadczenia socjalne.

Rys.17. Obszary kumulacji negatywnych zjawisk

ROZDZIAŁ 5

PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2009-2015 NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM

5.1. Zadania przestrzenne

5.1.1. Obszar I.

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
1.	Miasto Słupsk	1. (194)	Rewitalizacja „Traktu Książęcego”					Miasto Słupsk	483 435,62	2 267 300,92	6 529 908,20	4 277 074,12	116 980,30			13 674 699,16
								Skarb Państwa							0	
								Unia Europejska	1 234 302,94	3 950 506,74	16 827 418,02	9 559 004,26	249 620,68			31 820 852,64
								Inne (wspólnoty mieszkaniowe)	77 079,55	704 434,96	941 467,67				1 722 982,18	
								Razem	1 794 818,11	6 922 242,62	24 298 793,89	13 836 078,38	366 600,98			47 218 533,98
		2.	Słupsk, Ratusz Miejski: konserwacja i renowacja zabytkowego ogrodzenia ceglanego powstałego w 1901 r.					Miasto Słupsk			458 209,50					458 209,50
								Skarb Państwa (MKiDN)			458 209,50					458 209,50
								Unia Europejska								0
								Inne								0
								Razem			916 419					916 419
		3. (3133)	Rewitalizacja podwórek i placów gminnych na terenie Miasta Słupska					Miasto Słupsk	400 000	350 000	350 000					1 450 000
								Skarb Państwa								0

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
		4. (3154)	Zakup sprzętu nagłaśniającego na potrzeby Słupskiego Ośrodka Kultury					Unia Europejska								0	
								inne							0		
								RAZEM	400 000	350 000	350 000	350 000			1 450 000		
								Miasto Słupsk	150 000						150 000		
								Skarb Państwa						0			
								Unia Europejska						0			
								inne						0			
								RAZEM	150 000	0	0			150 000			
								5. (2064)	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej (obiekty służby zdrowia - żłobki)					Miasto Słupsk	150 000	143 076	
		Skarb Państwa												0			
		Unia Europejska		879 227										879 227			
		inne												0			
		RAZEM	150 000	1 022 303										1 172 302			
		2.	Urząd Miejski w Słupsku	6.	Centrum Aktywności i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Ulica Mickiewicza 48	Remont, rozbudowa i wyposażenie							400 m2			2 000 000
		3.	Powiat Słupski	7.	Budynek przy ulicy Sienkiewicza 20	Słupsk ul. Sienkiewicza 20 nr działki 588, KW 46 765	Prace renowacyjne elewacji budynku		Kubatura 6240 m2 powierzchnia budynku 869,80 m2 powierzchnia terenu 687 m2	UE*	200 000						200 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
4.	Wspólnota mieszkaniowa Wyspiańskiego 11 w Słupsku	8.	Odnowienie elewacji dziedzińca		Naprawa tynków, Odmalowanie,	950 m2		UE*	20 000							20 000
					Likwidacja linii kabli napowietrznych.	6 szt.										
		9.	Odnowienie elewacji frontowej kamienicy		Naprawa tynków, Odnowienie sztukaterii, Odmalowanie.	600 m2		UE*			200 000				200 000	
		10.	Zagospodarowanie dziedzińca		Wymiana nawierzchni, Dosadzenie zielenią, Kanalizacja.	370 m2		UE*			55 000				55 000	
		11.	Remont klatki schodowej kamienicy		Odnowienie sztukaterii, Renowacja schodów, Naprawa tynków, Malowanie, Wykonanie posadzki.	350 m3		UE*		30 000					30 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
		12.	Remont klatki schodowej oficyny		Renowacja schodów, Naprawa tynków, Malowanie.	200 m3		UE*						10 000		10 000
		13.	Renowacja pokrycia dachowego budynku II kondygnacyjnego		Docieplenie styropianem z papą, Pokrycie papą, Wykonanie obróbek blacharskich.	132 m2 57 mb		UE*				15 000			15 000	
5.	Wspólnota mieszkaniowa mieszkańców ul. Solskiego 18 w Słupsku	14.	Remont dachu poddasza	Budynek przy ul. Solskiego 18 w Słupsku obręb 06, działka nr 450/4, nr KW 31501	Wymiana pokrycia, Wymiana elementów konstrukcyjnych, Podłogi poddasze, docieplenie	160 m2		UE*							80 000	80 000
		15.	Osuszanie piwnicy		osuszanie fundamentów, izolacja, wymiana stolarki okiennej.	m2 400m2 56 m2		UE*		40 000						40 000
								UE*			6 000					6 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
		16.	Remont klatki schodowej		Tynki, malowanie, wykładzina,	m2		UE*			30 000					30 000
									5 000				5 000			
					Wymiana pionów gazowych,	mb										
					Wymiana instalacji elektrycznej	mb					2 000			2 000		
		17.	Termoizolacja budynku		Remont elewacji,	m2	UE*					40 000	20 000	60 000		
					Termoizolacja	m2					150 000	80 000	230 000			
6.	Wspólnota	18.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 4	- Dach	380	UE*		5 000						5 000	
					Elewacja	885			290 000					290 000		
						Stolarka		1						30 000	30 000	
					Klatka schodowa	80							80 000	80 000		
									110 000				110 000			
					Piony wodno – kanalizacyjne	45									30 000	
					zagospodarowanie	592										
7.	Wspólnota	19.	Rewitalizacja budynku	Ul. Wileńska	Elewacja	1241	UE*		570 000						570 000	
														30 000	30 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem		
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																		
			wspólnoty	4A						10 000						10 000		
					stolarka	10					40 000					40 000		
					Zagospodarowanie	810												
8.	Wspólnota	20.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 36	Dach	390		UE*		119 000						119 000		
					Elewacja	900												
					Klatka schodowa	1							30 000	30 000				
																24 000	24 000	
					stolarka	24												
9.	Wspólnota	21.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wileńska 37	dach	390		UE*		117 000						117 000		
					Elewacja	1134										300 000	300 000	
					Klatka schodowa	1									15 000	15 000		
					stolarka	15											20 000	20 000
					zagospodarowanie	200												
10.	Wspólnota	22.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 2	- Dach	438		UE*							63 000	63 000		
					Piony wodno – kanalizacyjne	40											40 000	
					Klatka schodowa	2												
13.	Wspólnota	23.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 21 A	Elewacja	864		UE*		380 000						380 000		
					Stolarka	60											60 000	
					Piony wodno – kanalizacyjne	38											9 500	9 500
																		10 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					Zagospodarowanie	49										
14.	Wspólnota	24.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 21 B	Elewacja	396		UE*		22 000						22 000
					Klatka schodowa	1							30 000			30 000
							40 000							40 000		
											9 000			9 000		
						Stolarka	40									
					Piony wod.-kan.	36									15 000	
zagospodarowanie	82															
15.	Wspólnota	25.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Tuwima 21 C	Elewacja	396		UE*		22 000						22 000
					Klatka schodowa	1							30 000			30 000
							40 000							40 000		
											9 000			9 000		
						Stolarka	40									
					Piony wod.-kan.	36								15 000		
zagospodarowanie	82											15 000				
16.	Wspólnota	26.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 9	- Dach	600		UE*	110 000							110 000
					Elewacja	1224						320 000				320 000
					Klatka schodowa	1							25 000			25 000
											70 000				70 000	
											9 500				9 500	
						stolarka	70									
Piony wodno – kanalizacyjne	34											30 000				

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					zagospodarowanie	161										
17.	Wspólnota	27.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 10	- Dach	350		UE*	50 000							50 000
					Elewacja	630					180 000			180 000		
					Klatka schodowa	1						25 000		25 000		
										40 000				40 000		
						stolarka	40							40 000		
						zagospodarowanie	336									
18.	Wspólnota	28.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 11	- Dach	350		UE*	50 000						50 000	
					Elewacja	630					180 000			180 000		
					Klatka schodowa	1						25 000		25 000		
										50 000				50 000		
						stolarka	50							55 000		
						zagospodarowanie	781									
19.	Wspólnota	29.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 12	- Dach	350		UE*	50 000						50 000	
					Elewacja	630						180 000			180 000	
					Klatka schodowa	1							25 000		25 000	
										40 000				40 000		
						stolarka	40						12 000		12 000	
						Piony wodno – kanalizacyjne	45								80 000	
					zagospodarowanie	780										
20.	Wspólnota	30.	Rewitalizacja budynku	Ul. Kołłątaja	- Dach	230		UE*	70 000						70 000	
					Elewacja	420						150 000			150 000	
													2 500		2 500	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
			wspólnoty	13	Klatka schodowa	1											
														30 000			30 000
					stolarka	30				80 000							80 000
					Zagospodarowanie	2425											
21.	Wspólnota	31.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 13A	- Dach	280				40 000							40 000
					Elewacja	1050						260 000					260 000
													25 000				25 000
					Klatka schodowa	1		UE*				30 000					30 000
					stolarka	30							8 000				8 000
					opiony wod. – kan.	30											
22.	Wspólnota	32.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Kołłątaja 13 B	- Dach	396				58 000							58 000
					Elewacja	1176									300 000		300 000
														50 000			50 000
					Klatka schodowa	2		UE*						60 000			60 000
					stolarka	60								14 000			14 000
					opiony wod. – kan.	56											
23.	Wspólnota	33.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 14	- Dach	312			60 000								60 000
					Elewacja	640				160 000							160 000
						1		UE*	30 000								30 000
					Klatka schodowa					30 000							30 000
										40 000							40 000
									30 000								30 000
					stolarka	30											

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					pioiny wod. – kan.	1123										
					izolacja przeciw wilgoci	80										
24.	Wspólnota	34.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 14	Elewacja	944		UE*		236 000						236 000
												20 000			20 000	
					Klatka schodowa	1					20 000			20 000		
					stolarka	20			15 000					15 000		
					izolacja przeciw wilgoci	40										
25.	Wspólnota	35.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 15	- Dach	380		UE*	50 000							50 000
					Elewacja	736					200 000				200 000	
											30 000			30 000		
					Klatka schodowa	1					40 000			40 000		
						25 000						25 000				
					stolarka	40										
					izolacja przeciw wilgoci	60				40 000			40 000			
zagospodarowanie	530															
26.	Wspólnota	36.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 16	- Dach	350		UE*				53 000			53 000	
					Elewacja	672					180 000			180 000		
						1						30 000	30 000			
					Klatka schodowa						45 000			45 000		
27.	Wspólnota	37.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Konopnickiej 17	- Dach	150		UE*				50 000			50 000	
					Elewacja	672					210 000			210 000		
												30 000	30 000			
					Klatka schodowa	1					55 000			55 000		
					stolarka	50						25 000		25 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					zagospodarowanie	161										
28.	Wspólnota	38.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Starzyńskiego 8	- Dach	450		UE*								0
					Elewacja	900								0		
					Klatka schodowa	1							20 000	20 000		
							12 000						12 000			
					stolarka	70										
					piony wod.-kan.	45				25 000			25 000			
					zagospodarowanie	100										
29.	Wspólnota	39.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 2, obręb 6, nr dz. 441/2 KW 31113	remont elewacji	300 m2		UE*					150 000			150 000
					wymiana pionów wod-kan	120 mb			23 000					23 000		
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	200 mb						100 000		100 000		
30.	Wspólnota	40.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 3, obręb 6, nr dz. 445/53 KW 52853	remont elewacji	280 m2		UE*					140 000			140 000
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb						80 000			80 000	
31.	Wspólnota	41.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wyspiańskiego 4, obręb 6, nr dz. 445/2 KW 25088	remont dachu	150 m2		UE*								0
					remont klatki schodowej	1 szt.				30 000						30 000
														100 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	200 mb										
32.	Wspólnota	42.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wypiańskiego 6, obręb 6, nr dz. 445/9 KW 26800	remont elewacji	400 m2		UE*				150 000				150 000
					remont klatki schodowej	1 szt.			25 000					25 000		
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb					80 000			80 000		
33.	Wspólnota	43.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wypiańskiego 5, obręb 6, nr dz. 446/2 KW 22364	remont klatki schodowej	1 szt.		UE*	25 000							25 000
					remont elewacji	380 mb					120 000				120 000	
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	160 mb								100 000	100 000	
34.	Wspólnota	44.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wypiańskiego 7, obręb 6, nr dz. 458/2 KW 29791	remont dachu	390 m2		UE*	80 000							80 000
					remont klatki schodowej	1 szt.					30 000					30 000
															90 000	90 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	150 mb										
35.	Wspólnota	45.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 17 obręb 6 nr dz. 577/2 KW 25142	remont dachu	530 m2		UE*	70 000							70 000
					remont klatki schodowej	1 szt.						30 000		30 000		
					remont elewacji	780 m2				50 000			50 000			
36.	Wspólnota	46.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13 obręb 6 nr dz. 555/10 KW 26837	remont dachu	700 m2		UE*								
					remont klatki schodowej	2 szt.				40 000				40 000		
					remont elewacji	1580 m2						40 000		40 000		
37.	Wspólnota	47.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13 obręb 6 nr dz. 453/2 KW 32142	remont dachu	270 m2		UE*		19 000						19 000
					remont klatki schodowej	1 szt.						18 000				18 000
38.	Wspólnota	48.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Solskiego 18 obręb 6 nr 450/4 KW 31501	remont dachu	150 m2		UE*	10 000							10 000
					remont klatki schodowej	1 szt.					20 000				20 000	
												100 000		100 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	80 mb										
39.	Wspólnota	49.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Solskiego 19 obręb 6 nr 450/5 KW 58629	remont dachu	300 m2		UE*	20 000							20 000
					remont klatki schodowej	1 szt.				25 000			25 000			
					przyłączenie ogrzewania do co miejskiego	320 mb					110 000		110 000			
40.	Wspólnota	50.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 15-15A obręb 6 Nr 73/6 KW 41767	remont klatki schodowej	1 szt.		UE*		20 000					20 000	
					remont elewacji	600 m2					50 000		50 000			
					wymiana pionów wod-kan	100 mb				20 000			20 000			
41.	Wspólnota mieszkaniowa	51.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 5A obręb 6 nr dz. 521/2 KW 24121	remont elewacji	179 m2		UE*		30 000					30 000	
					remont dachu	570 m2								0		
					remont klatki schodowej	1 szt.					20 000			20 000		
42.	Wspólnota	52.	Rewitalizacja budynku	Ul. Sienkiewicza	remont elewacji	300 m2		UE*		100 000			70 000			170 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
	mieszkaniowa		wspólnoty	7 obręb 6 nr dz. 568 KW 67877	remont dachu	350 m2			50 000							50 000
					wymiana okien na klatce schodowej	12 szt.								18 000		18 000
43.	Wspólnota mieszkaniowa	53.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 6 obręb 6 nr dz. 570/1 KW 40494	remont dachu	300 m2		UE*	50 000							50 000
					remont elewacji	330 m2					140 000			140 000		
					remont klatki schodowej	1 szt.						25 000		25 000		
44.	Wspólnota mieszkaniowa	54.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 8 obręb 6 nr dz. 567/2 KW 31395	docieplenie ściany bocznej	150 m2		UE*	20 000							20 000
					remont elewacji	150 m2					120 000			120 000		
					remont klatki schodowej	1 szt.				30 000			30 000			
45.	Wspólnota mieszkaniowa	55.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 1 obręb 6 nr dz. 572/1 KW 40806	elewacja	600 m 2		UE*	40 000	40 000						80 000
					klatka schodowa	2 szt.					40 000				40 000	
					zagospodarowanie podwórka	120 m2					10 000			10 000		
46.	Wspólnota mieszkaniowa	56.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 3 obręb 6 nr dz. 573/3 KW 39514	docieplenie ściany szczytowej	150 m2		UE*	30 000							30 000
									20 000		20 000				40 000	
					remont klatki schodowej	2 szt.					20 000				20 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					remont dachu	200 m2										
47.	Wspólnota mieszkaniowa	57.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 4 obręb 6 nr dz. 571/2 KW 24195	docieplenie ściany szczytowej	80 m2		UE*	15 000							15 000
					remont klatki schodowej	3 szt.				20 000	20 000	20 000			60 000	
					remont dachu	500 m2									0	
48.	Wspólnota mieszkaniowa	58.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Sienkiewicza 5 obręb 6 nr dz. 575/2 KW 32776	remont dachu	300 m2		UE*	20 000							20 000
					remont elewacji	150 m2					55 000				55 000	
					remont klatki schodowej	2 szt.				20 000			15 000			35 000
49.	Wspólnota mieszkaniowa	59.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 15-15a	remont elewacji			UE*	175 000							175 000
					remont dachu				70 000						70 000	
					remont klatki schodowej				28 000						28 000	
					wykonanie izolacji ścian fun.				28 000						28 000	
50.	Wspólnota mieszkaniowa	60.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 14 a,b	remont elewacji			UE*	245 000							245 000
					remont klatki schodowej				14 000						14 000	
					wykonanie izolacji ścian fun.										28 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem	
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																	
51.	Wspólnota mieszkaniowa	61.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 14	remont elewacji			UE*	196 000								196 000
					remont dachu				42 000						42 000		
					remont klatki schodowej				14 000						14 000		
					wykonanie izolacji ścian fun.				21 000						21 000		
52.	Wspólnota mieszkaniowa	62.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 13	remont elewacji			UE*	140 000							140 000	
					remont dachu				70 000							70 000	
					wykonanie izolacji ścian fun.				21 000							21 000	
53.	Wspólnota mieszkaniowa	63.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 12	remont elewacji			UE*	140 000							140 000	
					remont dachu				70 000							70 000	
					remont klatki schodowej				17 500							17 500	
					wykonanie izolacji ścian fun				21 000							21 000	
54.	Wspólnota mieszkaniowa	64.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Niedziałkowskiego 5	remont elewacji			UE*	140 000							140 000	
					wykonanie izolacji ścian fun				10 500							10 500	
55.	Wspólnota mieszkaniowa	65.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 12 dz. nr 439/2 obręb 6 KW 22186	remont balkonów	12 szt.		UE*								0	
					remont dachu	300 m2				50 000						50 000	
					remont elewacji	400 m2						200 000				200 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar 1. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					remont klatki schodowej	1 szt.									40 000	40 000
56.	Wspólnota mieszkaniowa	66.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Krasieńskiego 16, Niedziałkowski 4	remont elewacji			UE*	210 000							210 000
					remont dachu				42 000				42 000			
					wykonanie izolacji ścian fun				21 000				21 000			
57.	Wspólnota mieszkaniowa	67.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 1	remont części wspólnych			UE*	714 000							714 000
58.	Wspólnota mieszkaniowa	68.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 2-2a	remont części wspólnych			UE*	500 500							500 500
59.	Wspólnota mieszkaniowa	69.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 3	remont części wspólnych			UE*	255 500							255 500
60.	Wspólnota mieszkaniowa	70.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 4	remont części wspólnych			UE*	199 500							199 500
61.	Wspólnota mieszkaniowa	71.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 6	remont części wspólnych			UE*	128 100							128 100
62.	Wspólnota mieszkaniowa	72.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 8	remont części wspólnych			UE*	140 000							140 000
63.	Wspólnota mieszkaniowa	73.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 10	remont części wspólnych			UE*	154 000							154 000
64.	Wspólnota mieszkaniowa	74.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Wojska Polskiego 11	remont części wspólnych			UE*	162 400							162 400
65.	Wspólnota	75.	Rewitalizacja budynku	Ul. Reymonta 13 i	remont elewacji	800 m2		UE*					300 000			300 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
	mieszkaniowa		wspólnoty	ul. Solskiego 14 dz. nr 439/2 obręb 6 KW 26437	remont klatki schodowej	2 szt.			40 000							40 000
66.	Wspólnota mieszkaniowa	76.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta1 i ul. Solskiego 13 dz. nr 430/3 430/2 obręb 6 KW 6154	remont elewacji	300 m2		UE*			150 000					150 000
					remont klatki schodowej	2 szt.			40 000						40 000	
67.	Wspólnota mieszkaniowa	77.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta2 i dz. nr 431/2 obręb 6 KW 501006	remont dachu	250 m2		UE*	20 000							20 000
					remont klatki schodowej	1 szt.				25 000					25 000	
					remont elewacji	400 m2						70 000			70 000	
68.	Wspólnota mieszkaniowa	78.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 3 dz. nr 133/9	remont elewacji	400m2		UE*			70000					70000
				Obręb 6								25000			25 000	
					remont klatki schodowej	1 szt.										
69.	Wspólnota mieszkaniowa	79.	Rewitalizacja budynku wspólnoty	Ul. Reymonta 8 dz. nr 445/30 i 445/31	remont dachu	260 m2		UE*	30 000							30 000
				Obręb 6 KW 67657	remont elewacji	400 m2					150 000				150 000	
70.	Wspólnota	80.	Rewitalizacja budynku	Ul. Reymonta 9 dz. nr	remont dachu	260 m2		UE*	50 000							50 000

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
	mieszkaniowa		wspólnoty	745/28 Obręb 6 KW 67657	docieplenie ściany szczytowej	150 m2				30 000						30 000
					remont elewacji	450 m 2						100 000				100 000
71.	Gmina Miejska Słupsk	81.	Budowa, rozbudowa, modernizacja i wyposażenie lokalne infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły i placówki edukacyjne działające w systemie oświaty)					UE*								0
														0		
							1 500 000								1 500 000	
				Budowa łącznika przy ZSEiO			4 500 000							4 500 000		
				Budowa łącznika przy ZSBiO					2 308 000					2 308 000		
							4 800 000							4 800 000		
				Budowa boisk sportowych przy SP 8						13 000 000				13 000 000		
				Budowa boisk sportowych przy SP 10						4 000 000				4 000 000		
										4 000 000				4 000 000		
				Budowa sali gimnastycznej przy SP 6						8 900 000				8 900 000		
											10 000 000			10 000 000		

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					Budowa basenu w kompleksie szkół SP 10 i ZSO 3											
					Modernizacja i wyposażenie internatu ZSEiO											
					Modernizacja i wyposażenie bursy											
					Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej – szkoły i przedszkola											

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)							
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Razem
Obszar I. Układ urbanistyczny ciągu komunikacji miejskiej wraz z zabudową mieszkalną i usługową ul. Wojska Polskiego																
					Remonty i modernizacja sal dydaktycznych, ciągów komunikacyjnych, sal gimnastycznych, dachów, posadzek itp.											
72.	Miasto Słupsk	82. (3003)	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej - szkoły i przedszkola					Miasto Słupsk	1 298 661	3 710 415	2 362 524	1 112 487				8 484 087
								Skarb Państwa							0	
								Unia Europejska		3 312 140	2 263 125	1 012 850			6 588 115	
								inne							0	
								RAZEM	1 298 661	7 022 555	4 625 649	2 125 337				15 072 202

L.p.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres,	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary	Kubatura budynku (m³)	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)			
								2013	2014	2015	Razem

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			obręb, numer działki i KW)		zakresu rzeczowego o m ² , mb, m ³ , ha, szt.	Pow. budynku (m ²) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.					
73	Fundacja Darka Michalczewskiego „Równe Szanse”	Sportowy Ośrodek Przygotowań Przedolimpijskich Sportów Walki	Ul. Ogrodowa 5A, obręb 13, działka nr 1037, KW SL1S/00041 715/3	Rozbudowa i adaptacja budynku hotelowego pod potrzeby Ośrodka	m2	Łączna powierzchnia – 2069,41 m2 wewnętrzna Obszar – 0,1448 ha	80% kredyt bankowy oraz środki w ramach inicjatywy JESSICA; 20% środki własne	3 500 000 zł – zakup nieruchomość i oraz roboty rozbiórkowe i przygotowa- nie, w tym wykonanie dokumentacji technicznej i uzyskanie pozwolenia na budowę	6 000 000 zł – budowa oraz wyposażenie obiektu	-	9 500 000 zł

5.1.2. Obszar II.

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)						
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	Razem
Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa															
73.	Wspólnota	83. (2064)	Termomodernizacje budynków użyteczności publicznej (obiekty służby zdrowia - złobki)					Miasto Słupsk	150 000	143 076					293 076
								Skarb Państwa						0	
								Unia Europejska		879 227				879 227	
								inne						0	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)									
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014	Razem		
Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa																		
		84. (3155)	Sieć kanalizacji wodociągowej, deszczowej i sanitarnej na Dzielnicy Mieszkaniowej "Zachód" w Słupsku					RAZEM	150 000	1 022 303						1 172 302		
								Miasto Słupsk			200 000				3 700 000			
								Skarb Państwa				3 500 000			0			
								Unia Europejska							0			
								inne ("Wodociągi" Słupsk)			200 000				3 700 000			
								RAZEM			400 000	7 000 000				7 400 000		
		85. (3156)	Sieć kanalizacji wodociągowej, deszczowej i sanitarnej na osiedlu "Grunwaldzkie" w Słupsku							Miasto Słupsk	350 000	3 500 000	3 500 000					10 100 000
										Skarb Państwa								0
										Unia Europejska								0
										inne ("Wodociągi" Słupsk)	350 000	3 500 000	2 750 000					6 600 000
										RAZEM	700 000	7 000 000	6 250 000	2 750 000				16 700 000
										86. (3160)	Podwyższenie kapitału zakładowego PARR S.A. w celu dofinansowania budowy Słupskiego							Miasto Słupsk
		Skarb Państwa																

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Lp.	Nazwa podmiotu	Lp. zadania (Nr WPI)	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m2, mb, m3, ha, szt.	Kubatura budynku (m3) Pow. budynku (m2) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)								
									2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014	Razem	
Obszar II. Ciąg ulic Bałtycka, Morska, Grunwaldzka w kierunku Bierkowa																	
			Inkubatora Technologicznego					Unia Europejska		6 813 500	18 686 500					25 500 000	
								inne (PARR S.A., Urząd Marszałkowski i Województwa Pomorskiego)	2 350 000	1 700 000	1 450 000					5 500 000	
								RAZEM	3 450 000	10 813 500	21 136 500					35 400 000	
		87. (3131)	Budowa Parku Wodnego Centrum Rekreacji, Sportu i Rehabilitacji w Słupsku					Miasto Słupsk		8 531 747	20 487 275	12 017 944				41 036 966	
								Skarb Państwa									
								Unia Europejska		2 495 317	9 932 580	6 831 804					19 259 701
								Inne (PARR S.A.)				2 050 000					2 050 000
								RAZEM			11 027 064	30 419 855	20 899 748				

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

5.1.3 Obszar III

L.p.	Nazwa podmiotu	Nazwa zadania	Lokalizacja (adres, obręb, numer działki i KW)	Zakres rzeczowy robót	Jednostki miary zakresu rzeczowego m ² , mb, m ³ , ha, szt.	Kubatura budynku (m ³) Pow. budynku (m ²) Pow. terenu (ha) długość dróg, ulic, itp.	Źródła finansowania	Nakłady na zadania wg źródeł finansowania (w zł)			
								2013	2014	2015	Razem
1.	Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku	Rozbudowa głównej siedziby Muzeum – rewitalizacja i zmiana sposobu użytkowania Białego i Czerwonego Spichlerza na potrzeby Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku	ul. Szarych Szeregów 12, obręb 13, dz.nr 194/1, 194/2, 194/3 KW SL1S/00044 344/2A KW SL1S/00037 368/4 KW SL1S/00052 314/2	Roboty rozbiórkowe, wymiana stolarki okiennej, remnot pokrycia dachowego, wykonanie inst. klimatyzacji i wentylacji mechanicznej, instalacji wod.-kan. instalacji c.o., inst.ppoż, antywłamaniowej, odgromowej, telefonicznej, roboty wykończeniowe wewnętrzne sufitów i ścian, wykonanie elewacji obiektów, zagospodarowanie małej architektury zewnętrznej, wyposażenie	Dz.194/3 – 1466 m ² Dz. 194/2 – 1429 m ² Dz.194/1 – 3 167 m ² Razem 6 062 m ² , jednostki miary zakresu rzeczowego będzie można wprowadzić po wykonaniu dokumentacji technicznej – konserwatorskiej i wykonaniu kosztorysów	Dz. Nr 194/1 pow.dz. 3 167 m ² , pow. zab 600 m ² , pow.całkowit a bud. 3,5 tyś m ² , kubatura 12 tyś m ³ Pow.dz. 194/2 – 1429 m ² , pow. zab. 546,05 m ³ , pow. Całkowita netto 1500 m ²	Urząd Marszałkowski i Województwa pomorskiego Miasto Słupsk Inicjatywa JESSICA	900 000 zł – wykonanie dokumentacji konserwatorsko – technicznej wraz z kosztorysami, ZZK, decyzje środowiskowe	12 000 000 zł – roboty budowlano – konserwatorskie, wyposażenie	12 000 000 zł - roboty budowlano – konserwatorskie , wyposażenie	24 900 000 zł

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

				obiektów.	inwestorski ch.						
2.	Zarząd Infrastruktur y Miejskiej w Słupsku	Zagospodarowanie terenu „Bulwar nad Słupią”	Bulwar ks. Jerzego Popiełuszki, Obręb 6, działka nr 714/2	Przewodnią ideą zagospodarowania całego bulwaru jest ożywienie najstarszego fragmentu miasta poprzez wyeksponowanie murów obronnych, pięknej perspektywy na drugi brzeg Słupi, przejście przez kładkę do budynku dawnego kościoła św. Mikołaja, a obecnie Biblioteki Miejskiej i dalej w kierunku Zamku Książąt Pomorskich. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje skwer od ul. Kilińskiego, a w zakresie prac przewiduje się: -budowę amfiteatru, budowę murków ozdobnych, -przebudowę oświetlenia, -przebudowę alejek, -zagospodarowanie zielenią,			Miasto Słupsk		2 000 000 zł		2 000 000zł

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

				-budowę przyłączy kanalizacji deszczowej.							
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

5.2. Zadania społeczne

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	Kluby Seniora		2009-2015	200 osób miesięcznie	1 000 000	Organizacje pozarządowe + spółdzielnie + instytucje samorządowe
	Świetlice środowiskowe		2008-2015	9 świetlic	16 000 000	MOPR+ organizacje pozarządowe
	Centrum organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej		2009-2015		5 000 000	Centrum Inicjatyw Obywatelskich + organizacje pozarządowe
	Program promocji zdrowia		2008-2015		820 000	UM Słupsk +NGO
	Program zapobiegania patologiom		2008-2015		4 000 000	UM Słupsk + NGO
	Centrum Sportów Alternatywnych		2009-2015		4 300 000	UM Słupsk + Słupskie Stowarzyszenie Footbagu
	Centrum Rozwoju Rehabilitacji Społecznej		2010-2015		7 200 000	UM + NGO

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	Hostel		2009-2015		7 400 000	UM + TP im. Św. Brata Alberta
	Dom Pomocy Społecznej		2009-2015		5 000 000	UM Słupsk + NGO
	Centrum Integracji Społecznej		2009-2015		7 800 000	UM Słupsk, NGO, MOPR, PUP
	Zakład Pielęgnacyjny		2009-2015	1 placówka – 40 miejsc	10 600 000	UM Słupsk
	Żłobek		2009-2015	1 placówka – 70 dzieci	1 000 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie + UM Słupsk
	Środowiskowe Domy Samopomocy		2010-2015		1600 000	UM Słupsk + NGO
	Ścieżki Zdrowia		2009-2015		155 000	UM Słupsk + instytucje samorządowe
	Przychodnia świadcząca usługi medyczne		2009-2015		12 000 000	UM Słupsk
	Szkolenie w zakresie pozyskania środków pozabudżetowych		2009r.	4 osoby uzyskają umiejętności niezbędne do ubiegania się o środki pozabudżetowe (pisanie wniosków)	10 000	IV LO Słupsk
	Rozgrywki sportowe - Dzień Sportu -Dzień Zdrowia		corocznie	Zaangażowanie młodzieży szkolnej i osiedlowej do czynnego uprawiania sportu, organizowanie im wolnego czasu możliwość organizowania zawodów sportowych i meczy, festynów	80 000	IV LO Słupsk
	Szkolenie		IX-VIII	Studia podyplomowe w zakresie zarządzania oświatą –	6 000	IV LO Słupsk

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	kadry kierowniczej szkoły			1 osoba Studia Podyplomowe w zakresie BHP- 1 osoba		
	Cykliczne Zbiórki Żywności	a) ustalenie grupy beneficjentów b) mobilizacja wolontariatu c) zbiórka żywności	Przynajmniej jedna zbiórka w każdym roku	- wsparcie dla osób ubogich (ok. 1000 osób z każdej zbiórki) - aktywizacja wolontariatu i społeczności lokalnych (ok. 60 osób rocznie)	9 700	MOPR, organizacje pozarządowe
	Aktywności Lokalna – Festyny Integracyjne	a) organizacje festynów przez grupy inicjatywne b) organizacje festynów w partnerstwie ze społ. Lokalną c) org. Festynów przez społeczności lokalne	Kilka festynów w każdym roku od maja do września na kilku osiedlach	- wzrost więzi lokalnych - powstanie „rynku” na działalność promocyjną dotyczącą m.in. bezpieczeństwa, zdrowia i kultury, - powstanie lub rozwój grup nieformalnych klubów osiedlowych, stowarzyszeń - rekreacja mieszkańców na placach osiedlowych	97 000	MOPR, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, inne instytucje i firmy w zależności od tematów promocji
	Cykliczna diagnoza socjalna – tworzenie map zagrożeń	a) badanie pilotażowe na jednym z obszarów miasta b) badanie cykliczne na kilku obsz. lub w całym mieście lokowania pomocy w miejscach zagrożeń	Pilotaż w 2008 roku. Badanie coroczne lub co dwa lata	rozpoznanie rozkładu zagrożeń społecznych w mieście śledzenie dynamiki zmian w powiązaniu z oddziaływaniami społecznymi możliwość lokowania pomocy w miejscach zagrożeń	268 000	MOPR, PAP, organizacje pozarządowe
	Wdrażanie programu „Asystent osoby	c) wdrożenie programu	c), d) od 2009 – działaln.	powiększenie uczestnictwa społecznego osób		MOPR

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	niepełnosprawnej”	d)rozwój programu	ciągła	niepełnosprawnych wzrost udziału talentów osób niepełnosprawnych w kapitale społecznym wzmocnienie pozycji osoby niepełnosprawnej w codziennym życiu	769 000	
	„Streetworking” dla osób bezdomnych	Kontynuacja działalności	Działalność ciągła	stały monitoring miejsc niemieszkalnych możliwość wczesnej interwencji brak lub radykalny spadek zgonów w miejscach niemieszkalnych	198 000	MOPR
	„Pedagog uliczny” dla dzieci i młodzieży	a)kotwiczenie bazy działalności pedagoga ulicznego w osiedlowym centrum aktywności lub świetlicy środowiskowej b)wkraczanie na nowe obszary miasta – analogicznie jak a1) i a2).	a) w 2009 roku b) w 2010 roku i sukcesywnie w latach następnych.	zmniejszenie liczby „błokersów” wzrost aktywności prospołecznych dzieci i młodzieży poprawa diagnozy potrzeb i problemów społecznych wzrost aktywności lokalnej mieszkańców	656 000	MOPR
	Objęcie większej ilości osób niepełnosprawnych domowymi	Coroczne sukcesywne powiększanie zatrudnienia	Działalność ciągła	poprawa jakości życia osób niezaradnych i		MOPR bezpośrednio lub za pośrednictwem podmiotów podwykonawczych

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	usługami opiekuńczymi	opiekunek domowych		niesamodzielnym życiowo wydłużenie czasu przebywania tych osób w środowisku rodzinnym i lokalnym	1 218 000	
	Uruchomienie i działalność Punktu Konsultacyjno - Informacyjnego	a) zaangażowanie zgodnie z wynikami diagnozy.	od 2009 roku	wzrost wiedzy mieszkańców o możliwościach systemu pomocy społecznej i rodzinie wsparcie dla aktywności własnej mieszkańców wzrost dostępności informacji i konsultacji	695 000	MOPR
	Działalność całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej (dla 30 dzieci)	a) wyposażenie placówki, dobór kadry, początek działalności b) działalność ciągła	a) 2010 r. b) 2011 rok	objęcie opieką dzieci (pozbawionych opieki) w ich środowisku lokalnym wzrost powrotów dzieci do rodzin naturalnych ułatwienie dostępności do placówek dzieciom tam kierowanym.	6 877 000	MOPR
	Działalność 5 nowych świetlic środowiskowych	a) wyposażenie i początek działalności 3 świetlic w tym świetlicy specjalistycznej b) działalność ciągła 3 świetlic c) wyposażenie i początek działania 2 kolejnych świetlic d) działalność ciągła 5 świetlic	a) 2009 r. b) od 2010 roku c) 2010 r. d) od 2011 roku	wzrost uspołecznienia dzieci na osiedlu spadek skierowań dzieci do całodobowej opieki zastępczej wzrost sukcesów szkolnych tych dzieci wzrost uczestnictwa mieszkańców osiedla w życiu	5 419 000	MOPR

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				społecznym		
	Działalność Hostelu – schroniska o profilu pielęgnacyjnym dla bezdomnych osób niepełnosprawnych wymagających długotrwałej opieki	a) wyposażenie i początek działalności b) działalność ciągła – 25 miejsc	a) 2009 r. b) od 2010 roku	objęcie opieką bezdomnych osób niepełnosprawnych dla których opieka pielęgnacyjna w innych miejscach jest nieosiągalna poprawa sprawności i godności życia tych osób	2 153 000	Podmiot do ustalenia przez Urząd Miasta
	Utworzenie nowej noclegowni dla osób bezdomnych (liczba miejsc - 40 +30)	a) wyposażenie nowej noclegowni b) działalność ciągła	a) 2009 r. b) od 2010 roku	zapewnienie noclegu osobom bezdomnym zgodnie z obowiązującymi standardami		Podmiot do ustalenia przez Urząd Miasta
	Czytanie na zawołanie zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków cykliczne raz w miesiącu		II-XII	Wyrobinienie nawyku czytania	350	MBP – Filia Nr 3 przedszkola
	Ferie w bibliotece zajęcia dla dzieci i młodzieży		II-XII	Promocja biblioteki, umożliwienie kulturalnego spędzenia wolnego czasu	5 600	MBP- biblioteki dziecięce
	Spotkania z niespodziana w ramach Słupskiej Wiosny Literackiej - wspólny projekt wszystkich placówek MBP		IV	Popularyzacja literatury dla dzieci	2 700	MBP, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku
	Wakacje z biblioteką zajęcia dla dzieci i młodzieży		VII-VIII	Promocja biblioteki umożliwienie kulturalnego spędzenia wolnego czasu	96 000	
	Słupskie Konferencje regionalne		X-XI	Promocja regionu, jego historii, przyrody i osiągnięć wśród młodzieży	32 000	MBP, Akademia Pomorska, PK” Dolina Słupi”, Nadleśnictwa, Instytucje Kultury, Szkoły i biblioteki w mieście i w terenie
	Wierszami Tuwima jesień się zaczyna – konkurs recytatorski wspólny projekt		X	Kształtowanie nawyków czytelniczych od lat	800	MBP, przedszkola w Słupsku

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	placówek dziecięcych			najmłodszych		
	Biblioturnieje przyrodnicze dla klas VI SP		X	Rozwijanie zainteresowań przyrodą i jej ochroną	4 800	MBP- Filia nr 7, PK Dolina Słupi”, szkoły podstawowe
	„Droga do niepodległości” – konkurs dla uczniów klas VI SP związany z odzyskaniem przez Polskę Niepodległości w 1918 roku		XI	Rozwijanie zainteresowań historycznych, przypomnienie ważnych wydarzeń z historii Polski	7 200	MB MBP- Oddział dla Dzieci i Młodzieży, szkoły podstawowe
	Rajd kolarski z ok. „Dnia dziecka”	Corocznie	VI		1200	RO PTTK
	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	Cykliczne edycje – co rok		Zbiórka funduszy przy udziale artystów i wolontariuszy, aktywizacja ludności społecznej.	88 450	Fundacja WOŚP
	Kawiarnia Artystyczna „Klimat”	Cykliczne edycje	4-5 razy w roku	Przygotowywanie autorskich programów teatralnych, muzycznych, muzyczno-teatralnych, poetyckich.	18 800	
	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych - przedszkola	Cykliczne prelekcje z zakresu ochrony środowiska	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk”
	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły podstawowe	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	40 000	„Wodociągi Słupsk”
	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych - gimnazja	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	64 000	„Wodociągi Słupsk”
	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły	Cykliczne prelekcje, badania laboratoryjne z wody i	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o	104 000	„Wodociągi Słupsk” ZSA

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	ponadgimnazjalne	ścieków, cykliczny konkurs ekologiczny		środowisko i lokalny system.		
	Edukacja ekologiczna na wszystkich poziomach wiekowych – szkoły wyższe	Prelekcje i praktyki zawodowe	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk”
	Edukacja ekologiczna w szkołach gimnazjalnych gmin stowarzyszonych	Współpraca CEE z ZMiGDRSiŁ	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	40 000	„Wodociągi Słupsk” ZMiGDRSiŁ
	Program środowiskowy „Ekozespołów” dla wszystkich grup wiekowych	Współpraca z fundacją GAP POLSKA – CEE jako ośrodek koordynujący region słupski	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk” GAP POLSKA
	Edukacja ekologiczna w szkołach gimnazjalnych	Współpraca z Białowieskim Parkiem Narodowym – Ogólnopolski konkurs ekologiczny – CEE ośrodek koordynujący etapu szkolnego i wojewódzkiego w regionie słupskim	Długofalowo	Kreowanie postaw proekologicznych, dbałość o środowisko i lokalny system.	16 000	„Wodociągi Słupsk” Białowieski Park Narodowy
	Wyposażenie szkół w podręczniki szkolne umożliwiające kształcenie uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	2007-2013	Projekt ma dać możliwość dostępu do informacji podręcznikowych, które często są utrudnione ze względu na brak możliwości zakupu podręczników przez rodziców.	2 712 000	Gmina Miejska Słupsk
	Pomoc materialna o charakterze motywacyjnym dla uczniów i słuchaczy instytucji systemu oświaty	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie	2007-2013	Nagradzanie dzieci i młodzieży w formie stypendium motywuje ich do dalszej pracy rozwijania swoich umiejętności, a także zainteresowań. Stymuluje do zdrowej rywalizacji oraz dalszej pracy, pokazuje	624 000	Gmina Miejska Słupsk

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
		do Instytucji Pośredniczącej		możliwość zagospodarowania czasu wolnego.		
	Pomoc stypendialna na wyrównanie szans uczniów i słuchaczy instytucji systemu oświaty	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	2007-2013	Wyrównanie szans edukacyjnych umożliwiające kształcenie w szkołach ponadgimnazjalnych uczniom zamieszkałym na terenach wiejskich i znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.	6 678 000	Gmina Miejska Słupsk
	Edukacja najmłodszych	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	30.09.2007- 30.09.2011	Zwiększenie szans edukacyjnych i umożliwienie wszechstronnego rozwoju większej ilości dzieci, w tym dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych ubóstwem i patologiami społecznymi, dzieciom z opóźnieniem rozwojowym.	1 144 000	Gmina Miejska Słupsk, Przedszkola Miejskie w Słupsku, poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
	Edukacja na rynku pracy	Opracowanie Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej. Przygotowanie wniosku o dofinansowanie i przełożenie do Instytucji Pośredniczącej	30.09.2007-30.09.2011	Zmiana struktury kształcenia na rzecz rozwoju szkolnictwa zawodowego i uświadomienie potrzeb zmian. Promocja kształcenia zawodowego i dostosowanie ofert kształcenia do aktualnych i przewidywanych potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.	2 000 000	Gmina Miejska Słupsk, zakłady pracy
	Final Turnieju Teatrów Jednego Aktora Sam Na Scenie – Ogólnopolski Konkurs Recytatorski	Corocznie	VI	Przeprowadzenie ważnej ogólnopolskiej imprezy kulturalnej; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury;	400 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				przeprowadzenie ważnej kulturowej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; Upowszechnienie kultury w społeczeństwie; Podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.		
	Jesienny Przeciąg Gitarowy	Corocznie	X	Przeprowadzenie ważnej ogólnopolskiej imprezy kulturalnej; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; przeprowadzenie ważnej kulturowej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta; umocnienie	807 000	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań.		
	Wieczór Ekscentryczny. Rocznica urodzin S.I. Witkiewicza	Corocznie	II	Uczczenie rocznicy urodzin S.J. Witkiewicza; promocja twórczości S.J. Witkiewicza; promocja miasta ; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań	40 000	TKT
	Ogólnopolski Konkurs Interpretacji Dzieł S.J. Witkiewicza „Witkacy pod strzechy”	Corocznie	IX	Witkiewicza; promocja twórczości S.J. Witkiewicza; promocja miasta ; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; konfrontacja z innymi znaczącymi zespołami z całej Polski.	80 000	TKT
	Spotkania propagujące kulturę miast zaprzyjaźnionych, a także innych narodów (tatarskie, rosyjskie,		I 2008 – XII 2015	Propagowanie tolerancji w społeczeństwie; przeciwdziałanie ksenofobii i	80 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	indonezyjskie itp.)			dyskryminacji; poznawanie innych kultur; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.		
	Udział reprezentantów RONDA w Ogólnopolskich Konkursach Recytatorskich w Szczecinie, Ostrowcu, Kołobrzegu, Warszawie ect.		I 2008- XII 2015	Promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	40 000	TKT
	Udział Grup Teatralnych i osób indywidualnych w festiwalach teatralnych		I 2008- XII 2015	Promocja miasta; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji	120 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				teatralnej i rozwoju zainteresowań.		
	Prezentacja spektakli i koncertów cyklicznie		I 2008- XII 2015	Przeprowadzenie dużej imprezy młodzieżowej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; konfrontacja z innymi znaczącymi uczestnikami z całej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.	160 000	TKT
	Konkurs Recytatorski Poezji i Prozy Polskiej (dla szkół podstawowych i gimnazjalnych)	Corocznie	II i III	Inspirowanie dzieci i młodzieży do zainteresowania się prozą i poezją kunsztem pięknej prezentacji tekstów; popularyzacja idei żywego słowa; w drodze eliminacji wyłonienie jednostek wrażliwych , ambitnych i zdolnych; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; rozwój zainteresowań; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury.	8 000	TKT
	Eliminacje powiatowe Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego	Corocznie	III	Zachęcanie ok. 50 uczestników do pracy twórczej z literaturą. Przeprowadzenie eliminacji do etapu wojewódzkiego;	20 000	TKT

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				upowszechnienie kultury w społeczeństwie.		
	Międzynarodowy Dzień Teatru	Corocznie	III	Upowszechnienie roli teatru w życiu społecznym; przeprowadzenie ważnej imprezy kulturotwórczej; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; upowszechnienie kultury w społeczeństwie.	24 000	TKT
	Wiosenny Plener malarski w Warcinie	Corocznie	IV; w roku 2008 połączony z 50-leciem Klubu Plastyka im. Stefana Morawskiego	Prace na wystawę plenerową; wymiana doświadczeń i inspiracja do dalszej twórczości.	170 000	Urzędy Gminne, zespół szkół Leśnych
	Niebieski Tarcze – Festiwal Teatrów Szkolnych	Corocznie	V	Przeprowadzenie eliminacji i wywołanie reprezentantów Słupska do dalszych etapów	8 000	TKT
	Dni Kultury Żydowskiej	Corocznie	IX	Przybliżenie kultury żydowskiej; propagowanie tolerancji w społeczeństwie; przeciwdziałanie ksenofobii i dyskryminacji; poznanie innych kultur; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; podwyższenie kompetencji społeczeństwa w zakresie rozumienia wytworów kultury; promocja miasta ; umocnienie pozycji miasta na mapie kulturalnej Polski; wymiana doświadczeń i inspiracja do	40 000	TKT; Gmina Żydowska

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
				artystycznych poszukiwań; realizacja zadań edukacji teatralnej i rozwoju zainteresowań.		
	Międzynarodowy plener malarsko-rzeźbiarski	Corocznie	IX; w roku 2008 połączony z 50-leciem Klubu Plastyka im. Stefana Morawskiego	Prace na wystawę poplenerową; wymiana doświadczeń poszukiwanie inspiracji do dalszej twórczości.	180 000	Gminy Pomorza
	Zaduszki muzyczne	Corocznie	Sobota przed 1 XI	Uczczenie pamięci muzyków, których gry nie można już usłyszeć na żywo; przeprowadzenie ważnej kulturotwórczej i miastotwórczej imprezy kulturalnej; upowszechnienie kultury w społeczeństwie; promocja muzyki jazzowej.	40 000	Słupski Ośrodek Kultury
	Tworzenie sieci współpracy z lokalnymi liderami, której celem jest wsparcie udziału partnerów lokalnych w formułowaniu strategii regionu i tworzenie działalności ukierunkowanych na pobudzenie środowisk lokalnych i ich zaangażowanie na rzecz rozwoju regionu	Nawiązanie współpracy z partnerami lokalnymi Opracowanie zasad współpracy i form wykorzystania jej efektów Stworzenie systemu zarządzania kontaktami z lokalnymi partnerami i zbudowanie bazy danych	2008 – 2015	Nawiązanie długotrwałej współpracy uczelni z lokalnymi przedstawicielami w zakresie lepszego prognozowania zjawisk gospodarczych i społecznych zachodzących na poziomie lokalnym	800 000	Partnerzy lokalni
	Badania i ocena potrzeb lokalnych	1. Opracowanie wspólnie z lokalnymi partnerami zakresu tematycznego projektu badawczego 2. Przygotowanie formy	2009 – 2015	Badania i analizy dotyczące trendów rozwojowych i prognozowania zmian gospodarczych zachodzących w regionie, upowszechnianie wyników tych badań i analiz oraz związana z nimi wymiana	2 400 000	Partnerzy lokalni

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
		narzędzi badawczych 3. Przeprowadzenie przez lokalnych partnerów pilotażowych, a następnie właściwych badań w swoich regionach 4. Opracowanie i prognozowanie zmian zachodzących na lokalnych rynkach oraz przygotowanie działań i instrumentów odpowiadających wymaganiom społeczności na poziomie lokalnym		informacji		
	Prowadzenie Centrum Aktywności i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		2009 – 2015	200 osób miesięcznie	7 000 000	Organizacje pozarządowe ON
	Dzienny Dom Pobytu		2010 – 2015	30 osób	1 400 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
	Pedagog uliczny		2009 – 2015	10 pedagogów	2 500 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe
	Prowadzenie mieszkań chronionych		2008 – 2015	9 mieszkań	2 000 000	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, NGO
	Centrum Aktywności Lokalnej		2008 – 2015	3 CALe	2 100 000	MOPR, NGO
	Placówki wielofunkcyjne		2008 – 2015	9 placówek	20 300 000	Spółdzielnie, MOPR, NGO
	Miejski Program Opieki nad Dzieckiem i Rodziną		2008 – 2015		12 000 000	UM Słupsk, MOPR, NGO
	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przemocy		2008 – 2015		9 500 000	UM Słupsk, MOPR, NGO

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadania społeczne						
Lp.	Nazwa zadania	Etap zadania	Czas realizacji	Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
	Zakład pielęgnacyjny		2009 – 2015	1 placówka – 40 miejsc	10 600 000	UM Słupsk
	Żłobek		2009 – 2015	1 placówka – 70 dzieci	7 000 000	MOPR, UM Słupsk
	Środowiskowe Domy Samopomocy		2010 – 2015	2 placówki	5 000 000	UM Słupsk, NGO
	Ścieżki zdrowia		2009 – 2015	2 ścieżki	155 000	UM Słupsk instytucje samorządowe
	Przychodnia świadcząca usługi zdrowotne		2009 – 2015	1 placówka	12 000 000	UM Słupsk
	Słupski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych		2008 – 2015		16 700 000	UM Słupsk, NGO
	Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych		2008 – 2015		1 000 000	UM Słupsk, NGO

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM.MARII DĄBROWSKIEJ W SŁUPSKU

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Zadanie społeczne					
L.p.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Opis, Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity (w zł)	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu
1	Szlakiem literatury regionalnej	styczeń - grudzień 2013 r.	cykl spotkań z literatami i twórcami regionalnymi skierowany do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej odbywające się przez cały rok w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Słupsku.	1500	Biblioteka Główna, ul. Grodzka 3
2	Fotografia Chłopów Pomorskich	styczeń - grudzień 2013 r.	wystawa mobilna oraz spotkania tematyczne związane z publikacją albumu pod red. Danuty Sroki pt. „Fotografia chłopów pomorskich”. Wystawa zdjęć prezentowana będzie w bibliotekach i instytucjach kultury w Polsce. Spotkania, na których prezentowany będzie film „Osadnicy”	1600,00	Biblioteka Główna, ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

3	Edukacja biblioteczna	Cyklicznie - przez cały rok wg uzgodnień ze szkołami	Lekcje biblioteczne oraz wycieczki do biblioteki dla szkół podstawowych, gimnazjum oraz przedszkoli.	3000,00	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
4	Nasze książki, nasze sprawy	Cyklicznie - raz w miesiącu przez cały rok.	spotkania cykliczne z osobami niepełnosprawnymi	3000	<i>Sekcja Multimedialna</i> ul. Grodzka 3
5	Edukacja muzyczna	Cyklicznie - raz w miesiącu przez cały rok.		3000	Sekcja Multimedialna ul. Grodzka 3
6	Maluch w bibliotece – spotkania za parawanem	Cyklicznie - dwa razy w miesiącu	Cykl spotkań dla dzieci w wieku 5-6 lat w ramach projektu promującego czytelnictwo „Maluch w bibliotece”	3000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
7	Czytanie na zawołanie – bliżej baśni	Cyklicznie - raz w miesiącu przez cały rok..	Głośnie czytanie wybranych bajek	3000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

8	Znane i nieznane miejsca mojego regionu	Styczeń 2013	Wystawa Prac dzieci z Regionalnego Konkursu Plastycznego przekazane OdDiM prze Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 w Słupsku.	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
9	Powstanie styczniowe w historii, literaturze i sztuce	Cyklicznie - styczeń	Wystawa z okazji rocznicy Powstaniem Styczniowego	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
10	Stanisław Dygat i jego gorzka konfrontacja z rzeczywistością	Styczeń 2013	Wystawa z okazji 35 rocz. śmierci pisarza	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
11	Moje miejsce w bibliotece przyszłości	Styczeń 2013	Ogłoszenie konkursu plastycznego realizowanego przy współpracy WiMBP w Gdańsku	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
12	Nie „ja”, nie „ty”, tylko „my” – zjednoczeni w różnorodności	Luty 2013	Wystawa z okazji ogłoszenia 2013 Europejskim Rokiem Obywateli.	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
13	. Płyta gramofonowa ma już 125 lat	Luty 2013	Spotkanie tematyczne	1000	Sekcja Multimedialna ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

14	Czy czujemy się Obywatelami Unii Europejskiej	Luty 2013	Debata młodzieżowa	4000	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
15	Ustaw ostrość na bibliotekę	marzec – wrzesień 2013 r.	konkurs fotograficzny skierowany do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej mający na celu popularyzację tradycyjnych i nowoczesnych form czytelnictwa oraz placówek bibliotecznych działających w Słupsku i powiecie słupskim. Zadaniem uczestników będzie pokazanie jak widzą swoją bibliotekę	3000,00	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
16	Zwierzyniec	Marzec 2013	Zajęcia literacko- kulturalne- dla klas „O” ze Szkoły Podstawowej nr 6 oparte przede wszystkim na tekstach wierszy Jana Brzechwy. Zajęcia będą wprowadzeniem do IV Bajkowej Parady	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

17	Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych	1 marca 2013	Udział w projekcie Ośrodkiem „Karta” oraz Fundacją Pamiętamy i Fundacją Polska się Upomni – prezentacja biogramów Żołnierzy Wyklętych od 1.03. do 4.10 2013 r.), prezentacja gry planszowej dotyczącej tematu.	2000	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
18	Na mapie świata jest takie miejsce	21 marca	Podsumowanie konkursu plastyczno-literackiego dla klas IV-VI organizowanego przy współpracy z Pomorskim Zespołem Parków Krajobrazowych oddział Park Krajobrazowy „Dolina Słupi” oraz Gminną Biblioteką Publiczną w Kobylnicy	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
19	Światowy Dzień Książki	Kwiecień 2013	Wystawa najciekawszych pozycji wydawniczych 2012/2013 roku.	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
20	Jak zostać mistrzem ilustracji	Kwiecień 2013	Wystawa prac plastycznych dzieci, młodzieży i ilustratorki Jolanty Richter-	500	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			Magnuszewskiej		
21	Bałtyckie Klimaty	Cyklicznie - kwiecień	Wystawa literatury, fotografii związanej w polskim wybrzeżem Bałtyku;	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
22	Bałtyckie Klimaty Literackie	3 kwietnia 2013	Druga edycja konkursu skierowanego do młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej poprzedzona spotkaniami z ludźmi morza pt. „Razem z Latającym Holendrem	3000	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
23	Andersenada czyli III wieczorne bajanie”	5 kwietnia 2013	Impreza integracyjna przygotowana z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci (rocznicy urodzin Hansa Christiana Andersena).	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
24	Cały Słupsk czyta	23 kwietnia 2013	Akcja w ramach Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich. Wspólna akcja całej biblioteki.. O tej samej godzinie w różnych	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3 Oddział dla Dzieci i Młodzieży

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			miejscach naszego miasta będą czytane fragmenty z literatury polskiej. W kolejnych edycjach literatura innych krajów.		ul. Grodzka 3 M-media ul. Grodzka 3
25	Słupska Wiosna Literacka	Cyklicznie - maj	Wystawa książek z autografami pisarzy, którzy gościli w OdDiM w trakcie kolejnych edycji „Wiosny”.	500	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
26	Żywa Biblioteka	6-12 maja 2013	projekt, w czasie którego udostępnia się lokalnej społeczności „żywy” księgozbiór – osoby ze środowisk i grup, które obarczone są stereotypami i na co dzień spotykają się z dyskryminacją.	4000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3 Sekcja Multimedialna ul. Grodzka 3
27	Z Biblioteką przez Słupsk	10 maja 2013	– piąta edycja akcji edukacyjnej, która pośrednio zachęca dzieci do czytania. Uczestnicy zwiedzają słupskie zabytki, poznają ich historię, wysłuchają baśni i legend o Słupsku i okolicach,	4000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			a także spotykają się z wybitnymi osobami życia kulturalnego i społecznego miasta. W imprezie wezmą udział wszystkie placówki biblioteki mające oddziały dziecięce. Lektorami będą znane w mieście osoby: Prezydent, Starosta itp.		
28	Międzynarodowy Festiwal Filmowy Watch Docs	Maj 2013	Prawa Człowieka w Filmie.	500	Organizator „Aktywne Pomorze” biblioteka dołącza się jako współpartner.
29	Dni Kultury Węgierskiej	22.05.2013 r. – 24.05.2013 r.	szósta edycja cyklu spotkań tematycznych odbywających się w Słupsku i powiecie słupskim, w 2013 roku związane z jubileuszem 30. Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Węgierskiej w Słupsku. Zaplanowano m.in. spotkanie z Krzysztofem Vargą polskim pisarzem węgierskiego pochodzenia, krytykiem literackim, dziennikarzem „Gazety Wyborczej” oraz wydanie i	4000,00	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			promocję książki kucharskiej.		
30	Kolorowy Dzień Dziecka	Cyklicznie - czerwiec	Zabawa w bibliotece-zajęcia zintegrowane	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
31	Konferencja Społeczeństwo Obywatelskie	7-14 czerwca 2013	2013 Rokiem Obywateli UE lub zamiennie debata młodzieżowa	3000	Biblioteka Główna Grodzka 3
32	Bajkowa Parada	Cyklicznie - czerwiec	Przemarsz dzieci w kolorowych strojach postaci z bajek	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3 Impreza ma być przeprowadzona wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 6 (koordynatorem akcji na terenie szkoły będzie nauczycielka - Iwona Nowocińska).
33	Wakacje w bibliotece morskie opowieści	Cyklicznie - lipiec	Projekt kulturalno-edukacyjny Na podstawie tekstów literackich o morzu przeprowadzone będą różne zajęcia pozwalające dzieciom rozwijać wyobraźnię i fantazję oraz zdolności	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3 Biblioteka Główna ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			manualne czy teatralne. Zajęcia mogą też stać się okazją do popularyzowania regionalizmu. Jednak podstawowym zadaniem będzie pokazanie jak można aktywnie spędzić wolny czas.		
34	Historyczny obraz polskich miast	1-3- sierpnia 2013	Wystawa zawierająca plany miast polskich z lat 1793 -1977 znajdujące się w zasobach Archiwum Państwowego w Koszalinie;	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
35	Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego	Cyklicznie - sierpień	Spotkanie tematyczne	100	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
36	Jarmark z Biblioteką	18-25 sierpnia	Impreza plenerowa w ramach Jarmarku Gryfitów;	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3, Muzeum Pomorza Środkowego
37	Festiwal bajek	31 sierpnia	Impreza ma charakter festiwalu, gdyż na każdej ze „scen” czytana jest jedna z	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			baśni w tym samym czasie i między tymi scenami można się przemieszczać.		ul. Grodzka 3
38	Festiwal Pianistyki Polskiej	Cyklicznie - wrzesień	Wystawa dotycząca Festiwalu Pianistyki Polskiej w Słupsku	500	Biblioteka Główna Grodzka 3, Słupskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne
39	110 lat Biblioteki w Słupsku	10-11 września 2013	Konferencja jubileuszowa.		Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
40	Witkacomania	Cyklicznie - wrzesień	Spotkanie dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych nt. twórczości Witkacego z prezentacją (muzeum: B. Zgodzińska „Regulamin firmy portretowej Witkacego” lub AP: literatura i malarstwo); dla dzieci: F3, F.7, F6 i F11 zajęcia plastyczne połączone z prezentacją życia i twórczości S.I. Witkiewicza, BBC –	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
41	Tydzień Zakazanych Książek	Wrzesień/październik	Akcja czytelnicza	500	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

					Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
42	Schody do nieba	Październik 2013	Wystawa z okazji 45 lecia istnienia Led Zeppelin.	500	Sekcja Multimedialna ul. Grodzka 3
43	Jan Paweł II na ziemi słupskiej	Październik 2013	Wystawa z okazji 10 rocz. nadania Honorowego Obywatela miasta Słupska Janowi Pawłowi II.	3000,00	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
44	Dni Kultury Chrześcijańskiej	Cyklicznie - październik	Spotkanie zorganizowane przy współpracy z Katolickim Stowarzyszeniem „Civitas Christiana”.	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
45	Zaduszki w bibliotece	Cyklicznie - listopad	Wystawa twórczości nieżyjących literatów słupskich.	500	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
46	Wypominki literackie	Cyklicznie - listopad	Spotkanie cykliczne (Anna Łajming. Marian Majkowski lub Mirosława Mirecka).	1000	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
47	Dzień Pluszowego Misia	Cyklicznie - listopad	Impreza czytelnicza połączona z wystawą misiów i książek zorganizowana z okazji Światowego Dnia	1000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			Pluszowego Misia. Zajęcia przeznaczone dla przedszkolaków: głośne czytanie opowiadania „Stary zielony miś”; oglądanie bajki „Kłopoty misiów”., zwiedzanie wystawy		
48	Wigilia u Marii Dąbrowskiej	Cyklicznie - grudzień	WWigilijne spotkanie z literatami regionu słupskiego, sympatykami i czytelnikami biblioteki odbywające się cyklicznie.	800	Biblioteka Główna ul. Grodzka 3
49	Obchody „Światowego Dnia Niepełnosprawnych	Cyklicznie - grudzień	Impreza okolicznościowa	1000	Sekcja Multimedialna ul. Grodzka 3 Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka 3
50	Sanie Świętego Mikołaja	Cyklicznie - grudzień	Zajęcia integracyjne dla dzieci	3000	Oddział dla Dzieci i Młodzieży ul. Grodzka
51	Letnie ogrody literackie	Cyklicznie: maj-wrzesień	Otwarte Spotkania z literaturą, prezentacja literatury regionalnej,	10000	Biblioteka Główna

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

			prezentacja wystawców, piosenka poetycka itp., ożywienie murów miejskich		ul. Grodzka
--	--	--	--	--	-------------

ROZDZIAŁ 6

OCZEKIWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z wymogami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE każdy projekt musi mieć zgodnie z zasadą trwałości precyzyjnie określone wskaźniki monitorowania, czyli wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Wskaźniki te służą do oceny każdego projektu w trzech fazach:

I faza – realizacji,

II faza – zamknięcia inwestycji,

III faza – w ciągu 2 lat po jej zakończeniu.

Dla oceny „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” przyjęto 7 wskaźniki w tym:

A) w zakresie oczekiwanych produktów 4 wskaźniki:

- liczba zrewaloryzowanych obszarów
- powierzchnia zrewitalizowanych obszarów
- liczba obiektów poddanych działaniom rewitalizacji,
- długość przebudowanych dróg na obszarach objętych rewitalizacją,

B) w zakresie oczekiwanych rezultatów 3 wskaźników:

- liczba mieszkańców objętych projektami rewitalizacyjnymi,
- liczba nowych ofert programowych przygotowanych w obiektach poddanych rewitalizacji,
- liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach realizowanych w ramach projektu

ROZDZIAŁ 7

PLAN FINANSOWY PROGRAMU REWITALIZACJI NA LATA 2009-2015

Realizacja zadań inwestycyjnych (dot. obszaru I po powiększeniu, obszaru II i obszaru III) ujętych w latach 2009-2015 kosztować będzie łącznie: **297 564 925, 98 zł** z czego:

Zgodnie z założeniami obowiązującymi w funduszach strukturalnych UE i Mechanizmach Finansowych EOG w latach 2009–2015 obowiązują następujące mechanizmy finansowania:

- z funduszy UE:
 - do 70% I wariant
 - 50% II wariant
- wkład własny:
 - 30% I wariant
 - 50% II wariant

Tab.7.1. Zestawienie zbiorcze wielkości nakładów finansowych w latach 2009-2015

<i>Obszar</i>	ogółem w zł
I	147 645 956, 98
II	123 018 969, 00
III	26 900 000, 00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

<i>Obszar</i>	ogółem w zł
Zadania społeczne	230 783 600, 00
Razem obszary i zadania społeczne	528 358 525,98

1. Planowany koszt realizacji zadań inwestycyjnych (dot. obszaru I i II i III) w latach 2009-2015 wynosi **297 564 925, 98 PLN** (100%).
2. Planowana dotacja – **208 295 448,17 PLN** (70% wariant I), lub **148 782 462,50 PLN** (50% wariant II).
3. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – I wariant wkładu własnego – **89 269 477,81 PLN** (30%).
4. Wymagany wkład własny beneficjentów końcowych – II wariant wkładu własnego – **148 782 462,50 PLN** (50%).

Od tej zasady mogą wystąpić następujące odstępstwa:

1. Dotacja z ERDF może być mniejsza niż 70% i 50% wartości budżetu poszczególnych projektów, a wtedy wkład własny beneficjenta końcowego będzie większy niż planowane 30% i 50%.
2. Wkład własny miasta Słupska i pozostałych beneficjentów może być mniejszy niż 30% i 50% w przypadku, gdy skorzystają z dofinansowania z krajowych środków publicznych:
 - z budżetu państwa:
 - rezerwa celowa budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, MF EOG (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8),
 - zgodnie z zasadami ustalonymi przez danego dysponenta części budżetowej np. Minister Kultury na projekty inwestycyjne może dać swoją promesę na pokrycie nawet 25 % wartości budżetu, a więc całego wkładu własnego.

3. Pamiętać należy o obowiązywaniu w zarządzaniu finansowym funduszami pomocowymi UE „**Reguły n+3**”. Podstawę prawną tej reguły stanowi Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Stanowi ona, że jeśli zobowiązanie Komisji ujęte w budżecie wspólnotowym w danym roku (roku n) nie zostanie „wyczerpane” wnioskami o płatność przekazywanymi Komisji przez Instytucję Płatniczą do końca roku n+3, różnica między kwotą zobowiązania a kwotą wniosków o płatność zostanie automatycznie anulowana. Zobowiązanie Komisji jest równoznaczne z alokacją rocznej transzy środków w budżecie wspólnotowym. Zdarzenie to następuje w roku n oraz w każdym kolejnym roku, który na potrzeby stosowania reguły n+3 staje się kolejnym rokiem n. Dnia 31 grudnia roku n+3 zobowiązanie zostaje anulowane. Oznacza to, że Państwo Członkowskie, które do końca roku n+3 złożyło wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna zobowiązań na rok n, bezpowrotnie traci kwotę różnicy. Anulowanie dotyczy, zatem jedynie tej części środków, dla której nie złożono poprawnego wniosku o płatność okresową. Celem stosowania omawianego zabiegu jest motywowanie Państw Członkowskich do sprawnego wydatkowania alokowanych środków pomocowych.
4. Ważny wpływ na finansowanie projektów ma także możliwość uznania podatku VAT za koszt kwalifikowany w przypadku, gdy beneficjenci sektora finansów publicznych, mimo iż są jego płatnikiem, nie mają realnej możliwości jego odliczenia /Rozporządzenie KE (WE) nr 448/2004/ Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783 /1999 oraz inne rozporządzenia³. Dotyczy to Słupska i pozostałych jednostek finansów publicznych uczestniczących w programie rewitalizacji. Pozostałym beneficjentom końcowym zgodnie z przepisami Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 roku przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT. W tym jednak przypadku podatek VAT w projektach będzie stanowił koszt niekwalifikowany.

Projekty objęte Programem Rewitalizacji mogą być współfinansowane z wielu dostępnych źródeł krajowych i zagranicznych, w tym UE. Szczególnie atrakcyjne są dla projektów objętych Programem Rewitalizacji następujące fundusze i oferty bankowe:

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1084/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające Fundusz Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1164/94, Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1081/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1784/1999;

1. **Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013**
3 Oś Priorytetowa: Funkcje miejskie i metropolitalne.
2. **Inicjatywa JESSICA** (*Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas*) - zakłada współpracę między KE, EBI oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR), mającą na celu wspieranie inwestycji w zakresie zrównoważonego rozwoju na obszarach miejskich w UE. Istnieje możliwość utworzenia w oparciu o środki pochodzące tej Inicjatywy Funduszu Rozwoju Miasta Słupska, z którego mogą być finansowane projekty rewitalizacyjne oraz rozwój różnych form budownictwa mieszkaniowego.
3. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 1. Gospodarka wodno ściekowa.
4. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 2. Gospodarka Odpadami i ochrona ziemi.
5. **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** Priorytet 5. Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.
6. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 1. Zatrudnienie i integracja społeczna.
7. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 2. Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących.
8. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 3. Wysoka jakość systemu oświaty.
9. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 4. Szkolnictwo wyższe i nauka.
10. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 5. Dobre rządzenie.
11. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 6. Rynek pracy otwarty dla wszystkich.
12. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 7. Promocja integracji społecznej.
13. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 8. Regionalne kadry gospodarki.
14. **Program Operacyjny Kapitał Ludzki** Priorytet 9. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.
15. **Program Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej** w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną.
16. **Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich** Priorytet 1, 2, 3, 4, 5.
17. **Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.**

18. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Rozwój infrastruktury kultury".
19. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** "Edukacja kulturalna i diagnoza kultury".
20. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Wydarzenia artystyczne”.
21. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Literatura i czytelnictwo”.
22. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Promocja kultury polskiej za granicą”.
23. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”.
24. **Program Operacyjny Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** „Fryderyk Chopin”.
25. **Europejska Współpraca Terytorialna – Program Morza Bałtyckiego**
26. **Z rezerwy celowej budżetu państwa na współfinansowanie wkładu własnego samorządów terytorialnych dla projektów inwestycyjnych finansowanych z funduszy strukturalnych UE, Funduszu Spójności, (w budżecie państwa na rok 2007, część 83, poz. 8).**
27. **Prefinansowanie wydatków związanych z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej** – polega na możliwości przejściowego finansowania zadań z pożyczki z budżetu państwa. Mechanizm ten jest konieczny z wagi na fakt, iż dofinansowanie pomocy strukturalnej UE przekazywane jest jako refundacja, a więc po dokonaniu wydatku przez realizatora projektu i po zweryfikowaniu dokumentu potwierdzającego jego dokonanie.
28. **Fundusz Poręczeń Unijnych** – powołany został, by ułatwić firmom i samorządom finansowanie inwestycji z kredytów i zwiększyć dostępność środków unijnych. Warunkiem udzielenia poręczenia będzie ustanowienie przez kredytobiorcę zabezpieczenia.
29. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – największa instytucja realizująca Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie

środowiska i gospodarce wodnej o znaczeniu ogólnopolskim, ponadregionalnym i zadań lokalnych, które są istotne z punktu widzenia potrzeb środowiska.

30. **Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych** – kredyty dla gmin i ich związków, przyznane przez FRIK, przeznaczane są na przygotowanie przez gminy i ich związki projektów inwestycji komunalnych (studium wykonalności, analiz kosztów i korzyści, ekspertyz) przewidzianych do współfinansowania z funduszy unijnych.
31. **Fundusz Dopłat** – środki finansowe przeznaczane są na dopłaty do kredytów mieszkaniowych, udzielanych przez banki komercyjne. Kredytów mogą udzielać banki, które w tym celu zawarły umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.
32. **Krajowy Fundusz Kapitałowy** – zasila kapitałowo małe i średnie przedsiębiorstwa polskie. KFK został utworzony w celu ograniczania luki kapitałowej, polegającej na niskiej podaży kapitału. Preferowane są fundusze inwestujące w przedsiębiorstwa innowacyjne lub prowadzące działalność badawczo – rozwojową.
33. **Krajowy Fundusz Drogowy** – stanowi wsparcie dla realizacji rządowego Programu Budowy Dróg i Autostrad w Polsce poprzez gromadzenie środków finansowych na przygotowanie, budowę, przebudowę, remonty, utrzymanie i ochronę autostrad, dróg ekspresowych, a także innych dróg krajowych.
34. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – w ramach którego funkcjonuje Krajowy Fundusz Termomodernizacji. Jego celem jest wspieranie finansowe inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne. Pomoc ta zwana „premią termomodernizacyjną” stanowi źródło spłaty 25 % zaciągniętego kredytu na wskazane przedsięwzięcie.
35. **Europejski Fundusz Hipoteczny** – oferuje finansowanie nieruchomości komercyjnych na terenie Polski. Finansuje nieruchomości o wartości 1 mln zł.
36. **Subregionalny Fundusz Pożyczkowy GRYF** – celem funduszu jest wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej w regionie słupskim poprzez ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania w postaci pożyczek.
37. **PO „Rozwój infrastruktury kultury”** – cele programu to m.in.: wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury, poprawa warunków funkcjonowania instytucji kultury, filmu oraz szkół i uczelni artystycznych a także poprawa efektywności zarządzania i funkcjonowania instytucji kultury.

38. **PO „Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego”** – celem tego programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych.
39. **PO „Dziedzictwo kulturowe”** – celem programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym poprawa stanu zachowania zabytków, wsparcie działalności muzeów i rozwój kolekcji muzeów.
40. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Kredyt dla samorządów ze środków EBI.
41. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Poręczeń Unijnych.
42. **Bank Gospodarstwa Krajowego** – Fundusz Rozwoju Inwestycji Komunalnych.
43. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona wód przed zanieczyszczeniem.
44. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** - Program Gospodarka wodna.
45. **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** – Program Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniem poprzez zapobieganie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii.

Podane źródła współfinansowania projektów realizowanych w ramach **„Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Słupska 2009-2015”** mogą posłużyć do przygotowania w przypadku większych projektów montażu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego PPP. Słupsk może w takich partnerstwach również uczestniczyć.

ROZDZIAŁ 8

INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

8.1. System wdrażania Programu Rewitalizacji

System wdrażania zapisów Programu Rewitalizacji na lata 2009–2015 jest niezbędnym elementem ich realizacji. Realizacja Programu jest uzależniona od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych, w tym Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Program Rewitalizacji jest dokumentem niezbędnym do pozyskiwania funduszy strukturalnych. Jednak samo posiadanie tego dokumentu nie gwarantuje sukcesu. Aby Program Rewitalizacji mógł przynieść oczekiwane efekty konieczne jest jego sukcesywne wdrażanie i realizacja.

Właściwe wdrażanie Programu Rewitalizacji wymaga skumulowania działań wszystkich jednostek zaangażowanych w jego wdrożenie i realizację.

Głównym podmiotem – operatorem odpowiedzialnym za realizację zapisów dokumentu jest Urząd Miejski w Słupsku, a w ramach urzędu Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji, powołany przez Prezydenta Miasta Słupska (tzw. operator Programu).

Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji będzie odpowiadał za realizację zadań będących w gestii miasta. Nie jest bowiem możliwe, aby odpowiadał w pełni także za wykonanie zadań należących do innych beneficjentów czyli: spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, kościołów i związków wyznaniowych, czy też fundacji i stowarzyszeń.

Do zadań zespołu będzie należało:

1. Monitoring i ewaluacja Programu.
2. Nadzór nad realizacją poszczególnych zadań związanych z wdrożeniem Programu Rewitalizacji.
3. Bieżąca weryfikacja postępów prac nad realizacją zadań będących w gestii miasta.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

4. Pomiar efektywności i aktualizacja zapisów Programu Rewitalizacji, co dwa lata na koniec 2011, 2013 i 2015 roku.
5. Kontrola nad obiegiem informacji oraz środków finansowych Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.

W skład Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji powinni wejść:

1. Koordynator ds. Rewitalizacji przy Prezydencie Miasta Słupska – Zastępca Prezydenta odpowiedzialny za koordynację prac Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji oraz społecznej Rady ds. Rewitalizacji, pełniący również rolę pełnomocnika ds. wdrożenia Programu Rewitalizacji,
2. Członkowie zespołu, wśród których przede wszystkim przedstawiciele Wydziału Urbanistyki, Architektury i Budownictwa, Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska, Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Wydziału Inwestycji i Rozwoju Miasta, Wydziału Finansów, Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych .

System wdrażania Programu Rewitalizacji obejmować winien następujące kroki:

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
KROK 1	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Słupsku o przyjęciu do realizacji Programu Rewitalizacji	Zgodnie z programem obrad Rady Miejskiej w Słupsku.
KROK 2	Powołanie Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji przez Prezydenta Miasta Słupska.	W ciągu 1 miesiąca po przyjęciu dokumentu przez Radę Miejską w Słupsku.
KROK 3	Opracowanie ramowego planu działania dla Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.	W ciągu 2 miesięcy po przyjęciu dokumentu przez Radę Miejską w Słupsku na dany rok. Kolejne harmonogramy opracowywane będą, co roku do końca stycznia każdego roku.
KROK 4	Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów wpisanych do Programu Rewitalizacji lub programów funkcjonalno – użytkowych, kosztorysów,	Sukcesywnie zgodnie z harmonogramem prac na lata 2009–2013

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
	uzyskiwanie wszelkich pozwoleń.	
KROK 5	Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników.	Sukcesywnie zgodnie z ogłoszeniami naborów wniosków na lata 2009–2013
KROK 6	Realizacja zadań wpisanych do Programu Rewitalizacji zgodnie z harmonogramem.	Sukcesywnie, zgodnie z harmonogramem. 2009–2015
KROK 7	Monitoring i ewaluacja Programu Rewitalizacji. Zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.	Sukcesywne zbieranie informacji o stanie realizowanych zadań. (Szerzej o monitoringu w podrozdziale 8.2)
KROK 8	Pomiar efektywności Programu Rewitalizacji	Co dwa lata, czyli na koniec co drugiego roku kalendarzowego, należy przedstawić raport z monitoringu i ewaluacji oraz pomiaru efektywności Programu Rewitalizacji. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2011, 2013 roku oraz po zakończeniu realizacji Programu Rewitalizacji w 2015.
KROK 9	Uzupełnienie i rozszerzanie Programu Rewitalizacji o nowe zadania zgłaszane przez instytucje, organizacje i firmy działające na obszarze objętym Programem Rewitalizacji, w tym także o zadania miasta.	Co dwa lata, do końca października należy ogłosić rozpoczęcie prac dotyczących aktualizacji Programu Rewitalizacji. Beneficjenci zainteresowani uaktualnieniem swoich zadań w ciągu miesiąca składają nowe wnioski o umieszczenie zadania Zespołowi ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji aktualizuje dokument, usuwając z niego zadania zrealizowane, przesuując w czasie zadania, które nie

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

KROKI	OPIS	OKRES REALIZACJI
		zostały zrealizowane zgodnie z zapisami Programu Rewitalizacji, dopisując jednocześnie nowe zadania, zarówno miasta, jak i innych beneficjentów. Zespół będzie aktualizować zapisy o obecnej sytuacji społeczno – gospodarczej miasta oraz zapisy dotyczące sytuacji finansowej miasta. Na wniosek Zespołu Prezydent Miasta Słupska przekazuje Program Rewitalizacji Radzie Miejskiej w Słupsku w celu uchwalenia aktualizacji dokumentu.
KROK 10	Public relations Programu Rewitalizacji w całym okresie jego realizacji.	Na bieżąco w czasie realizowania Programu Rewitalizacji. Zgodnie z zasadami marketingu terytorialnego; 2011–2015
KROK 11	Opracowanie raportu podsumowującego realizację Programu Rewitalizacji.	Raport opracowuje Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Dokument powinien zawierać również propozycje i kierunki działań związanych z kontynuacją Programu Rewitalizacji przez miasto. IV kwartał 2015 – I kwartał 2016.

8.2. System monitorowania Programu Rewitalizacji

Monitorowanie (ang. monitoring) to zorganizowany sposób obserwacji, ciągły i długoterminowy⁴. Monitorowanie można zdefiniować jako systematyczne i ciągle zbieranie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dla celów kontroli zarządzania i podejmowania decyzji w sprawie realizacji i aktualizacji Programu.

⁴

www.wikipedia.pl

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Monitorowanie projektu stanowi integralną część codziennego zarządzania. Jego celem jest dostarczenie informacji, na podstawie, której osoby zarządzające projektem mogą wskazać na problemy związane z wdrażaniem projektu oraz je rozwiązać, jak również ocenić postęp w stosunku do pierwotnych planów.

Monitorowanie pokazuje osobom realizującym Program Rewitalizacji wiarygodne, rzetelne informacje o stanie zaawansowania prac, postępach, uchybieniach w realizacji zadań, zmianie zakresu zadań, czy też o zaniechaniu realizacji zadania wraz z przyczynami i uzasadnieniem takiego stanu rzeczy.

Osoby monitorujące Program Rewitalizacji muszą znać odpowiedź na następujące pytania:

1. Które zadania za rok poprzedni zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem?
2. Które zadania za rok poprzedni nie zostały zrealizowane, wraz z podaniem przyczyn opóźnienia realizacji bądź przyczyn nie rozpoczęcia realizacji?
3. Czy istnieją nowe zadania do umieszczenia w Programie Rewitalizacji?
4. Czy są ewentualne zmiany w realizacji zadań przewidzianych do realizacji w późniejszym okresie?

Osoby odpowiedzialne za monitorowanie procesu realizacji Programu Rewitalizacji muszą mieć na uwadze fakt, iż proces monitorowania jest procesem ciągłym i ważnym we wdrażaniu założeń. Przerwanie procesu monitorowania jest stanem niebezpiecznym. Skutkować może dużymi opóźnieniami w realizacji poszczególnych zadań, a nawet poważnie zagrozić realizacji całego Programu.

Plan i charakterystyka systemu monitorowania obejmują pięć głównych etapów:

- ETAP 1 – Analiza celów projektu.
- ETAP 2 – Przegląd procedur wdrażania.
- ETAP 3 – Przegląd wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania.
- ETAP 4 – Zaprojektowanie formatu raportów.
- ETAP 5 – Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania.

W odniesieniu do Programu Rewitalizacji te pięć etapów w procesie monitoringu to:

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

- ETAP 1. **Analiza celów projektu** – monitorowanie w całym okresie realizacji Programu Rewitalizacji, czy cele określone w rozdziale 4 są osiągnięte poprzez realizację poszczególnych projektów objętych Programem oraz czy cele realizowane przez Program Rewitalizacji są nadal aktualne.
- ETAP 2. **Przegląd procedur wdrażania** dotyczyć będzie harmonogramu realizacji 11 etapów systemu wdrażania Programu Rewitalizacji. Zasadniczo ten etap służy dopasowaniu potrzeb informacyjnych do roli podejmowania decyzji przez instytucję zarządzającą Programem Rewitalizacji.
- ETAP 3. **Przegląd wskaźników** dotyczy właściwego doboru wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania dla poszczególnych projektów przygotowywanych przez beneficjentów końcowych na realizację zadań objętych Programem Rewitalizacji. Wskaźniki te muszą być zgodne z wytycznymi funduszy strukturalnych, jeżeli będą współfinansowały dany projekt. Muszą się także odnosić do 35 wybranych wskaźników (rozdział 6), które zgodnie z zasadą trwałości będą służyły do pomiaru efektywności całego Programu Rewitalizacji, który będzie przeprowadzony w czterech etapach: na koniec: 2011, 2013 roku oraz po zakończeniu realizacji Programu Rewitalizacji w 2015 roku.
- ETAP 4. **Zaprojektowanie formy raportu.** Raporty z realizacji poszczególnych projektów będą składane w standardowej formie przez beneficjentów końcowych do Zespołu ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji. Monitorowania nie można uznać bowiem za pomyślne tylko dlatego, że zostały zebrane wymagane informacje. Zebrane informacje muszą zostać przekazane w odpowiedniej formie, odpowiedniej osobie i w odpowiednim czasie. Konieczne jest zatem stworzenie odpowiedniej formy raportu z realizacji zadania, aby każdy z beneficjentów przekazał informację o swoim zadaniu w tej samej formie. Ułatwi to znacznie monitorowanie zadań. Warto podkreślić fakt, iż tylko w takiej sytuacji można podjąć techniczną i właściwą decyzję, by zająć się problemem i zapewnić, że projekt „wróci na właściwy tor realizacji”, albo upewnić się, iż jest realizowany prawidłowo. Raporty powinny być składane wg następującego wzoru:

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Raport z realizacji projektu

Tytuł projektu	Nr zadania w Programie Rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Nazwa instytucji wdrażającej projekt	Kierownik projektu / stanowisko w instytucji wdrażającej / tel.
Fundusz /priorytet /działanie	Cele projektu	Produkty	Rezultaty	Opis projektu
Finansowanie projektu	Informacje o postępach w realizacji zadania:			
- wkład własny - dotacja z RPO 1. inne 	Napotkane	Przyczyny	Uzasadnienie	Propozycja rozwiązania
Osoba do kontaktu				
Tel.				

ETAP 5. **Przygotowanie planu wdrażania systemu monitorowania** – równolegle realizowane z harmonogramem systemu wdrażania Programu Rewitalizacji – rozdział 8.1.

Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Prezydent Miasta Słupska wraz z podległym mu aparatem wykonawczym.

Prezydent Miasta przedkładać będzie Radzie Miejskiej, przy okazji przedkładania kolejnych projektów budżetu miasta, raport monitoringowy z wdrażania Programu Rewitalizacji. Ponadto na zakończenie okresu objętego programowaniem Prezydent przedłoży raport końcowy.

Oprócz raportów okresowych, Prezydent Miasta przedkładać będzie Radzie prognozę dotyczącą wdrażania Programu w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu.

Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Prezydenta będzie obejmował:

- przebieg procesu wdrażania poszczególnych projektów,
- realizację planu finansowego,
- sposoby promocji projektów,
- zidentyfikowane i przewidywane zagrożenia realizacji planu.

Stanowiska wypracowane przez Radę w przedmiocie przedkładanych raportów z monitoringu, stanowiąc będą również podstawę sporządzenia oceny wdrożenia Programu Rewitalizacji sporządzanej na zakończenie okresu planowania.

8.3. Ewaluacja Programu Rewitalizacji

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania, w tym także Programu Rewitalizacji z punktu widzenia przyjętych kryteriów,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia. Ewaluacja to także umiejętność zbierania i analizowania wszelkich informacji, danych, aby móc odpowiedzieć na pytanie – **czy zostały osiągnięte zamierzone cele zakładane przez Program Rewitalizacji.**⁵

Ewaluacja Programu Rewitalizacji obejmować powinna ocenę okresową odpowiedzialności, efektywności, skuteczności, wpływu, realności ekonomicznej i finansowej oraz trwałości Programu w kontekście jego ustalonych celów.

Zasadniczym celem ewaluacji jest przegląd osiągnięć Programu Rewitalizacji w stosunku do planowanych oczekiwań oraz wykorzystanie doświadczeń płynących z realizacji Programu w przyszłości. Przy dokonywaniu ewaluacji korzysta się z rutynowych raportów przygotowanych w trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji.

Ocena zostanie dokonana na poziomie wewnętrznym przez powołany wcześniej zespół wdrożeniowy składający się z pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych. Wyniki tej oceny zostaną przedłożone Prezydentowi Miasta.

Etapy procesu ewaluacji

- 1) Określenie przedmiotu ewaluacji, a więc odpowiedź na pytanie, co będzie podlegało ewaluacji. W przypadku Programu Rewitalizacji ewaluacji podlegają zadania wpisane do Programu Rewitalizacji.
- 2) Postawienie pytań kluczowych – pytań, na które ewaluator powinien znać odpowiedź.
- 3) Ustalenie jakie zagadnienia należy przeanalizować w celu udzielenia odpowiedzi na pytania ewaluatora.
- 4) Zidentyfikowanie źródeł potrzebnych informacji – np. dobór próby przy badaniu ankietowym, gdzie znaleźć konieczne dokumenty, źródła GUS, PUP, itp.
- 5) Wybranie metod pracy – badanie ankietowe, wywiady, obserwacja, analiza dokumentów źródłowych.
- 6) Opracowanie narzędzi – formularze ankiet, wytyczne do wywiadów, raportów ze zrealizowanych zadań.
- 7) Przygotowanie harmonogramu ewaluacji oraz narzędzia monitoringu (sprawdzenie czy otrzymujemy potrzebne informacje)⁶.

⁵

www.wikipedia.pl

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

Ewaluacja to stałe, cykliczne zbieranie informacji. Bardzo ważne jest to, aby na etapie planowania, a więc na etapie opracowanie Programu Rewitalizacji określić jak będzie wyglądała ewaluacja zadań wpisanych do Programu Rewitalizacji – już na etapie planowania powinniśmy określić jak będzie wyglądać ewaluacja naszych działań:

- cele ewaluacji,
- sposoby zbierania informacji,
- terminy częściowe,
- odbiorcy ewaluacji.

Dużą zaletą ewaluacji jest jej systematyczność. Pozwala to na systematyczne zbieranie informacji, a co za tym idzie ewaluacja umożliwia na każdym etapie planowania, realizacji ulepszenie podejmowanych działań, pozwala na wykrycie, w zasadzie na każdym etapie realizacji na wykrycie najmniejszych uchybień. Dzięki temu można zniwelować ryzyko, a co za tym idzie pozwoli na uniknięcie nadmiernych kosztów związanych z nieprawidłowym realizowaniem zadań.

Do ewaluatora należy przede wszystkim kierowanie się obiektywizmem w procesie ewaluacji. Brak obiektywizmu, zachowania dokładności i precyzji w ocenie, powoduje, że działania ewaluacyjne stają się nieprecyzyjne, konsekwencją jest ich nieprzydatność.

W procesie ewaluacji bardzo ważne jest zbieranie informacji. Jednak nie każda informacja jest przydatna w procesie ewaluacji. Aby uniknąć zbierania niepotrzebnych informacji, już na etapie tworzenia Programu Rewitalizacji ewaluator powinien jasno sprecyzować, jakie informacje są mu potrzebne do ewaluacji. Warto, przy zbieraniu informacji do ewaluacji usystematyzować informację, precyzyjnie określić, co jest ewaluatorowi potrzebne.

Ważną kwestią, która wywiera wpływ na każdą ewaluację jest wybór kryteriów. Komisja Europejska stosuje następujące kryteria:

1. **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów Programu Rewitalizacji i poszczególnych projektów realizowanych w jego ramach dla problemów, jakie Program miał

⁶

Stanisław Ubermanowicz, 2005, Ewaluacja splotowa InfoKultury. Skala dwuwagażonych, ocen, Poznań Wydawnictwo Naukowe UAM, ISBN 83-232-1608-8. Katarzyna Goleman, EWALUOA..., "CZUWAJ", 5/2003

rozwiązać, jak również dla środowiska fizycznego i środowiska polityk, w ramach których funkcjonuje.

2. **Przygotowanie Programu Rewitalizacji** – logika i kompletność procesu planowania Programu oraz wewnętrzna logika i spójność Programu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki oraz jakość osiągniętych wyników.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów Programu, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia Programu.
5. **Wpływ** – skutek, jaki wywiera Program w szerszym środowisku, oraz jego wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności miasta.
6. **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających z Programu będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach Programu i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych aspektów społeczno-kulturowych, płci. Odpowiedniość technologii i zdolności instytucjonalnych.

W ramach ewaluacji dokonywana będzie ocena raportów, składanych przez beneficjentów końcowych po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań. Natomiast okresowe oceny Programu Rewitalizacji dokonywane będą zgodnie z systemem wdrażania Programu Rewitalizacji i monitoringiem co dwa lata. Pierwsza ocena zostanie dokonana na koniec 2011, 2013 i 2015 roku.

Przy opracowywaniu poszczególnych raportów w ramach ewaluacji ważne będzie także powiązanie poszczególnych wskaźników produktu, rezultatów i oddziaływań z celami Programu Rewitalizacji. Aby ten efekt osiągnąć ważne jest na samym początku określenie i usystematyzowanie źródeł informacji, z których korzystać będzie Zespół ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji.

8.4. Public relations Programu Rewitalizacji

Realizacja zadań zawartych w „Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Słupska 2009–2015” bezwzględnie wymaga do swej realizacji akceptacji społecznej. Nie ulega żadnym wątpliwościom, że realizacja działań zapisanych w Programie Rewitalizacji zależy w dużej mierze od reakcji społeczności lokalnej na zaproponowane zadania rewitalizacyjne.

W związku z tym public relations Programu Rewitalizacji powinien w przystępny sposób prezentować:

- **przyczyny podjęcia działań w ramach Programu Rewitalizacji,**
- **spodziewane wskaźniki osiągnięć: produktu, rezultatu i oddziaływania,**
- **zalety wybranych wariantów działania.**

Warto podkreślić fakt, iż public relations to nie tylko i wyłącznie kontakty z prasą i mediami. To przede wszystkim sposób wprowadzania projektów, spotkania z beneficjentami, których projekty dotyczą, minimalizacja ewentualnych negatywnych efektów planowanych działań, szkolenia, przepływy informacji dotyczące drogi aplikacji o środki finansowe itp.

W konsekwencji utrzymane powinno zostać zainteresowanie realizacją działań (kontrola społeczna), a co za tym idzie ustanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między beneficjentami końcowymi Programu, a odbiorcami poszczególnych projektów. Dzięki temu nastąpi polepszenie społecznego stosunku do działań i ukształtowanie mechanizmów poparcia społecznego dla Programu Rewitalizacji.

Public relations to także niewątpliwie ważny instrument informacji o sukcesach Programu Rewitalizacji i jego wpływie na podniesienie standardów życia mieszkańców obszarów zrewitalizowanych oraz rozwój Słupska.

Podstawowym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie partycypacji społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywnego udziału w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Komunikacja społeczna ma zapewnić:

- dostęp partnerów Programu do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Słupska na lata 2009-2015

- pobudzenie partnerów Programu do wyrażania własnych opinii,
- pobudzenie do przedstawiania własnych projektów, które mogłyby być współfinansowane ze środków strukturalnych (przede wszystkim EFRR i EFS),
- nawiązanie porozumienia pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji, a Instytucją Wdrażającą (Urząd Miejski w Słupsku, odpowiednie wydziały merytoryczne), niezbędne do uwzględnienia projektów zgłaszanych przez beneficjentów zewnętrznych w stosunku do Słupska – Programu Rewitalizacji.

Podstawą partycypacji społeczności lokalnej we wdrażaniu zapisów Programu Rewitalizacji jest informacja, zwłaszcza informacja zwrotna wymieniana pomiędzy partnerami, a Zespołem ds. Koordynacji Programu Rewitalizacji w procesie komunikacji społecznej, zorganizowanej w sprawny system.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy. Na system komunikacji społecznej składają się:

- podmiot inicjujący proces komunikowania się (Urząd Miejski w Słupsku),
- podmiot odbierający informacje (partnerzy indywidualni i zbiorowi),
- określone informacje (wyjaśnienia zagadnień rewitalizacji i uzasadnienie potrzeby realizacji Programu, wiadomości na temat bieżącej realizacji Programu, wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji),
- określony sposób komunikowania się - komunikacja bezpośrednia (kontakty i spotkania z mieszkańcami) i pośrednia (prasa, radio, telewizja, ulotki, biuletyny, wydawnictwa, ogłoszenia, strona internetowa).

Sprawność i efektywność działania systemu komunikacji społecznej zależy z jednej ze strony od zaangażowania, umiejętności, sposobu pozyskiwania, analizy i oceny informacji od mieszkańców, a z drugiej strony od umiejętności doboru form i środków przekazywania informacji, a więc do przeprowadzonego monitoringu i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

Oprócz Prezydenta Miasta, jako głównego podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z Programem Rewitalizacji, działania

tego typu będą prowadzić wszystkie inne podmioty zaangażowane w poszczególne projekty składające się na treść Programu, między innymi jednostki organizacyjne.

8.5. Sposoby inicjowania współpracy z lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi

Przy sporządzaniu założeń Programu Rewitalizacji bazowano w głównej mierze na oczekiwaniach społecznych związanych z realizacją konkretnych projektów. Posłużyły temu między innymi wnioski dotyczące realizacji zadań składane do Urzędu Miejskiego.

W trakcie wdrażania Programu Rewitalizacji należy spodziewać się dopływu dalszych propozycji od przedstawicieli społeczności lokalnej, które mogą zostać uwzględnione poprzez modyfikację zapisów obecnego Programu.

Jednocześnie przewiduje się, że co dwa lata do końca października za pośrednictwem Internetu oraz prasy lokalnej przedkładana będzie informacja o możliwości składania propozycji przez reprezentantów społeczności lokalnej do kolejnych modyfikacji Programu Rewitalizacji. Za pośrednictwem tych środków przekazu Prezydent Miasta podawał będzie do publicznej wiadomości informacje o dotychczasowym przebiegu wdrażania założeń Programu.

Przewiduje się, iż podczas licznych spotkań w Urzędzie Miejskim poświęconym aktualnym problemom Miasta, ich tematyka uwzględniać będzie w miarę możliwości założenia i sposoby wdrażania niniejszego opracowania.

Zespół redakcyjny

Słupsk, styczeń 2013